Land Core Group

University of Forestry and Environmental Science
UFES

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ၃ ၃ ၏ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာချက်

သုတေသနစာတမ်းတင်သွင်းသူ - သစ်တောနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်

တင်သွင်းသည့်ရက်စွဲ - ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်

Livelihoods and Food Security Trust Fund

LIFT

ပုံနှိပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဤသုတေသနစာတမ်းပါ အကြောင်းအရာများကို မူပိုင်ခွင့်ရှိသူထံမှ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ရယူပြီးမှသာ ကူးယူ၊ ပုံနှိပ်၍ စီးပွားဖြစ် မဟုတ်သော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်သာ ဖြန့်ဝေနိုင်ပါသည်။ ကျေးဇူးတင် လွှာတွင်လည်း ဖော်ပြပေးရပါမည်။

မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ဆိုင်သူ - သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း (၂၀၁၈)

ထပ်ဆင့်မျှဝေခြင်း

ဤသုတေသနစာတမ်းသည်

Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0UK

https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0uk/ တွင် လိုင်စင်တင်ပြီးဖြစ်သည်။

သုတေသနစာတမ်းရေးသားတင်သွင်းသူ - သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း

စာတမ်းထုတ်ဝေသူ - မြေယာမဏ္ဍိုင်(Land Core Group)

မြေယာမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့၏ ဆက်သွယ်ရန် အီးမေးလ်လိပ်စာ - info@lcgmyanmar.org

ဤသုတေသနစာတမ်းအား ရည်ညွှန်းကိုးကားပါက အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။

University of Forestry and Environmental Science, Yezin (2018) A Comparative Study on Land Use and Land Tenure Change in Myanmar: Three Regions where Land Tenure is of Critical Concern, Yangon, Myanmar

ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း

ဤသုတေသနစာတမ်းတွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများသည် သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်းမှ သုတေသနပညာရှင်များမှ ရိုက်ကူးထားသော ဓာတ်ပုံ မှတ်တမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤသုတေသနစာတမ်းကို အသက်မွေးမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ လုံခြုံရေးရံပုံငွေအဖွဲ့ (The Livelihoods and Food Security Trust Fund) မှ ငွေကြေးအကူအညီဖြင့် ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသခံ ပြည်သူများ၏ အသက်မွေးမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ လုံခြုံရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံများဖြစ်ကြသည့် ဉရောပသမဂ္ဂ၊ ဩစတေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ပြင်သစ်၊ အိုင်ယာလန်၊ အီတလီ၊ လူဇင်ဘတ်၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွတ်ဇာလန်၊ ယူနိုက်တက် ကင်းဒမ်း၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် မစ်ဆူဘီရှိ ကော်ပိုရေးရှင်း အသီးသီးအားလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ဝန်ခံချက်

ဤသုတေသနစာတမ်းကို ဉရောပသမဂ္ဂ၊ ဩစတေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ပြင်သစ်၊ အိုင်ယာလန်၊ အီတလီ၊ လူဇင်ဘတ်၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွတ်ဇာလန်၊ ယူနိုက်တက် ကင်းဒမ်း၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် မစ်ဆူဘီရှိ ကော်ပိုရေးရှင်းတို့၏ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ဖြင့်ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ဤသုတေသနစာတမ်းတွင်ဖော်ပြထားသည့်သဘောထားအမြင်များသည် မည်သည့် LIFT အလှူရှင် တစ်ဖွဲ့တစ်စု၏ တရားဝင်အမြင်များ၊ အယူအဆများအား ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။

rmwdum

အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ် ၁

၁။ နိဒါန်း ၅

  ၁.၁ သုတေသန၏ အခြေခံသဘောတရား ၅

  ၁.၂ ပြဿနာဖော်ပြချက် ၆

  ၁.၃ သုတေသန၏ရည်ရွယ်ချက် ၈

  ၁.၄ သုတေသနမေးခွန်းများ ၈

၂။ အခြားသုတေသနစာတမ်းများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များ ၈

၃။ သုတေသနနည်းလမ်းများနှင့် အချက်အလက်များကိုကောက်ယူခြင်း ၉

  ၃.၁ သုတေသနဆောင်ရွက်ခဲ့သောအရပ်ဒေသများ ၁၀

  ၃.၂ အဓိကသတင်းအချက်အလက်ပေးနိုင်သူများကိုတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း(Key Informants Interview).... ၁၀

  ၃.၃ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း(Focus Group Discussion) ၁၁

  ၃.၄ ဒေသခံပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်သောအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံရေးဆွဲခြင်း(Participatory Resource Mapping) ၁၁

  ၃.၅ ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများမှရရှိသောအချက်အလက်များ(Satellite Data) ၁၁

  ၃.၆ မော်ကွန်းမှတ်တမ်းများကိုလေ့လာဖတ်ရှုခြင်း(Archival Research) ၁၂

  ၃.၇ သုတေသနပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ကိရိယာပစ္စည်းများ(Materials) ၁၅

၄။ ရလဒ်များနှင့် ဆွေးနွေးချက်များ ၁၅

  ၄.၁ မွန်ပြည်နယ် ၁၇

  ၄.၂ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ၃၁

  ၄.၃ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ၄၉

၅။ နိဂုံးနှင့် အကြံပြုချက် ၅၆

ရည်ညွှန်းကိုးကားစာအုပ်များ ၅၈

စာတမ်းတွင်ဖော်ပြထားသောပုံများစာရင်း

ပုံ (၁) မွန်ပြည်နယ်ရှိ သုတေသနဆောင်ရွက်ခဲ့သောကျေးရွာများ၏တည်နေရာပြမြေပုံ ၁၈

ပုံ (၂) မွန်ပြည်နယ်ရှိ သုတေသနဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်ကျေးရွာများ၏ လူဦးရေအလားအလာ ၁၉

ပုံ (၃) (က) ၂၀၀၀ ခုနှစ် နှင့် (ခ) ၂၀၁၆ ခုနှစ် တွင် ကျိုက္ကမော့ကြီးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ
မြေအသုံးချမှုအပြောင်း အလဲများ ၂၀

ပုံ (၄) ကျိုက္ကမော့ကြီးဝိုင်းတောအတွင်း တည်ထောင်ထားသော ရာဘာစိုက်ခင်းများ ၂၅

ပုံ (၅) ကြီးဝိုင်း/ကြီးပြင်ကာကွယ်တောများတွင် ပုဂ္ဂလိကရာဘာစိုက်ခင်း
တည်ထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ၃၀

ပုံ (၆) ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကျေးရွာတည်နေရာပြမြေပုံ ၃၂

ပုံ (၇) တောင်ငူခရိုင်ရှိ သုတေသနပြုခဲ့သည့် ကျေးရွာ ၃ ခု၏လူဦးရေအတက်အကျ
ပြောင်းလဲမှုများ ၃၄

ပုံ (၈) ထုံးဖို-နဂါးမောက်ကျေးရွာ၏ (က) ၂၀၀၀ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုမြေပုံ
(ခ) ၂၀၁၅ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုမြေပုံ ၃၅

ပုံ (၉) ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာ၏ (က) ၂၀၀၁ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုမြေပုံ (ခ) ၂၀၁၆ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုမြေပုံ ၃၆

ပုံ (၁၀) ကျွန်းကုန်းကျေးရွာ၏ (က) ၂၀၀၀ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုမြေပုံ (ခ)
၂၀၁၅ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုမြေပုံ ၃၇

ပုံ (၁၁) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းထားရှိပုံ ၄၅

ပုံ (၁၂) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ် ၄၆

ပုံ (၁၃) မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပြမြေပုံ နှင့် ဂူးဂဲလ်မြေပုံတို့မှရရှိသော ရွာနယ်နိမိတ်၊
ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ရေပြင် နယ်နိမိတ် တို့ ပါဝင်သော ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာ၏
(ဝဲ) ၂၀၀၁ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုပြမြေပုံ နှင့် (ယာ) ၂၀၁၆ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုပြမြေပုံ ၄၇

ပုံ (၁၄) တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သော ကျေးရွာ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ........ ၄၉

ပုံ (၁၅) ဟိန်းဒါးကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအနီးရှိ ဖောင်းတောကြီးကျေးရွာ၏
၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကိုနှိုင်းယှဉ်
ဖော်ပြချက် ၄၉

ပုံ (၁၆) ကန်ပေါက်သတ္တုတွင်းနယ်မြေ၏ ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တို့ရှိ
မြေအသုံးချမှုအပြောင်း အလဲများ ကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက် ၅၀

ပုံ (၁၇) အထူးစီးပွားရေးဇုန်အတွင်းရှိ မူးဒူးကျေးရွာ၏ ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တို့ရှိ
မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကိုနှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက် ၅၀

ပုံ (၁၈) အထူးစီးပွားရေးဇုန်အတွင်းရှိ ပရာဒတ်ကျေးရွာ၏ ၂၀၁၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တို့ရှိ
မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကိုနှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက် ၅၁

စာတမ်းတွင်ဖော်ပြထားသော ဇယားများစာရင်း

ဇယား (၁) ယခုစာတမ်းတွင်အသုံးပြုခဲ့သော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနှင့် ညွှန်ကြားချက်များစာရင်း ၁၃

ဇယား (၂) ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောရှိ ၂၀၀၀ ခုနှစ် ၂၀၁၆ ကြားလအတွင်း မြေဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲများ ၁၉

ဇယား (၃) ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိသုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကျေးရွာတစ်ခုချင်းစီ၏ သမိုင်းကြောင်းအရအရေးပါသော ဖြစ်ရပ်များ ၃၂

ဇယား (၄) နဂါးမောက်ဒေသ၏ ၂၀၀၀ခုနှစ် မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကြားကာလများတွင် မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများ ၃၆

ဇယား (၅) ကုတ္တိုပေါက်ဒေသ၏ ၂၀၀၁ခုနှစ် မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကြားကာလများတွင် မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများ ၃၇

ဇယား (၆) ကျွန်းကုန်းကျေးရွာ၏ ၂၀၀၀ခုနှစ် မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကြားကာလများတွင် မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများ............ ၃၇

သုတေသနစာတမ်းအတွက်ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤသုတေသနစာတမ်းသည် မြေယာမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့နှင့် သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်းတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ထားသော သုတေသနစီမံကိန်း (Contract No: RSH-16-007) ၏ ရလာဒ်ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ဤသုတေသနစီမံကိန်း အကောင်အထည်ပေါ်လာစေရန် ကနဦးအစပျိုးပေးခဲ့ပြီး သုတေသနဆောင်ရွက်နေစဉ်ကာလတလျှောက်မှာလည်း လိုအပ်သောအကူအညီများကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည့် မြေယာမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့၏ အမှုဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးရွှေသိန်းအား ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။

ဤသုတေသနစီမံကိန်းအား ယုံကြည်စိတ်ချစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုပေးခဲ့သော သစ်တောနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်းမှ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာမြင့်ဦး၊ ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်များ ဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာစန်းဝင်းနှင့် ဒေါက်တာစံသွင်တို့အားလည်း ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။

သုတေသနဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ကောက်ယူရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြပါသော ပဲခူးတိုင်း၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့မှ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ သစ်တောဦးစီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနစသည့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ထမ်းများနှင့် ကွင်းဆင်းသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဝိုင်းဝန်းကူညီပါဝင်ပေးခဲ့ကြပါသော ဒေသခံပြည်သူများအားလုံးကိုလည်း ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။

သုတေသနအဖွဲ့
သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်
ရေဆင်း

y|0if a q i&Gtb n fo kwoeyn&Sfrm;

၁။ ဒေါက်တာတင်မင်းမောင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး
(ယခင် ပါမောက္ခ၊ သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း)
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန
မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး။
အီးမေးလ်လိပ်စာ - khine1996@gmail.com

၂။ဒေါက်တာသွယ်သွယ်ဝင်း
ကထိက
ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် ဂန်းကျင်သားငှက်ထိန်းသိမ်းမှု ပညာဌာန
သစ်တောပညာမဟာဌာန
သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း
အီးမေးလ်လိပ်စာ - ttw74kk@gmail.com

၃။ဦးဇော်ဝင်းမြင့်
ဌာနခွဲမှူး (စီမံ)
နိုင်ငံတကာဆက်သွယ်ရေး၊ သုတေသနနှင့် နည်းပညာဌာန
စီမံရေးရာဌာန
သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း
အီးမေးလ်လိပ်စာ - zawwinm2001@googlemail.com

၄။ဦးမျိုးမင်းလတ်
ကထိက
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေး၊ မူဝါဒနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုပညာဌာန
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မဟာဌာန
သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း
အီးမေးလ်လိပ်စာ - minlatt.myo@gmail.com

၅။ဒေါက်တာမြသန္တာတိုး
ကထိက
ရေ၊ မြေနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ပညာဌာန
သစ်တောပညာမဟာဌာန
သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း
အီးမေးလ်လိပ်စာ - myathandartoe@googlemail.com

၆။ဒေါက်တာငြိမ်းချမ်း
ကထိက
ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု ပညာဌာန
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မဟာဌာန
သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း
အီးမေးလ်လိပ်စာ - nchan08@gmail.com

၇။ဦးကျော်သူမိုး
လက်ထောက်ကထိက
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေး၊ မူဝါဒနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုပညာဌာန
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မဟာဌာန
သစ်တောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်း
အီးမေးလ်လိပ်စာ - kyawthumoe.uof@gmail.com

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိရိုးဖလာရေးအစဉ်အလာအရ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောမြေယာအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် နွမ်းပါးသောကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများအတွက် လွန်စွာအရေးပါသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအသွင်ပြောင်းလဲမှုများကို လုပ်ဆောင်လျှက်ရှိသော ယနေ့ကာလတွင်ပင် ယင်းအချက်ကိုခိုင်မာစွာဆက်လက်တွေ့မြင်နေရဆဲဖြစ်ပါသည်။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဟူသည်မည်သို့သောအရင်းအမြစ်များကို မည်သို့သောသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ကာလမည်မျှကြာအောင် မည်သူကသုံးစွဲနိုင်မည်ကို တိကျခိုင်မာစွာ ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေဆိုင်ရာ စနစ်များအနက် အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင် အာရှဒေသနိုင်ငံများတွင် မြေယာနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများမှာ နေရာအနှံ့အပြားတွင် ဖြစ်ပွားလျှက်ရှိပြီး၊ အသေးစားတောင်သူများနှင့် သစ်တောအပေါ်မှီခို၍ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသူများမှာ မြေယာဆုံးရှုံးရခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ မခိုင်မာခြင်းစသော ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုနှင့် မြေနေရာပြောင်းရွှေ့ခွဲဝေနေရာချထားခြင်းတို့မှာလည်း နေရာအနှံ့တွင် ဖြစ်ပွားနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာကိုမည်သူက မည်သို့သောရည်ရွယ်ချက်များကြောင့် မည်သို့အသုံးပြုမည် စသည် ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် မြန်မာပြည်သူပြည်သားများ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသော လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများအပေါ် များစွာအကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိပါသည်။

စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကဏ္ဍများတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကိုဖော်ဆောင်ရာ၌ မြေယာပြောင်းလဲ အသုံးချမှုသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့်မြေယာပြောင်းလဲအသုံးချခြင်း၏ အရေးပါမှုကို လစ်လျူရှုခြင်းတို့သည် လူမှုရေးကဏ္ဍနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်တို့အပေါ် နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်များဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ဒေသခံပြည်သူများအတွက် တိကျခိုင်မာသော မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပိုင်ခွင့်များကို ဖန်တီးပေးပြီး၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည့် ထိရောက်သော ဥပဒေမူဘောင်များကို ချမှတ်ရန်လိုအပ်လေသည်။ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကြောင့် ဖြစ်ပွားလာသော မြေယာအငြင်းပွားမှုများကို ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေမှ အခြားမြေအသုံးချမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေအမျိုးအစားတစ်ခုမှ အခြားမတူညီသော စိုက်ပျိုးမြေအမျိုးအစားတစ်ခုအဖြစ်သော်လည်းကောင်း ပြောင်းလဲအသုံးချမှုများသည် နိုင်ငံတွင်ကြုံတွေ့ရနေသည့် အဓိကမြေယာပြဿနာတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကြီးစားစီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးမြေငှား

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ထားဂယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းနေမြေတွင် အီတာလျံ-ထိုင်း ကုမ္ပဏီမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကျောက်ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့် စွန့်ပစ်ခဲ့ရသည့် မြေယာများ

စာချုပ်များ၊ မြေယာ အဓမ္မသိမ်းယူမှုများ၊ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုများနှင့် ရေတိုက်စားမှုများနှင့် စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်းစသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ စသည်တို့သည် နိုင်ငံတွင်းရှိ မြေအသုံးချမှု အပြောင်းအလဲများကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းအရင်းများ ပင်ဖြစ်သည်။ မြေယာနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များချရာတွင် လမ်းညွှန်မှုတစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန် အမျိုးသားမြေ အသုံးချမှု မူဝါဒကို ရေးဆွဲပြဌာန်းပြီးဖြစ်သော်လည်း ၎င်းကို စနစ်တကျလိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နည်းဥပဒေ (သို့မဟုတ်) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိသေးပေ။

ဤသုတေသနသည်တန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်းနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုတို့နှင့် ဆက်စပ်၍ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများကို တိကျမှန်ကန်စွာ ဖော်ထုတ်စေရန်နှင့် အမျိုးသားမြေယာဥပဒေ ရေးဆွဲရာတွင် မှန်ကန်ထိရောက်သော အကြံပြုချက်များကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသုတေသနစာတမ်းတွင် ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော မြေယာအသုံးချမှုစီမံခြင်း၌ လိုအပ်သောအချက်များဖြစ်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်လိုအပ်မှု၊ ပြောင်းလဲနိုင်ရန် နိုင်ငံရေးအရ ထောက်ခံအားပေးမှုနှင့် ပြောင်းလဲရန် လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိမှု စသည်တို့အပြင် မြေယာ အသုံးချမှုနှင့် သက်ဆိုင်သူများအားလုံး အပြောင်းအလဲတွင် ပါဝင်လာစေရန်နှင့် ပူးပေါင်းပူဂင်မှုတွင်လိုအပ်သော အကူအညီများ ပေးအပ်ရန်စသည့်အချက်များအား သီအိုရီယူဆချက်များအရ ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဤသုတေသနတွင် ပကတိသရုပ်မှန်အခြေအနေကို နားလည်သိရှိသောနည်းလမ်းများ၊ ကိန်းဂဏန်းအခြေပြု လူမှုနိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ မျှော်မှန်းချက်များကိုချမှတ်၍၊ မြေယာပြဿနာများ၏ပမာဏအတိုင်းအဆနှင့် အတိမ်အနက်တို့ကို ဆန်းစစ်သော သုတေသနနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ အဓိကရည်ရွယ်သည်မှာ လက်ရှိအမှန်တကယ်ဖြစ်ပွားလျှက်ရှိသော မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများ နှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖော်ပြဆွေးနွေးနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် (၃) ခုရှိ မတူညီသော မြေယာပြဿနာများကို အမျိုးမျိုးသောနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုကာ နှံ့စပ်စွာ ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။ မတူညီသောသမိုင်းကြောင်းအချိန်ကာလများနှင့် လူမှုဝန်းကျင်အမျိုးမျိုးတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သောဖြစ်ရပ်များ၊ အခြေအနေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာနိုင်ရန် ရှိပြီးသားစာရင်းအင်းအချက်အလက်များ၊ မှတ်တမ်းစာအုပ်/စာတမ်းများ၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများစသည်တို့ကို အသုံးပြုထားပါသည်။ မြေယာအသုံးချမှုနှင့် သက်ဆိုင်သူများတွင် (က) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် (ခ) ဒေသခံပြည်သူများ ဟူ၍အုပ်စုနှစ်ခုခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည်။

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းနေမြေတွင် အီတာလျံ-ထိုင်း ကုမ္ပဏီမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကျောက်ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့် စွန့်ပစ်ခဲ့ရသည့် မြေယာများ

ဤလေ့လာချက်များကို OneMap Myanmar စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရာဒေသများဖြစ်သည့် မွန်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဒေသ အသီးသီးတွင် (က) မြေအသုံးချမှုနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများ (အထူးသဖြင့် သစ်တောမြေမှ ရာဘာစိုက်ခင်းများအဖြစ်သို့)၊ (ခ) အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့ရခြင်း၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့်ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်း၊ တိကျခိုင်မာမှုမရှိသော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများ၊ (ဂ) တွင်းထွက်ပစ္စည်း ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေနှင့် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းတို့တွင်ဖြစ်ပွားနေသော မြေယာပဋိပက္ခများအပါအဝင် ကြိုးဝိုင်းတောများဖွဲ့စည်းရာတွင် မိရိုးဖလာမြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်မပြုခြင်းစသည်တို့ကို သုတေသနပြု လေ့လာထားပါသည်။

ယခု သုတေသနစီမံကိန်းမှရရှိသော သုတေသနရလဒ်များသည် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြေယာပြဿနာဆိုင်ရာဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုများနှင့် မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲမှုများစသည်တို့အပေါ်တွင် ရေတိုရေရှည်သက်ရောက်မှုများရှိလာနိုင်ပါသည်။ ယခုသုတေသနသည် မြေအသုံးချမှုနှင့်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍ သိပ္ပံနည်းကျသုတေသနရလဒ်များကို မူဝါဒရေးဆွဲစဉ် ကောင်းစွာထည့်သွင်းစဉ်းစားသော စနစ်တစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် နိုင်ငံရေးသမားမှအစပြု၍ လယ်သမားများအဆုံး မြေယာအသုံးချမှုနှင့် သက်ဆိုင်သူများအားလုံးအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသောမူဝါဒနှင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မှုအကြားကွာဟချက်များကို လျှော့ချနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးရည်ရွယ်ချက်မှာ မြေယာမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့၏ မြေယာဆိုင်ရာ အသိအမြင်ဖွင့်သင်တန်းပေးသည့်အစီအစဉ်များကို အထောက်အကူပြုပြီး နိုင်ငံတွင်းရှိ သစ်တောအပေါ် မှီခိုအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုနေသည့် ဒေသခံပြည်သူများနှင့် လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်သော မူဝါဒပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

၁။ နိဒါန်း

၁.၁ လေ့လာမှု၏ နောက်ခံအကြောင်းအရာ

မြေယာသည် (လုပ်အား၊အရင်းအနှီးတို့နှင့်အတူ) သမားရိုးကျစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အဓိကကျသော အဖိုးတန်ပစ္စည်း (၃) ခုထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံဖြစ်သောမြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျေးလက်နေ ပြည်သူများအတွက်ဆိုခဲ့ပါလျှင် ထိုအချက်သည် ပိုမိုမှန်ကန်လေသည်။ ထို့အပြင် မြေယာသည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအထောက်အထားများ မတူကွဲပြားရခြင်းကို စတင်ပေါ်ပေါက်လာစေသော အခြေခံအုတ်မြစ်ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိရိုးဖလာရှေးအစဉ် အလာအရ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောမြေယာအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် နွမ်းပါးသောကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများ အတွက် လွန်စွာအရေးပါသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းပင်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် နိုင်ငံရေး အသွင်ပြောင်းလဲမှုများကို လုပ်ဆောင်လျှက်ရှိသော ယနေ့ကာလတွင်ပင် ယင်းအချက်ကို ခိုင်မာစွာ ဆက်လက်တွေ့မြင်နေ ရဆဲဖြစ်ပါသည်။

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ မြေယာနှင့်ပတ်သက်သည့်သူများအကြား တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းဖြစ်စေ၊ အုပ်စု အဖွဲ့အစည်းများချင်းဖြစ်စေ တရားဝင်ဥပဒေများဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မိရိုးဖလာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့်သော်လည်း ကောင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်ချက်များပင်ဖြစ်သည် (FAO 2002)။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဟူသည် မည်သို့သောအရင်းအမြစ်များကိုမည်သို့သောသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီကာလမည်မျှကြာအောင်မည်သူကသုံးစွဲနိုင်မည်ကို တိကျခိုင်မာစွာ ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေဆိုင်ရာစနစ်များအနက် အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ပင်ဖြစ်သည်။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များသည် နေရာဒေသ၊ အချိန်ကာလစသည်တို့အားဖြင့် သတ်မှတ်ချက်များရှိပြီး ကျား/မ၊ လူမျိုး၊ အဆင့် အတန်းနှင့် နိုင်ငံရေးနီးနွယ်မှုများက ယင်းမြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအပေါ် အမျိုးမျိုးကွဲပြားစွာ သက်ရောက်နိုင်ပါသည် (ARD, Inc. 2007)။ ယင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်များကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ မသတ်မှတ်နိုင်ဘဲ လိုအပ်သလို အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူနေခြင်းများက အမြတ်ထုတ်သုံးစွဲမှုများကို ဖိတ်ခေါ်ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပါသည် (FAO 2002)။ အရှေ့တောင် အာရှဒေသ နိုင်ငံများတွင် မြေယာနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာ များမှာ နေရာအနှံ့အပြားတွင် ဖြစ်ပွားလျှက်ရှိပြီး (Borras et al. 2011)၊ အသေးစားတောင်သူများနှင့် သစ်တောအပေါ် မှီခို၍ အသက်မွေးဂမ်းကြောင်းပြုသူများမှာ မြေယာဆုံးရှုံးရခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ မခိုင်မာခြင်းစသော ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြေသိမ်းယာသိမ်းပြဿနာများနှင့် မြေယာပြောင်းရွှေ့ခွဲဝေ နေရာချထားခြင်းတို့မှာလည်း နေရာအနှံ့ဖြစ်ပွားနေဆဲ ဖြစ်ပါသည် (McCartan 2013)။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်းမြေဧရိယာမှာ စတုရန်းကီလိုမီတာ ၆၇၆၅၇၈ ခန့်ကျယ်ဝန်းပြီး၊ နိုင်ငံအတွင်း မတူကွဲပြားသော ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုအမျိုးမျိုးကို လက်ခံထားကြသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများစွာမှီတင်းနေထိုင်ကြကာ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ (၅၃)သန်းခန့်ရှိပါသည် (CSO, 2014)။ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများစွာကိုဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံ သည် ဒေသတွင်းသာမက ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး မျက်နှာစာသို့ ပိုမိုပေါင်းစပ်ရောက်ရှိနိုင်မှုနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကျိုးရလဒ် များကို နိုင်ငံသူ၊နိုင်ငံသားများ တန်းတူညီမျှစွာ ရရှိခံစားနိုင်သော ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကို ဖန်တီးဖော်ဆောင်နိုင်သော အလားအလာကောင်းများကို ပိုင်ဆိုင်ထားရှိပါသည်။

မြေယာ၊ သစ်တောစသော သဘာဝသယံဇာတများသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သောအရာများဖြစ်သည်။ မြေယာကို မည်သူက မည်သို့သော ရည်ရွယ်ချက်များကြောင့် မည်သို့အသုံးပြုမည်စသည် တို့နှင့်ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် မြန်မာပြည်သူပြည်သားများ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် နေထိုင် ကြသော အသေးစားတောင်သူများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများစွာ ရှိလေသည် (Robert, 2012)။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကြောင့် ဖြစ်ပွားလာသော မြေယာအငြင်းပွားမှုများကို ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေမှ အခြား မြေအသုံးချမှုကို သော်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေအမျိုးအစားတစ်ခုမှ အခြားမတူညီသော စိုက်ပျိုးမြေ အမျိုးအစား တစ်ခုအဖြစ်သော်လည်းကောင်း ပြောင်းလဲအသုံးချမှုများသည် နိုင်ငံတွင်ကြုံတွေ့ရနေသည့် အဓိကမြေယာ ပြဿနာ

တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကြီးစားစီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးမြေဧရာစာချုပ်များ၊ မြေယာအစမ္ဘသိမ်းယူမှုများ၊ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုများ၊ ရေတိုက်စားမှုများနှင့် စိုက်ပျိုးမြေချဲ့ထွင်ခြင်းစသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ စသည်တို့သည် နိုင်ငံတွင်းရှိ မြေအသုံးချမှု အပြောင်းအလဲများကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းအရင်းများပင်ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများသည် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ မြေယာများအပေါ် ဆိုးဝါးစွာ ထိခိုက်လျက်ရှိပြီး၊ ၄င်းစီမံကိန်းများကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဟူသော ယေဘုယျဆန်သည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော်လည်း နိုင်ငံသူ၊နိုင်ငံသားတို့၏ ဆန္ဒမျှော်လင့်ချက်များကို ကိုယ်စားပြု ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမရှိပေ (Franco et al., 2015)။ မြေယာပြောင်းလဲအသုံးချမှုများသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့် လူမှုရေးတိုးတက်မှုများကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည် (Wu 2008)။ သို့သော်လည်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် အသိပညာနည်းပါးမှုတို့သည် လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက် နစ်နာမှုများကို ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပါသည်။

မြေယာနှင့် မြေယာဆိုင်ရာရပိုင်ခွင့်များတွင် သုံးစွဲခွင့်၊ ထိန်းချုပ်ခွင့်၊ စီမံခန့်ခွဲခွင့်၊ ပိတ်ပင် တားဆီးခွင့်၊ ငွေကြေး အကျိုးအမြတ်များကိုခံစားခွင့်နှင့် မြေယာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူခံစားခွင့်စသည်တို့ ပါဝင်လေသည်။ ရပိုင်ခွင့် (သို့) အခွင့်အရေးအမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီသည် အချိန်၊ နေရာနှင့် လုံခြုံစိတ်ချရမှုစသော ရှုထောင့်(၃)ခုနှင့် ဆက်နွယ် ပတ်သက်လျက်ရှိသည်။ ၄င်းတို့ကို စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ(သို့မဟုတ်) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ပြဿနာချက်များအဖြစ် နားလည် သိရှိရုံမျှမက အစဉ်အလာ သမိုင်းကြောင်းအရ တည်ရှိခဲ့သော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစသည့် ကျယ်ပြန့်သည့် ရှုထောင့်အသီးသီး၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ်လည်း မှတ်ယူရမည်ဖြစ်သည် (Srinivas and Hlaing 2015)။ ထိုရပိုင်ခွင့် များကိုသတ်မှတ်ရာတွင် လူသားများအကြား အချင်းချင်းအပြန်အလှန်ဆက်နွယ်ပုံသာမက မြေယာနှင့် ယင်းမြေပေါ်ရှိ သဘာဝသယံဇာတများနှင့် လူသားတို့ အပြန်အလှန် ဆက်စပ်မှုတို့ကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုသည်။

ဒေသခံပြည်သူများအတွက် တိကျခိုင်မာသော မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပိုင်ခွင့်များကိုဖန်တီးပေးပြီး အဖွဲ့အစည်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည့် ထိရောက်သော ဥပဒေမူဘောင်များကို ချမှတ်ရန် လိုအပ်လေသည်။ မြေယာဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် လမ်းညွှန်မှုတစ်ခုအဖြစ် အမျိုးသားမြေ အသုံးချမှုမူဝါဒကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်သော်လည်း ၎င်းကိုစနစ်တကျလိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နည်းဥပဒေ (သို့မဟုတ်) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုမူ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိသေးပေ။ ဤသုတေသန သည် လက်ရှိမြေပြင်တွင် မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု၊ တန်းတူ မညီမျှမှု၊ သစ်တောဂေဟစနစ် ပြောင်းလဲမှုစသည်တို့နှင့် အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေပုံကို သိရှိလာစေရန်နှင့် အမျိုးသားမြေယာ ဥပဒေ ပေါ်ပေါက်လာစေရေးအတွက် အကြံပြုချက်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

1.2 jyóemazifycuf

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီးဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြသော အကြီးစားစိုက်ခင်းစီမံကိန်းများသည် နိုင်ငံ တွင်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများမပြုလုပ်ဘဲ လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ချဲ့ထွင်လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းတို့၏ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်များဖြစ်သော မြေဆီလွှာ တိုက်စားမှု၊ ဆားဓါတ်ပေါက်ပွားမှု၊ သဲကန္တာရဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အခြားသော မြေဆီလွှာပျက်ဆီးမှုများသည် မြေသယံဇာတများ၏ အရည်အသွေးကို ယုတ်လျော့စေခဲ့ကာ အနာဂတ် စိုက်ပျိုးရေး အထွက်နှုန်းကို ထိခိုက်လျော့ချစေပါသည် (Lubowski et al. 2006)။ ထိုသို့ရေရှည်မတည်တံ့သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများသည် မိရိုးဖလာဓလေ့ ထုံးထမ်းစနစ်များအပေါ်လည်း ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများရှိလေသည်။

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအပေါ် သက်ရောက်မှုများကို စီမံကိန်း၏ အစောပိုင်း ကာလများတွင် သိသိသာသာ မြင်တွေ့ရ ခြင်း မရှိပေ။ သို့ရာတွင် စီမံကိန်းကာလ၏ ကနဦးကတည်းက မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာကိစ္စများကို ကောင်းစွာထည့်သွင်း စဉ်းစားထားခြင်းမရှိပါက မမျှော်မှန်းနိုင်သော ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သည်။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာအခြေအနေများသည် အပြန်အလှန် ဆက်နွယ်လျက်ရှိပါသည်။ မြေယာရယူသုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ သင့်တင့်လျောက်ပတ်မှု မရှိသော (တရားဝင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြစ်စေ၊ မိရိုးဖလာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြစ်စေ) နည်းဥပဒေများနှင့် မြေအသုံးချမှုနှင့်

စပ်လျဉ်းသည့် တိကျခိုင်မာမှုမရှိသော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များသည် သစ်တောဂေဟစနစ် ပျက်စီးပြုန်းတီးမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည် (FAO 2002)။

လွန်ခဲ့သောနှစ်နှစ်ဆယ်ကာလများတွင် အစိုးရ၏ မြေယာ၊ သဘာဝသယံဇာတများနှင့်စပ်လျဉ်း သည့် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များကို ရယူနိုင်ရေးကြိုးပမ်းမှုများကြောင့် နိုင်ငံအဝှမ်းတွင် မြေယာကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများစွာနှင့် မြေယာခွဲဝေရေးအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် လူအနည်းစု၏အကျိုးမြတ်များဖြစ်စေခဲ့ပြီး တည်ရှိဆဲ မညီမျှမှုများကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစေခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ မညီမျှမှုများပိုမိုဖြစ်ပွားလာခဲ့ရသည့် အကြောင်းအရင်းမှာ အစိုးရဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်လုပ်ကိုင်မှုကို တိုက်တွန်းအားပေးသော အမျိုးသားအဆင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းမရှိခြင်း၊ မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံထမ်းများနှင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအကြား ရှုပ်ထွေးအငြင်းပွားမှုများရှိခြင်းနှင့် ဥပဒေအရ တရားဝင်အသိအမှတ်မပြုထားသော မိရိုးဖလာမြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများကို စနစ်တကျ မှတ်ပုံတင်သတ်မှတ်နိုင်သောစနစ်မရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် တိကျခိုင်မာသောမြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဟူသည် မြေယာသုံးစွဲခွင့် ရှိရုံမျှသာမက ထိုမြေကို ထိရောက်စွာအသုံးချနိုင်ရန် ဥပဒေအရ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်မှုများ ရှိရမည်ကို သိရှိနိုင်ပါသည်။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ တိကျခိုင်မာခဲ့ပါက ပြည်သူလူထုတို့သည် မြေယာနှင့် သဘာဝသယံဇာတများအပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြုလုပ်ရန် စိတ်ပါဝင်စားလာပြီး မြေယာရေရှည်တည်တံ့သော နည်းလမ်းများဖြင့်သုံးစွဲလာကြမည်ဖြစ်သည် (ARD, Inc. 2007)။

တောင်ငူမြို့နယ်၊ မြေစာရင်းဦးစီးဌာနရုံး၌ မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိအား မေးမြန်းနေပုံ

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ငူမြို့နယ်၊ ကျွန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၏ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအား မေးမြန်းနေပုံ

၁.၃ သုတေသနရည်ရွယ်ချက်

ဤသုတေသန၏ ယေဘုယျရည်ရွယ်ချက်မှာ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အလေးထားစရာဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒေသ (၃) ခုရှိ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏သက်ရောက်မှုများကိုဖော်ထုတ်နိုင်းယှဉ်လေ့လာနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

အသေးစိတ်ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

လူဦးရေတိုးတက်များပြားလာမှု၊ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှု၊ အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရခြင်းစသည်တို့နှင့် နိုင်ငံတွင်း မိရိုးဖလာနှင့်တစ်ဦးချင်းစီ၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် တိကျခိုင်မာမှုတို့ကို ချိတ်ဆက်လေ့လာနိုင်ရန်။

သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည့်ဒေသများရှိ တိကျစွာသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိသော၊ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမရှိသော၊ ခိုင်မာမှုမရှိသည့်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် သစ်တောဂေဟစနစ် အတန်းအစားများကျဆင်းရပုံတို့အကြား အပြန်အလှန် ဆက်နွယ်မှုကိုသိရှိနိုင်ရန်။

ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမရှိခြင်း၊ မှန်ကန် သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လိုက်နာမှုမရှိခြင်းနှင့် မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံထမ်းလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်မပြုခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုပြဿနာများကို လေ့လာဖော်ထုတ်နိုင်ရန်။

၁.၄ သုတေသနမေးခွန်းများ

(၁) သုတေသနပြုလုပ်သော ဒေသများရှိ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများကို ဖြစ်စေသော အဓိကအကြောင်းအရင်းများက ဘာတွေလဲ?

(၂) လူဦးရေတိုးတက်များပြားလာမှု၊ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှု၊ အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရခြင်းစသည်တို့နှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်တိကျခိုင်မာမှုတို့အကြားဘယ်လိုချိတ်ဆက်မှုများရှိပါသလဲ?

(၃) မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်တိကျခိုင်မာမှုက သစ်တောဂေဟစနစ်ကောင်းမွန်မှုကို ရေရှည်တည်တံ့စေနိုင်ပါသလား?

(၄) သုတေသနပြုလုပ်သောဒေသများတွင် မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုမတိုင်မီနှင့် ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက်ပိုင်း သစ်တောဂေဟစနစ်၏အခြေအနေကမည်သို့ရှိပါသနည်း?

(၅) သစ်တောကြိုးဝိုင်းတောများအတွင်းရှိ မြေအသုံးမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများသည် သစ်တောဂေဟစနစ် အတန်းအစားကျဆင်းမှုများနှင့် မည်သို့ဆက်စပ်မှုရှိပါသနည်း?

(၆) လေ့လာခဲ့သည့်ဒေသများအတွင်းရှိ မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ အားသာချက်များနှင့် အားနည်းချက်များကဘာတွေလဲ?

(၇) လေ့လာခဲ့သည့်ဒေသများရှိ မြေယာပြဿနာများအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များက မည်သို့ လွှမ်းမိုးပါသလဲ?

၂။ အခြားသုတေသနစာတမ်းများအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များ

မြေအသုံးချမှုဆိုသည်မှာ လူသားများမှမြေယာနှင့် မြေသယံဇာတများကိုသုံးစွဲခြင်းနည်းလမ်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည် (Joshi 2916)။ မြေအသုံးချမှုဆိုရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ စားကျက်မြေအဖြစ်အသုံးပြုခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းသုံးစိုက်ခင်းများ၊ စီးပွားရေးစိုက်ခင်းများ၊ သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်

မြေအသုံးချမှု ပုံစံအမျိုးမျိုး ရှိနိုင်လေသည်။ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုတွင် မြေအသုံးချမှုတစ်မျိုးမှ အခြားတစ်မျိုးသို့ပြောင်းလဲခြင်း (သို့မဟုတ်) လက်ရှိမြေအသုံးချမှုကို ပြင်ဆင်မွမ်းမံခြင်းစသည်တို့ ပါဝင်လေသည်။ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများကိုဖြစ်စေသည့် အကြောင်းရင်းများတွင် လူဦးရေတိုးတက်များပြားလာခြင်း၊ မြို့ပြချဲ့ထွင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးနှင့်နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ စွမ်းအင်ပြောင်းလဲသုံးစွဲခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် မူဝါဒများပြောင်းလဲခြင်းစသည်တို့သည် အဓိကအကြောင်းရင်းများဖြစ်ပါသည် (Zondag & Borsboom 2009)။

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ မြေယာကိုပိုင်ဆိုင်ထားသည့်ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး၊ လူသားနှင့်မြေသယံဇာတများအကြား အပြန်အလှန်ဆက်နွယ်မှုကိုဖော်ညွှန်းလေသည် (Joshi 2016)။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဟူသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း မြေယာနှင့်ပတ်သက်၍ သုံးစွဲခွင့်၊ ထိန်းချုပ်ခွင့်နှင့် လက်ဆင့်ကမ်းလွှဲပြောင်းခွင့် စသည်တို့ကို သတ်မှတ်ပေးနိုင်သော စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းနှင့် ထုံးတမ်းစနစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသည် မြေယာနှင့်ပတ်သက်၍ လူတို့၏ ရပိုင်ခွင့်၊ ထိန်းချုပ်ကန့်သတ်ခွင့်များနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို လမ်းညွှန်ထိန်းကြောင်းပေးသည်(Palmer et al. 2009)။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်များအပေါ် တစ်ဦးတစ်ယောက်စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် အများပိုင်အကျိုးစီးပွားတို့အကြား ဝိရောဓိမဖြစ်ဘဲ သဟဇာတရှိရှိ ညီညွတ်စွာတည်ရှိနေပါက ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပေသည် (Eaton 2005)။ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့ (2002)၏ဖော်ပြချက်များအရ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်တွင် အများပိုင်၊ အစုအဖွဲ့ပိုင် (မိရိုးဖလာပိုင်)၊ နိုင်ငံပိုင်နှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဟူသော အမျိုးအစား (၄)မျိုးတို့အကြားရှိ ကွန်ယက်သဖွယ် ဆက်နွယ်တည်ရှိသော အကျိုးစီးပွားလုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ပွင့်လင်းလွတ်လပ်သော ဈေးကွက်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားဖြစ်အကျိုးအမြတ်ရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းများကို မျက်နှာသာပေးရန် မြေယာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် မူဝါဒတစ်စုံတစ်ရာကို ရုတ်တရက်ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခြင်းသည်မြေအသုံးချမှုပုံစံများ အပေါ်သက်ရောက်ကာ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြောင်းလဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ အချုပ်အခြာအာဏာကို အသုံးပြု၍ အကျိုးစီးပွားများကို လွှမ်းမိုးရယူခြင်းဖြင့် မိရိုးဖလာပိုင်နှင့် အများပိုင်မြေယာများမှ ပုဂ္ဂလိကမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကို ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ပြင်သစ်လူမျိုး မင်းမဲ့ဝါဒအတွေးခေါ်ပညာရှင် Proudhon (1840) က လက်ဝယ်ပိုင်ဆိုင်မှု (Possession) တွင် ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်များပါဝင်ပြီး ပိုင်ဆိုင်သည့်ဥစ္စာ (Property) တွင် ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့် (သို့မဟုတ်) အခွင့်အရေးများမပါရှိကြောင်း "ပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုသည်မှာ" (What is Property) ဟူသောစာအုပ်တွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။ မိရိုးဖလာလုပ်ပိုင်ခွင့်များတွင် မိမိတို့၏ဓလေ့ထုံထမ်း အစဉ်အလာအရ အမွေဆက်ခံခွင့် (သို့မဟုတ်) လွှဲပြောင်း ခွဲဝေခွင့်များကို ပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း အဆိုပါအခွင့်အရေးများကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း မရှိသည့်အပြင် ဒေသခံများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ပိုင်ဆိုင်မှုကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သော တရားဝင်အထောက်အထားများ မရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် တန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်းကိုလျှော့ချကာ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုရမည့်အစား ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများထံမှ မြေသိမ်းယာသိမ်းမှုများကိုဖြစ်စေကာ ဒေသခံပြည်သူများ၏ မိရိုးဖလာ ဓလေ့ထုံတမ်းအရ ကျင့်သုံးလာခဲ့သော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆုံးရှုံးစေပြီး မြေယာပဋိပက္ခများကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစေခဲ့ပါသည်။

၃။ သုတေသနနည်းလမ်းများနှင့် အချက်အလက်များ ကောက်ယူခြင်း

ဤသုတေသနစာတမ်းတွင် ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော မြေယာအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲခြင်း၌ လိုအပ်သောအချက်များဖြစ်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်မှု၊ ပြောင်းလဲနိုင်ရန် နိုင်ငံရေးအရ ထောက်ခံအားပေးမှုနှင့် ပြောင်းလဲရန် လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိမှု စသည်တို့အပြင် မြေယာအသုံးချမှုနှင့် သက်ဆိုင်သူများအားလုံး အပြောင်းအလဲတွင် ပါဝင်လာစေရန်နှင့် ပူးပေါင်းပုဝင်မှုတွင် လိုအပ်သော အကူအညီများ ပေးအပ်ရန်စသည့် အချက်များအား သီအိုရီယူဆချက်များအရ ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဤသုတေသနတွင် ပကတိသရုပ်မှန်အခြေအနေကို နားလည်သိရှိနိုင်သောနည်းလမ်းများ၊ ကိန်းဂဏန်းအခြေပြုလုမှုနိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ မျှော်မှန်းချက်များကိုချမှတ်၍၊ မြေယာပြဿနာများ၏ ပမာဏအတိုင်းအဆနှင့် အတိမ်အနက်တို့ကို ဆန်းစစ်သော သုတေသနနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ အဓိကရည်ရွယ်သည်မှာ လက်ရှိအမှန်တကယ်ဖြစ်ပွားလျှက်ရှိသော မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖော်ပြဆွေးနွေးနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် (၃) ခုရှိ မတူညီသော မြေယာ ပြဿနာများကို အမျိုးမျိုးသောနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုပြီး နှံ့စပ်စွာဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။ မတူညီသောသမိုင်းကြောင်းအချိန်ကာလများနှင့် လူမှုဝန်းကျင် အမျိုးမျိုးတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သောဖြစ်ရပ်များ၊ အခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာနိုင်ရန် ရှိပြီးသား စာရင်းအင်းအချက်အလက်များ၊ မှတ်တမ်းစာအုပ်/စာတမ်းများ၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများစသည်တို့ကို အသုံးထားပါသည်။ မြေယာအသုံးချမှုနှင့် သက်ဆိုင်သူများတွင် (က) အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် (ခ) ဒေသခံပြည်သူများဟူ၍ အုပ်စုနှစ်စုခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည်။

3.1 သုတေသနဆောင်ရွက်သည့် နေရာဒေသ

ဤသုတေသနကို မွန်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးစသော ဝမ်းမတ်မြန်မာ စီမံကိန်း (OneMap Myanmar Project) အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသော တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် (၃) ခုတွင် ဆောင်ရွက်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်တစ်ခုစီတွင် ကျေးရွာ (၃)ရွာစီ ရွေးချယ်ရန် အသုံးပြုခဲ့သောစံနှုန်းများသည် ဖြစ်တန်စွမ်းအပေါ် အခြေခံသည့်နမူနာကောက်ယူခြင်းအမျိုးအစားမဟုတ်သည့် သုတေသီ၏ကျွမ်းကျင်မှုအပေါ် အခြေခံသည့် နမူနာကောက်နည်းစနစ်ကို အခြေခံထားပါသည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းတွင် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်(၃)ခုအတွက် ကိုယ်စားပြုမှုကို ဦးတည်သည်ထက် မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာပြဿနာများကို ထဲထဲဝင်ဝင် နားလည်သဘောပေါက်သိရှိစေရန် ပိုမိုအလေးထားပါသည်။ ကျေးရွာများကိုရွေးချယ်ရာတွင် အစိုးရအရာရှိများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းနှင့် အသေးစိတ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းများပါဝင်သော အဆင့်ဆင့် ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ရွေးချယ်သောလုပ်ငန်းစဉ်ကို အသုံးပြုထားပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်ရှိ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများမှာ သစ်တောမြေမှ ရာဘာစိုက်ခင်းသို့ ပြောင်းလဲအသုံးချခြင်းဖြစ်ပြီး သစ်တောနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ် (UFES) သုတေသန အဖွဲ့သည် ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ရာဘာစိုက်ခင်းများကို တည်ထောင်ထားကြသော ဒေသခံများ နေထိုင်သည့် ကမာဝက်ကျေးရွာ၊ ကနားလိုကျေးရွာနှင့် ကျွန်းရွာကျေးရွာစသော ကျေးရွာ (၃) ရွာကို ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်၍ သုတေသနဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတွင် အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့ခိုင်းခြင်း၊ မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်း၊ တိကျခိုင်မာမှုမရှိသော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြေယာပြဿနာများ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် နဂါးမောက်ကျေးရွာ၊ ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာနှင့် ကျွန်းကုန်းကျေးရွာတို့တွင် ကိုယ်ပိုင်မြေ အသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများဖြစ်ပွားလျက်ရှိသောကြောင့် နှံ့စပ်စွာနားလည်သိရှိနိုင်ရန် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ရွေးချယ်ခဲ့သော ဖောင်းတောကြီးကျေးရွာ၊ ကန်ဘောက်ကျေးရွာ၊ မူးဒူးကျေးရွာနှင့် ပရာဒတ်ကျေးရွာတို့တွင် သတ္တုတွင်းထိန်းသိမ်းနယ်မြေများ၊ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မြေယာအငြင်းပွားမှုများ၊ ကြိုးဝိုင်းတော ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဒေသခံများ၏ မိရိုးဖလာ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်မပြုသည့် ပြဿနာများ စသည်တို့ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။

3.2 အဓိကသတင်းအချက်အလက်ပေးသူများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း (Key Informants Interview)

တိကျခိုင်မာသော သီအိုရီယူဆချက်များ ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် Morse (1994) မှ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု ပြုလုပ်ရာတွင် လက်ခံဖြေကြားမည့်သူ (၃၀)ဦး မှ (၅၀)ဦးဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်အကြံပြုထားပြီး၊ Creswell (1998, 2009) မှ (၂၀)ဦး မှ (၃၀) ဦးထိ အကြံပြုတိုက်တွန်းထားပါသည်။ ဤသုတေသနလေ့လာချက်တွင် ကျေးရွာတစ်ခုလျှင် အဓိကသတင်းအချက်အလက်ပေးသူ (၂၀)ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပြီး ရရှိလာသောအချက်အလက်များကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးအတည်ပြုနိုင်ရန် ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အရင်းအမြစ်ဖော်ထုတ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ UFES သုတေသနအဖွဲ့သည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ (၁၅)ဦးဖြင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပြီး၊ ကျေးရွာ (၉) ရွာမှ ဒေသခံပြည်သူ စုစုပေါင်း (၁၉၀) ဦးတို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှာ (၄၅) မိနစ်မှ (၆၀) မိနစ်ခန့် ကြာမြင့်ပြီး မေးခွန်းများကို

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ရေးသားပြင်ဆင်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာဘာသာဖြင့် မေးမြန်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အင်တာဗျူးများတွင် လူဦးရေတိုးပွားလာမှု၊မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများ၊မိရိုးဖလာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့ရခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းအရာများကို နားလည်သိရှိရန်ထည့်သွင်းမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

တောင်ငူခရိုင်၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနရုံး၌ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများအား မေးမြန်းနေပုံ

3.3 ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ (Focus Group Discussion)

အဓိကသတင်းအချက်အလက်ပေးသူများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများမှ ရရှိလာသောအချက်အလက်များကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးနိုင်ရန် ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲနှင့်သတ်မှတ်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲများ စုစုပေါင်း (၂၈)ကြိမ် ခန့်ကို ကျေးရွာ (၉) ရွာတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလျှင် ဦးတည် အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ အနည်းဆုံး (၂)ကြိမ်ကျင်းပခဲ့ပြီး၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၅) ဦးစီ တက်ရောက်ဆွေးနွေးပေးစေခဲ့ပါသည်။ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အကြောင်းအရာ(၁၅)ခုကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ကျေးရွာတစ်ရွာချင်းစီ၏ အခြေအနေများပေါ် အခြေခံ၍ မြေပြင်အခြေအနေများနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစေမည့် အကြောင်းအရာများကိုသာ ရွေးချယ်မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ သုတေသနအဖွဲ့သည် ဒေသခံပြည်သူများအား မေးခွန်းများကို မေးမြန်းခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့၏ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံများကို ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်မျှဝေပြောဆိုနိုင်စေရန် ရွေးချယ်ထားသည့် အကြောင်းအရာခေါင်းစဉ်များနှင့် စတင်၍ မိတ်ဆက်ပေးပြီး ပြန်လည်ဆွေးနွေးစေခဲ့ပါသည်။

3.4 ဒေသခံပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်သော အရင်းအမြစ်ဖော်ထုတ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်း (Participatory Resource Mapping)

ဒေသခံပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်သော အရင်းအမြစ်ဖော်ထုတ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကို ကျေးရွာ (၉) ရွာရှိ မြေအသုံးချမှုနှင့်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ဖော်ထုတ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကို ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အဆိုပါဖော်ထုတ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်းကို ကျေးရွာတစ်ခုတွင် အနည်းဆုံးတစ်ခု ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

3.5 ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံများမှ ရရှိသောအချက်အလက်များ (Satellite Data)

သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုနှင့်ထူထပ်မှုကိုတိုင်းတာနိုင်သော line-intercept နည်းလမ်းသည် မြေအသုံးချမှု အပြောင်းအလဲများကိုဆန်းစစ်နိုင်ပြီး သုတေသနအဖွဲ့သည် မြေအသုံးချမှုနှင့် သစ်တော ဖုံးလွှမ်းမှု အပြောင်းအလဲများကို လေ့လာဆန်းစစ်နိုင်ရန် ပထဝီဝင် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာစနစ်နှင့် remote sensing တို့ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

ဘူမိဗေဒဆိုင်ရာ စစ်တမ်းကောက်ယူရေးအဖွဲ့ (USGS: http://glovis.usgs.gov) မှရယူသော ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံများ၊ ဂူးဂဲလ် ဓာတ်ပုံများ၊ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ရရှိသောမြေပုံများ နှင့် ဒေသခံပြည်သူများမှရေးဆွဲသော မြေပုံများ စသည်တို့ကို သုတေသန ဆောင်ရွက်ခဲ့သောဒေသရှိ မြေအသုံးချမှုနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲများကို စုံးစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ရန် အသုံးပြုခဲ့ ပါသည်။

3.6 မော်ကွန်းမှတ်တမ်းလေ့လာဖတ်ရှုခြင်း (Archival Research)

ဤသုတေသနတွင် အဆိုပြုမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုသိရှိနိုင်ရန် အဓိကသတင်းအချက်အလက် ပေးသူများကို မေးမြန်းမှုများ၊ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲများသာမက မော်ကွန်းမှတ်တမ်းများ (ဥပမာ- အစိုးရ အစီရင်ခံစာများ၊ သတင်းစာများ၊ မူဝါဒဆိုင်ရာစာတမ်းများ၊ အခြားဖြစ်တန်စွမ်းရှိမရှိ လေ့လာချက်များ) ကိုလည်း လေ့လာဖတ်ရှုခြင်းစသော သုတေသန ဆောင်ရွက်ခြင်းနည်းလမ်းများကိုပါ အသုံးပြုထားပါသည်။ UFES သုတေသနအဖွဲ့သည် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများနှင့် ဦးတည် အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲများမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို နိုင်းယှဉ်အတည်ပြုခြိုင်သုံးသပ်နိုင်ရန် သိမ်းဆည်းထားသော မော်ကွန်းမှတ်တမ်းကို ရှာဖွေဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ မြေအသုံးချမှုနှင့်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြောင်းလဲမှုစသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း သည့် အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာများနှင့် မူဝါဒဥပဒေပြဌာန်းချက်များကိုလည်း ဖတ်ရှုလေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းမှရရှိခဲ့သော သတင်းအချက်အလက်များကိုအခြေခံ၍ မြေယာပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် တည်ဆဲမူဝါဒဥပဒေ ပြဌာန်းချက်များ၏ အားနည်းချက်၊ အားသာချက် များကို နှံ့စပ်စွာလေ့လာခဲ့ပါသည်။ မြေယာအသုံးချမှု နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တည်ဆဲဥပဒေမူဘောင်ပြဌာန်းချက်များကိုလေ့လာရာ တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် စနစ်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့သည့်အပြင် ယင်းတို့ကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲများကိုပါ ဆွေးနွေးဖော်ပြထားပါသည်။ ယခုသုတေသနတွင် လေ့လာဆန်းစစ်သော ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းပြဌာန်းချက်များနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်များကို အချိန်ကာလ (၂)ပိုင်း ခွဲခြား သတ်မှတ်၍ လေ့လာဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၁) ယခုစာတမ်းတွင်အသုံးပြုခဲ့သော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနှင့် ညွှန်ကြားချက်များစာရင်း

အချိန်ကာလ	လုပ်ဆောင်ချက်ပြောင်းလဲမှုများ
၂၀၁၀-ခုနှစ် မတိုင်မီကာလ	
၁၇၀၀- မိရိုးဖလာစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်သည့်စနစ်	မြေယာကိုအသုံးချသော နည်းလမ်းများနှင့် မြေအသုံးချမှု ဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းတိကျသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ချမှတ်ကာ မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံးထမ်းများနှင့်အညီ စီမံအုပ်ချုပ်သောစနစ်ကို ဒေသခံ ပြည်သူများသည် ကျင့်သုံးထိန်းသိမ်း လာခဲ့ကြပါသည် (Allaverdianetal 2017) ။
၁၇၀၀-ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းနှင့် ၁၉၄၈-ခုနှစ် ကြားကာလ - ပုဂ္ဂလိကမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်	၁၈၀၀-ခုနှစ်များတွင် ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီအစိုးရသည် မြေယာများအားလုံးကို စီမံအုပ်ချုပ်ခဲ့ကာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်သည့် ပုံစံစနစ်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခဲ့သည် (Srinivas and Hlaing 2015)။
၁၈၇၉-ခုနှစ် မြေယာနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ	မြေယာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကို ပေး၍ မြေခွန်များ ကောက်ယူခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်သည့် ပထမဦးဆုံးသော မြေယာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေတစ်ခုဖြစ်သည် (Srinivas and Hlaing 2015) ။
၁၉၄၈-ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ	"နိုင်ငံတော်သည် မြေအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်" (အပိုဒ် ၃၀- က) မြေယာစုစည်းခဲ့ဝေပြီး မြေပိုင်ရှင် စနစ်များကိုဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။
၁၉၅၃-ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ	ဤအက်ဥပဒေသည် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုမှလွဲ၍ ကျန်ရှိသော လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုကို ပြန်လည်သိမ်းယူပြီး တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသော လယ်ယာမြေမှာ ၅၀ ဧကထိပြုနိုင်လေသည်။
၁၉၆၃/၁၉၆၅-ခုနှစ် သီးစားချထားရေး ဥပဒေ/ သီးစားချ ထားရေး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ	စိုက်ပျိုးမြေငှားရမ်းချထားခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေဖြစ်သည်။
၁၉၇၄-ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ	"နိုင်ငံတော်သည် မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်၊ လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတပစ္စည်းအားလုံးနှင့် မြေယာအားလုံးတို့၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်" (အပိုဒ် ၁၈-က) ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြင့် မြေယာအားလုံး၏ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။
၁၉၈၈-ခုနှစ် တရားစီရင်ရေးဥပဒေ	ယခင်ကျင့်သုံးခဲ့သော ဆိုရှယ်လစ် တရားစီရင်ရေးစနစ်ကို ပြောင်းလဲရန် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့မှ တရားစီရင်ရေးဥပဒေကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။
၁၉၉၁-ခုနှစ် လယ်ယာမြေစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးအပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီ၏ တာဝန်များနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ သတ်မှတ်ခြင်း	မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲသည့် ဗဟိုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ယင်းမြေများတွင် စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ယင်းနှင့် ဆက်နွှယ်လျှက်ရှိသော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန် ဦးစားပေး လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည်။ (အပိုဒ် ၂-က)
၁၉၉၁-ခုနှစ် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ	မြန်မာနိုင်ငံ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်မှ ကုန်းတွင်းနယ်နိမိတ်အတွင်း တွင်ရှိသည့် အစဉ်အမြဲရေတည်ရှိနေသော နယ်မြေတွင်သော်လည်းကောင်း၊ ယာယီရေတည်ရှိနေသောနယ်မြေတွင်သော်လည်းကောင်း မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို ခွင့်ပြုမိန့်၊ လိုင်စင် (သို့မဟုတ်) ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ မလုပ်ကိုင်ရပါ။

၂၀၀၈-ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ	နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအားလုံး၊မြေပေါ် မြေအောက်၊ ရေပေါ် ရေအောက် နှင့် လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတပစ္စည်းအားလုံး၏ ပင်ရင်း ပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။ (အပိုဒ် ၃၇-က) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံသားများအား ပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင် လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ တီထွင်ခွင့် နှင့် မူပိုင်ခွင့်တို့ကို ဥပဒေပြဌာန်းချက်နှင့် အညီခွင့်ပြုရမည်။ (အပိုဒ် ၃၇-ဂ)
၂၀၁၀-ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကာလ	
၂၀၁၁-ခုနှစ် ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေး ဇုန်ဥပဒေ (မြန်မာ/ အင်္ဂလိပ်)	မျှော်မှန်းချက်မှာ ဗဟိုအဖွဲ့၏လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ထားဝယ်အထူး စီးပွားရေးဇုန်ကို အရှေ့တောင် အာရှဒေသအတွင်း ကုန်သွယ်ရေး နှင့် ကူးသန်းသွားလာရေးဆိုင်ရာ ပင်မနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။
၂၀၁၂-ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေ	လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်၍ လယ်ယာမြေကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက် မြင့်မားစေရန် ဤဥပဒေ၊ ဤဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် အညီ လက်ဝယ်ထားရှိ၍ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် အသုံးချခွင့် ပြုခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ သို့ရာတွင် မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ ကျောက်မျက်၊ သတ္တုရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့စသည့် သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူအသုံးချခွင့် မပါဝင်ပေ။ (အပိုဒ်၃-ဃ) လယ်ယာမြေဥပဒေသည် လယ်သမားများ၏ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လက်မှတ် တရားဝင်ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် အသိအမှတ်ပြု ပေးအပ်ထားပါသည်။ ပုံစံ (၇) ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြသော လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပိုင်ဆိုင်သူ မိမိတို့မြေကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းတို့ကိုပြုနိုင်သည် (Allaverdian et al 2017)။
၂၀၁၂-ခုနှစ် မြေလွတ်၊မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲသည့်ဥပဒေ	မြေလွတ်၊မြေလပ်ဆိုသည်မှာ ယခင်ကသီးစားခံယူလာခဲ့ပြီး အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွှတ်ထားသည့် သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသော စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နိုင်သည့်မြေ နှင့် နိုင်ငံတော်က သီးသန့်လျာထားသတ်မှတ်သည့် မြေများကိုဆိုသည်။ (အပိုဒ် ၂-င) မြေလွတ် မြေလပ် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲသည့် ဥပဒေတွင်ပါရှိသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကြောင့် မိရိုးဖလာ ပိုင်ဆိုင်သည့်မြေ၊ အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေများကို သိမ်းဆည်းမှုများဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းယာခင်းများရှိ ပလပ်ထားသော မြေများကို ဤဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် ပြဌာန်းချက်များ၊ အထူးသဖြင့် အသုံးမပြုဘဲ ပလပ်ထားသောမြေများကို မြေလွတ်အဖြစ် သတ်မှတ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်မှုသို့ တရားဝင်လွှဲပြောင်းရယူမှုများကို ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ မိမိတို့၏ မူလပိုင်ဆိုင်သောမြေများကို ပြန်လာသော ရွှေ့ပြောင်းပြည်သူများ/ စစ်ဘေး ရှောင်ပြည်သူများသည် မိမိတို့၏ မြေများကို မြေလွတ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အခြားသူများထံ လွှဲပြောင်း ပေးအပ်ထားခြင်းဖြင့် မြေယာပြဿနာများကို ပိုမိုဖြစ်ပွား စေမည်ဖြစ်သည်။ (Allaverdian et al 2017)။
၂၀၁၃-ခုနှစ် လယ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ အကျိုးစီးပွား တိုးမြှင့်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ	ဤဥပဒေတွင် လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများကို သင့်တော်သော ချေးငွေများ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုနိုင်ရန် အထောက်အပံ့များ ပေးအပ်၍ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ သင့်တော်သော ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချနိုင်ရန် ဈေးကွက်များ ရှာဖွေရာတွင် အထောက်အကူပြုခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားချိန်တွင် ကူညီပံ့ပိုးမှုများပြုလုပ်ခြင်း စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဌာန်းချက်များကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ထိုဥပဒေသည် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြောင်းလဲမှုများ နှင့် များစွာသက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပေ။

၂၀၁၃-ခုနှစ် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ (၂၀၁၇ တွင်မွမ်းမံပြင်ဆင်ခဲ့သည်)	ဤဥပဒေသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အတည်ပြု လက်ခံထားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် မြေနေရာနှင့် အဆောက်အဦများကို ထပ်ဆင့်ငှားရမ်း၊ ပေါင်နှံခွင့်ပြုထားပါသည်။
၂၀၁၄-ခုနှစ် မြန်မာအထူးစီးပွားရေး ဇုန်ဥပဒေ	ဥပဒေတွင် ဗဟိုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ထားပြီး ဖော်ပြထားသော လုပ်ငန်းများနှင့် တာဝန်များမှာလည်း ဗဟိုမှ ချုပ်ကိုင်လုပ်ကိုင်သည့် သဘာဝကို များစွာတွေ့ ရသည်။ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကိုသာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး ဒေသခံပြည်သူများ၏ သဘောတူညီချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။
၂၀၁၅-ခုနှစ် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ	အသစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်မှု ဥပဒေသည် စီးပွားရေး ဈေးကွက် ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန် ထည့်သွင်းထားသော်လည်း ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းရန် လိုသည့် အချက်များစွာ ကျန်ရှိဆဲပင်ဖြစ်သည်။
၂၀၁၅-ခုနှစ် တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ	ဤဥပဒေထဲတွင် တိုင်းရင်းလူမျိုးစုများ၏ အခွင့်အရေး (၁၀) ရပ်ကို ဖော်ပြထားသော်လည်း မိရိုးဖလာဓလေ့ ထုံထမ်းအလေ့အကျင့်များနှင့် မြေယာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ကိစ္စများစသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထည့်သွင်းထားခြင်းမရှိပေ။

၃.၇ ပစ္စည်းများ (Materials)

လက်တော့ကွန်ပျူတာ၊ကွင်းဆင်းတိုင်းတာနိုင်ရန် ဂျီပီအက်စ် (GPS)၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများကို စုစည်းရယူရန် အသံသွင်းစက်၊ ဓာတ်ပုံကင်မရာစသော စက်ပစ္စည်းကိရိယာ အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုခဲ့ပါ သည်။ အသုံးပြုခဲ့သော ဆော့ဝဲလ်များမှာ မြေပြင်အခြေအနေများကို စုစည်းဆန်းစစ်နိုင်ရန်အတွက် ArcGIS၊ ဒစ်ဂျစ်တယ် ဓာတ်ပုံများကို အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်ရန် ENVI၊ အရည်အသွေးပြနှင့် အရည်အတွက်ပြလေ့လာဆန်းစစ်မှုများကိုပြုလုပ်နိုင်ရန် SPSS version 23 စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

၄။ ရလဒ်များနှင့်ဆွေးနွေးချက်များ

ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ချက်များ၊ မော်ကွန်းမှတ်တမ်းများ နှင့် ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံများစသည်တို့မှ ရရှိသော အချက်အလက်များမှ ထိရောက်သောသတင်းအချက်အလက်များကို ရယူနိုင်ရန် အဆင့်ဆင့်လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤအခန်းတွင် သုတေသနမေးခွန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီးဆွေးနွေးနိုင်ရန် အချက်အလက်များမှရရှိသော ရလဒ်များနှင့် သုံးသပ်ဆန်းစစ်ချက်များကို တင်ပြထားပါသည်။ UFES သုတေသန အဖွဲ့သည် ကွင်းဆင်းလေ့လာသည့်နယ်မြေတစ်ခုချင်းစီတွင် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ အခြေအနေများရှိသောကြောင့် နေရာတစ်ခုတွင် သုတေသနမေးခွန်းအားလုံးနှင့် ပတ်သက်သည့် အဖြေများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်မှာ လက်တွေ့နည်းလမ်းမကျသည်ကို သိရှိလက်ခံထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် လေ့လာသည့် အဖွဲ့သည် ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုတစ်ခုရှိ ရှုပ်ထွေးမှုများကိုရှင်းလင်း တင်ပြခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ မတူကွဲပြားသော အခြေအနေများကို စုစည်းရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ယေဘုယျ အခြေအနေများ၏ ရှုပ်ထွေးမှုများကိုဖော်ပြနိုင်ရန်အတွက် သုတေသန လေ့လာမှုများကို ပေါင်းစည်းသုံးသပ်ထားပါသည်။ ဤစာတမ်း ပြုစုရေးသားရာတွင် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်တစ်ခုစီရှိ ကျေးရွာသုံးခုစီကို ခေါင်းစဉ်တစ်ခုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကျေးရွာတစ်ရွာချင်းစီကို ခေါင်းစဉ်တစ်ခုဖြင့်သော်လည်းကောင်း ခွဲခြားရေးသားခြင်းမျိုးမပြုဘဲ တိုင်းဒေသ/ပြည်နယ်တစ်ခုချင်းစီရှိ အမျိုးမျိုးသောဖြစ်ရပ်များကို အခြေခံကာ ခွဲခြားတင်ပြထားပါသည်။

သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများကို လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် ၂၀၀၀-ခုနှစ် နှင့် ၂၀၁၅-ခုနှစ် ကြား ကာလများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့ပါသည်။ ပင်မမြေအသုံးချမှုနှင့် မြေဖုံးလွှမ်းမှုအမျိုးအစားတို့ကို လေ့လာဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေအလိုက် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်စဉ် မှတ်သားခဲ့သော GPS အမှတ်များကို အခြေခံ၍ မြေအသုံးချမှု အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီအတွက် ၂၀၁၅ ဓာတ်ပုံများကိုအသုံးခဲ့ပြီး Google Earth ဓာတ်ပုံများနှင့် ဒေသခံများ၏ သိရှိနားလည်မှုတို့ကိုလည်း မေးမြန်းရယူခဲ့ပါသည်။ မြေပုံအချိုးမှာ ၁ အချိုး- ၆၃၃၆၀ ပေဖြစ်ပြီး ကွင်းဆင်း စစ်ဆေးမှုမှ ရရှိသောအချက်အလက်များကို ဓာတ်ပုံများအား ပြန်လည်အတည်ပြုရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည်။ မွန်ပြည်နယ်နှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ မြေအမျိုးအစားခွဲခြားရာတွင် မွမ်းမံထားသော Gaussian Maximum Likelihood (GML) အတန်းအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်သည့်စနစ်ကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွက် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုကို လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် နှစ်အလိုက် လူဦးရေကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များနှင့် ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံများကိုမရရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် လူဦးရေတိုးပွား နိုင်မှုအလားအလာနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲပေါ် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော်လည်း Google Earth Pro ဆော့ဝဲလ်မှ ဒေါင်းလုပ်ရယူထားသော ဓာတ်ပုံများဖြင့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုချင်းစီရှိ အရေးပါသော ပြောင်းလဲမှုများကို တင်ပြဆွေးနွေးထားပါသည်။

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ကန်ပေါက်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအား တွေ့ဆုံကြပုံ

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ငူမြို့နယ်၊ ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာတွင် ဒေသခံများအား မေးမြန်းနေပုံ

၄.၁ မွန်ပြည်နယ်

၄.၁.၁ ရာဘာစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်း နှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များ

၄.၁.၁.၁ လေ့လာသည့်ဒေသရွေးချယ်ရာတွင် အသုံးပြုသောစံနှုန်းများ

မွန်ပြည်နယ်တွင် ရာဘာသည် ဒုတိယမြောက်အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံဖြစ်ပြီး၊ ယခင်က သစ်တောများ ဖုံးလွှမ်းထားခဲ့သော တောင်တန်းနယ်မြေများတွင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ UFES သုတေသနအဖွဲ့မှ ကောက်ယူခဲ့သော စစ်တမ်းများအရ ကျိုက်မရောမြို့နယ်ရှိ (၅၉၇၄.၆၄) ဟက်တာခန့်ကျယ်ဝန်းသော ကျိုက္ကမော့ ကြီးပိုင်းတောဧရိယာတစ်ခုလုံးနီးပါးသည် ရာဘာစိုက်ခင်းများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ရှိနေပါသည်။ သုတေသနအဖွဲ့သည် ကျိုက္ကမော့ကြီးပိုင်းတောအတွင်း ရာဘာစိုက်ခင်းများကို ပိုင်ဆိုင်ထားသော ဒေသခံများနေထိုင်သည့် ကမာဝက်ကျေးရွာ (MKa) ၊ကနာလိုကျေးရွာ (MKb) နှင့် ကျွန်းရွာကျေးရွာ (MKc) တို့ကို မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သုတေသန အမျိုးအစားတစ်ခု ပြုလုပ်ရန် သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ကျိုက္ကမော့ကြီးပိုင်းတော၏မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကို အသေးစိတ် လေ့လာ သုံးသပ်ခဲ့ပါသည်။ (ပုံ-၁)

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ငူမြို့နယ်၊ နဂါးမောက်ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအား မေးမြန်းနေပုံ

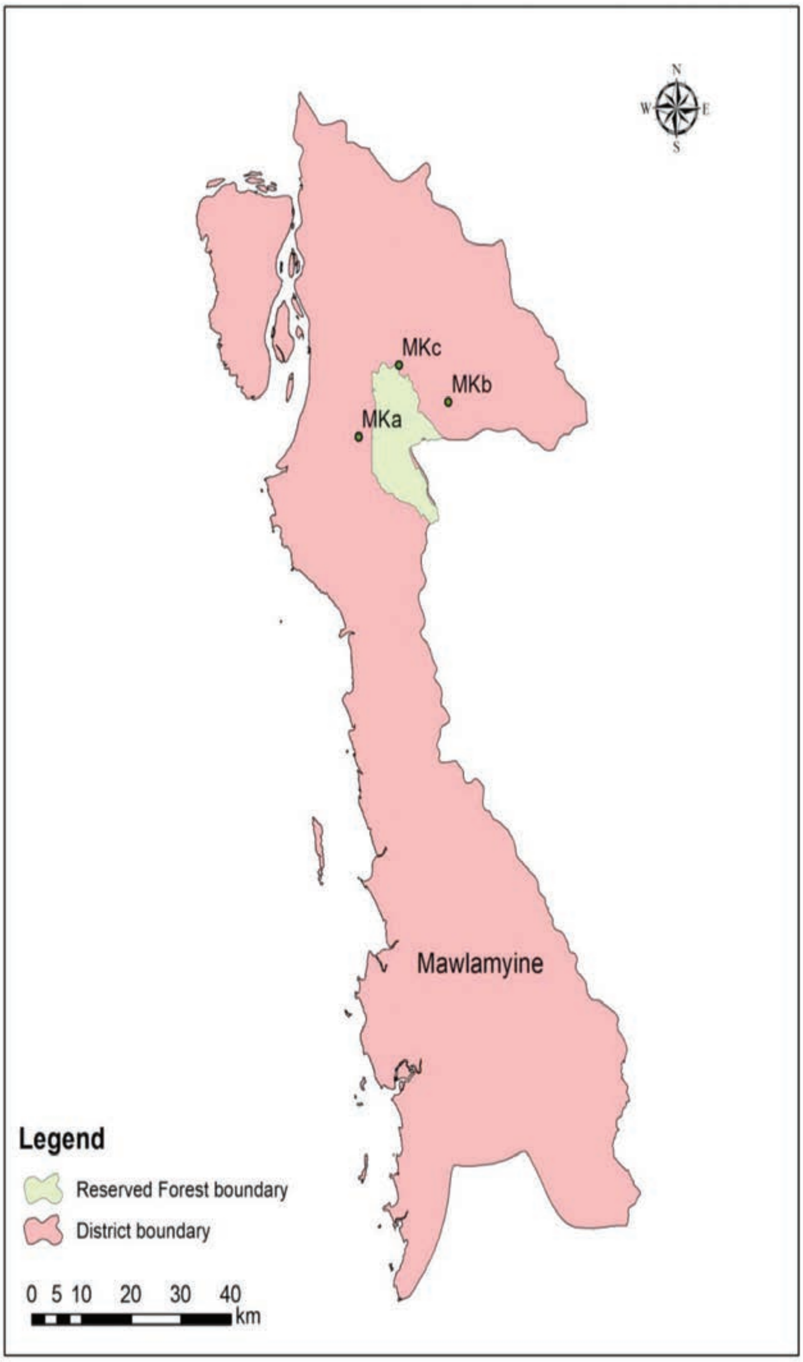

ပုံ (၁) မွန်ပြည်နယ်ရှိ သုတေသနဆောင်ရွက်ခဲ့သောကျေးရွာများ၏တည်နေရာပြမြေပုံ

၄.၁.၁.၂ လူဦးရေ

ကျေးရွာ (၃) ရွာ၏လူဦးရေကို ပုံ (၂) တွင်ဖော်ပြထားသည်။ သုတေသနဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ကျေးရွာများရှိ အိမ်ထောင်စုတိုင်းလိုလိုတွင် အနည်းဆုံးလူတစ်ဦးသည် ထိုင်းနိုင်ငံသို့သွားကာ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုလျက်ရှိသည်။ ထိုကြောင့် ကျေးရွာအားလုံး၏ လူဦးရေတိုးပွား နှုန်းအလားအလာမှာ အနည်းငယ်သာရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၃-ခုနှစ် ပတ်လည်တွင် လူဦးရေ တိုးပွားလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားများသည် ၂၀၁၅-ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲပေးနိုင်ရန် မိမိတို့အရပ်ဒေသသို့ ပြန်လာကြသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

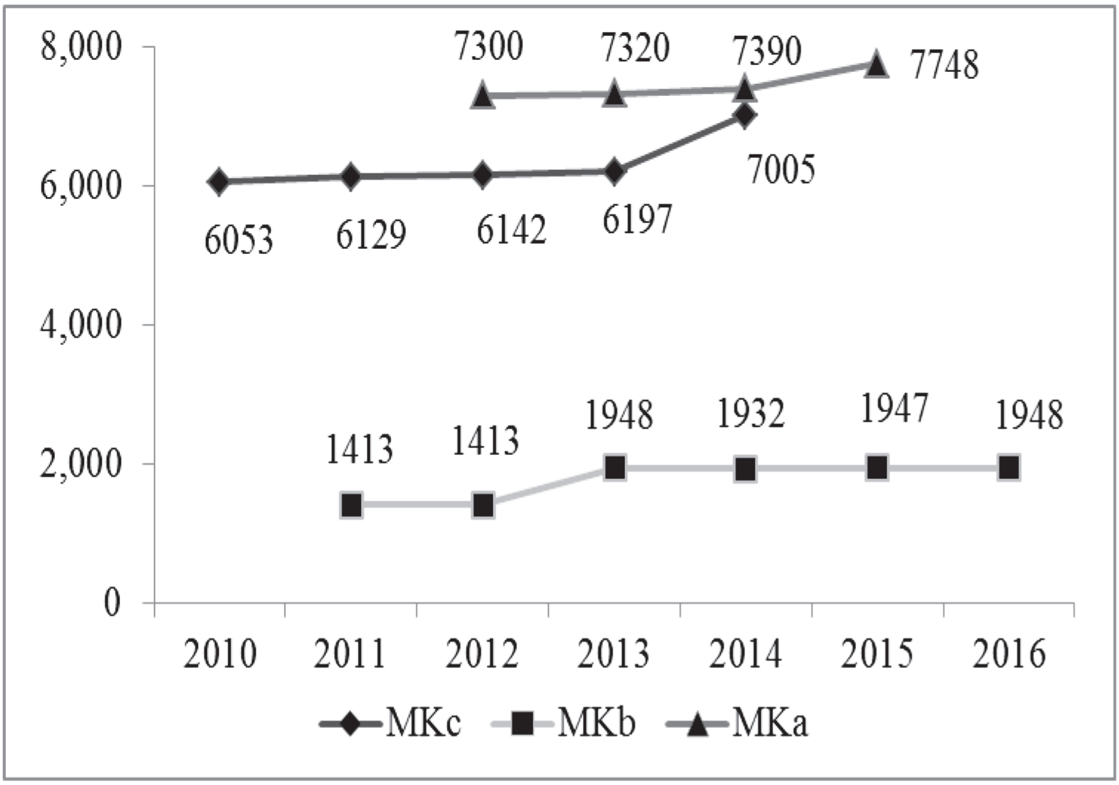

ပုံ (၂) မွန်ပြည်နယ်ရှိ သုတေသနဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်ကျေးရွာများ၏ လူဦးရေအလားအလာ

၄.၁.၁.၃ မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကိုလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

ဇယား (၂) ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောရှိ ၂၀၀၀-ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆-ခုနှစ်ကြား ကာလအတွင်း မြေဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲများ

	၂၀၀၀ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ		၂၀၁၆ ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလ		ပြောင်းလဲမှုများ	
	ဧရိယာ (စတုရန်း ကီလိုမီတာ)	%	ဧရိယာ (စတုရန်း ကီလိုမီတာ)	%	ဧရိယာ (စတုရန်း ကီလိုမီတာ)	%
သစ်တော	၉၃.၇	၄၇.၃	၀.၀	၀.၀	-၉၃.၇	-၁၀၀.၀
ရေပြင်	၀.၈	၀.၄	၁.၉	၁.၀	၁.၁	၁၃၇.၅
အပြောင်းရှင်း ထားသောမြေ	၅၉.၆	၃၀.၁	၄၉.၉	၂၅.၀	-၉.၇	-၁၆.၃
ရာဘာစိုက်ခင်း	၄၃.၉	၂၂.၂	၁၄၆.၁	၇၄.၀	၁၀၂.၂	၂၃၂.၈

၂၀၀၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင်ရယူထားသော Landsat 5TM ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံ နှင့် ၂၀၁၆-ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၅) ရက်နေ့တွင်ရယူထားသော Landsat 8 Operation Land Imager (OLI) ဂြိုလ်တု ဓာတ်ပုံတို့ကို အသုံးပြု၍ ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကို လေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။ ၂၀၁၆-ခုနှစ်တွင် ကြိုးဝိုင်းတော၏ (၇၄)ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် (၁၄၆.၁)စတုရန်း ကီလိုမီတာရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဆန်းစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၀၀-ခုနှစ်တွင် ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း တစ်ခွင်တစ်ပြင် မြေရှင်းလင်းခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ထားခဲ့သည်ကိုလည်း ဆန်းစစ်သိရှိခဲ့ရပါသည်။ လေ့လာဆန်းစစ်ခဲ့သော ကာလများတွင် ကြိုးဝိုင်းတော ဧရိယာအများစုကို ရာဘာစိုက်ခင်းအဖြစ်ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၀-ခုနှစ်တွင် တွေ့မြင်ခဲ့ရသော သဘာဝတောကျန် ဧရိယာများကို ၂၀၁၆-

ခုနှစ်တွင် ရာဘာစိုက်ခင်းများအဖြစ်ပြောင်းလဲခဲ့ပြီး၊ တည်နေရာအလိုက် မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲမှုများကို အောက်ပါ ပုံ (၃) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

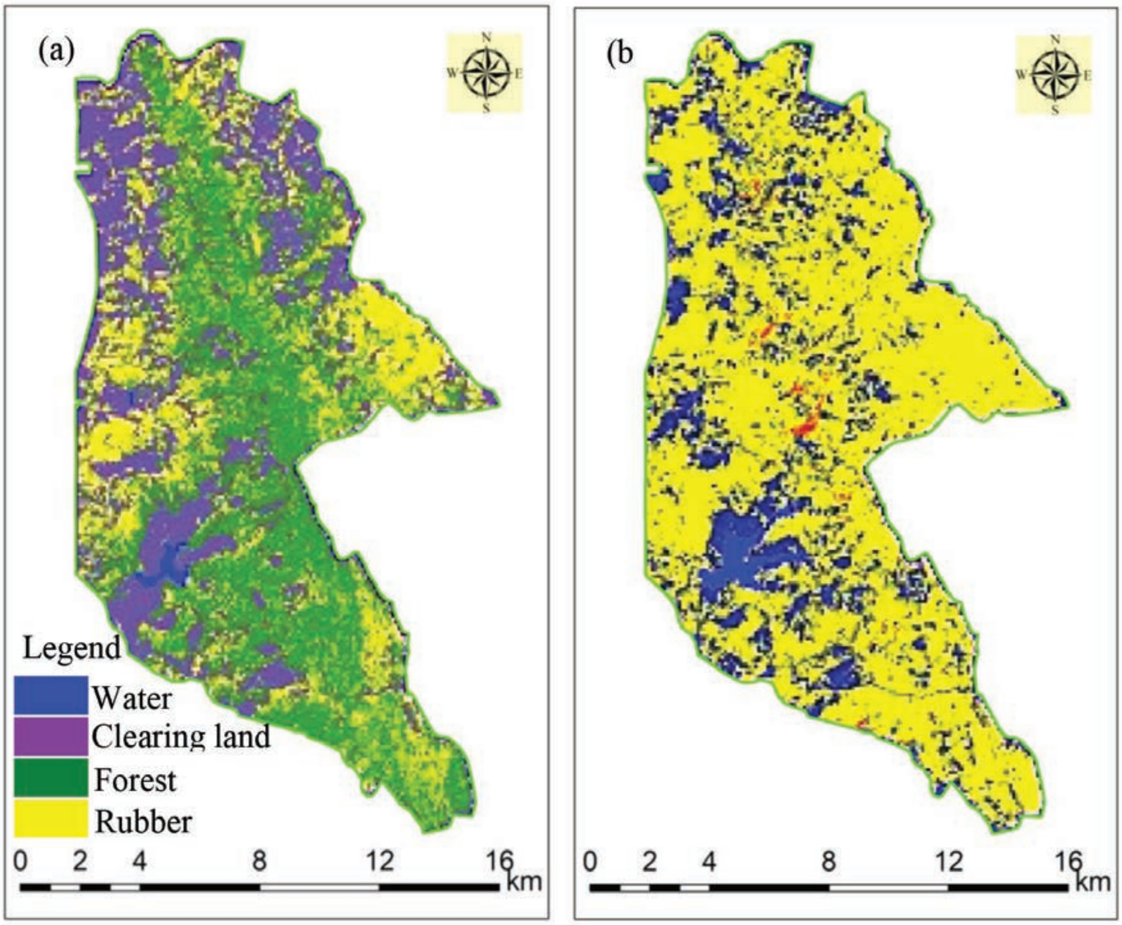

ပုံ (၃) (က) ၂၀၀၀-ခုနှစ် နှင့် (ခ) ၂၀၁၆-ခုနှစ် တွင် ကျိုက္ကမော့ကြီးပိုင်းတောအတွင်းရှိ မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများ

၄.၁.၁.၄ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များအပေါ် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ရာဘာစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်း

ရာဘာပင် (Hevea brasiliensis Müll. Arg.) သည် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၊ အမေဇုန်မိုးသစ်တောများတွင် စတင်ပေါ်ရောက်သောအပင်မျိုးစိတ်ဖြစ်ပြီး Euphorbiaceae မျိုးရင်းတွင်ပါဝင်ကာ မျိုးစု Hevea ၏ စီးပွားရေးအရအရေးပါဆုံးသော မျိုးစိတ်လည်းဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သိပ္ပံပညာရှင်များသည် ရာဘာဆေးကို နောက်ပိုင်းတွင် ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပြီး စီးပွားရေးအရ အဖိုးတန်သောအပင်ဖြစ်လာခဲ့သည် (Balsiger et al., 2000)။ မွန်ပြည်နယ်ရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းများတွင်စိုက်ပျိုးသော ရာဘာမျိုးစိတ်ကွဲများမှာ (၂၁) မျိုးခန့်ရှိပြီး ၎င်းတို့ကိုအရွက်ဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည်။ အချို့သောရာဘာစိုက်တောင်သူများသည် သမာရိုးကျ စိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြသော ရာဘာမျိုးကိုသာ စိုက်ပျိုးကြပြီး အများစုစိုက်ပျိုးကြသော မျိုးစိတ်မှာ BPM 24 (အင်ဒိုနီးရှားဒေသမျိုးရင်းဖြစ်သော)ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုမျိုးစိတ်သည် မိုးရေချိန်လက်မများသောဒေသတွင် ပေါက်ရောက်နိုင်သည့်အပြင် အင်းဆက်ပိုးမွှားများ၏ဒဏ်ကိုလည်း ခံနိုင်ရည်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အပင်ပိုင်းမျိုးပွားနည်းဖြင့်ရရှိလာသောပျိုးပင်ပေါက်များကို စိုက်ခင်းတွင် အသုံးပြုစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မွန်ပြည်နယ်၏ရာသီဥတုသည် ရာဘာစိုက်ခင်းများ ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းရန် သင့်လျော်ပါသည်။ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် မုဒုံသစ်တောဦးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိ၏ ပြောကြားချက်အရ ရာဘာစေးအပေါ်ကျသော ရောဂါအချို့သည် မိုးရာသီတွင်ဖြစ်ပွားသော်လည်း အင်းဆက်ပိုးမွှားများကျ

ရောက်မှုလွန်စွာ နည်းပါးသည်ကို သိရသည်။ ရာဘာပင်သည်အမြင့်မီတာ (၃၀) ခန့်ရှိပြီး တစ်ဧကလျှင် အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် အပင် (၂၀၀) ခန့်စိုက်ပျိုး ပါသည်။ အပင်သည် (၇) နှစ် သို့မဟုတ် (၈) နှစ်သားအရွက်ရောက်သောအခါ ရာဘာဆေးခြစ်ယူနိုင်ပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်းအချို့ဒေသများတွင် ဈေးကွက်ဝယ်လိုအားနှင့်ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများရရှိမှုအပေါ် မူတည်၍ တောင်သူများသည် အပင်ငယ်များ၏အစေးကို ထုတ်ယူကြသည်။ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများရှိပါက အသက် (၃၀) မှ (၄၀)နှစ် ခန့်ရှိသော အပင်ကြီးများမှလည်း ရာဘာစေးကိုထုတ်ယူနိုင်သည် (မုဒုံစိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။ ရာဘာစေး ကိုစိုက်ပျိုးပြီး (၅) နှစ်မှ (၇) နှစ်နောက်ပိုင်းကာလများမှ ရာဘာပင်အသက် (၂၅) နှစ်မှ (၃၀) နှစ်သားအရွယ်ရောက်သည်အထိ ခြစ်ယူရရှိနိုင်သည် (Mead 2001)။ သို့သော်လည်း မျိုးစိတ်ကိုမူတည်၍ကွဲပြားနိုင်ပါသည် (မုဒုံစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု)။ ရာဘာစေးထုတ်ယူရာတွင် အပင်တွင်ရှိသည့် အစေးမြောင်းကို ထောင့်မှန်ကျဖြတ်ပြီး ကျလာသောအစေးများကို ခွက်ငယ်တွင်ခံယူ၍ စုဆောင်းပါသည် (Balsiger et al., 2000)။ သက်ကြီးပင်များသည် အစေးများများထွက်ပြီး အသက် ၂၅-၃၀ နှစ် အရွယ်ကျော်လွန်သော ရာဘာပင်များ၏ အစေးထွက်ရှိနှုန်းမှာ သိသာစွာကျဆင်းလာကာ စီးပွားရေးအရတွက်ခြေမကိုက်တော့ချေ။ ရာဘာစေးထွက်နှုန်းကျဆင်းလာပါက အပင်အိုများကိုခုတ်ကာ ပျိုးပင်များကို အသစ်ပြန်လည်စိုက်ပျိုးပါသည်။

ရာဘာပင်သည် နိုင်ငံသားများအတွက် စီးပွားရေးအကျိုးမြတ်များစွာဖြစ်ထွန်းသော အဓိကသီးနှံများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ပြောကြားချက်များအရ ရာဘာစိုက်ခင်းများသည် ၂၀၀၀-ခုနှစ်တွင် (၁၃၀၀၀၀) ဧကခန့်သာရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၀-ခုနှစ်ရောက်သောအခါ ရာဘာစိုက်ဧကမှာ ဧကပေါင်း (၁.၁) သန်းခန့် များပြားဖြစ်ထွန်းလာခဲ့ကြပါသည်။ "မွန်ပြည်နယ်တစ်ဝှမ်းရွှေဖြူ(ရာဘာ)လွှမ်းရမည်"ဟူသောအတွင်းရေးမှူး-၁ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွှန့်၏နှုတ်ဖြင့်ညွှန်ကြားချက်ကြောင့် ထိုသို့များပြား လာရခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ရွာသူရွာသားများသည် မိမိတို့သဘောကျသောမြေများကိုယူကာ ပေါက်ရောက်နေသော သစ်တောသစ်ပင်များကိုရှင်းလင်းပြီး မိသားစုဝင်ငွေရရာဘာပင်များကို စိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြရာ ရာဘာကို ရွှေဖြူဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည် (မုဒုံစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးအရာရှိနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။ ကနားလိုကျေးရွာတွင် ကျင်းပသော ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးမှလည်း ၁၉၉၀-ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၀-နှစ် ကြားကာလများတွင် မည်သူမဆိုကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ သစ်တောသစ်ပင်များကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကာ ရာဘာစိုက်ခင်းများ တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်ဟု ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနကလည်း ထိုအချိန်တွင်အရေးယူ အပြစ်ပေးခဲ့ခြင်း မျိုးမရှိခဲ့ပေ။ ၂၀၀၀- ခုနှစ် အစောပိုင်းကာလများတိုင်အောင် ကြိုးဝိုင်းတောများအတွင်းရှိ ရှင်းလင်းလစ်လပ်နေသောမြေများကို ဒေသခံများသည် ဆက်လက်ကျူးကျော်ခဲ့ကြသည်။၂၀၁၀-ခုနှစ် စိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာစစ်တမ်းကောက်ယူမှုအရ နိုင်ငံအဝှမ်းတစ်ခွင်တစ်ပြင်စိုက်ခင်းများ၏ (၃၈) ရာခိုင်နှုန်းမှာ ရာဘာစိုက်ခင်းများဖြစ်ပြီး ကြီးမားကျယ်ပြန့်သောရာဘာခင်းများကို မွန်ပြည်နယ်တွင်ရှိသည်ဟု လေ့လာသိရှိရသည် (Thawnghmung 2013)။ ကျွန်းရွာကျေးရွာတွင် ရာဘာစိုက်ခင်းများတည်ထောင် စိုက်ပျိုးခြင်းကို ဘိုးဘေးဘီဘင်လက်ထက်ကတည်းကလုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြပြီး ယခုအချိန်တွင် အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်း ဖြစ်လာသည်။ ကျွန်းရွာသားတစ်ဦးအများဆုံးပိုင်ဆိုင်သောရာဘာစိုက်ဧကမှာ (၆၀) ခန့်သာရှိသော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်ရှိဒေသခံများမှာ ဧက (၁၀၀) အထိ ပိုင်ဆိုင်ထားကြသည်။

ရာဘာထုတ်လုပ်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စများ

လက်ရှိအချိန်တွင်ရာဘာစိုက်တောင်သူများ အဓိကကြုံတွေ့နေရသောအခက်အခဲမှာ ရာဘာစေးထွက်နှုန်း ကျလာသည့်အပြင် ရာဘာစေးဈေးကွက်တန်ဖိုးကျဆင်းပြီး လုပ်အားခများမြင့်တက်လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံအသီးသီးတို့သည် တစ်နှစ်လျှင် ရာဘာ တစ်ဧကမှ ရာဘာစေး (၅၅၀) ကီလိုဂရမ်ကိုထုတ်ယူရရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် (၃၀၀) ကီလိုဂရမ် သာရရှိသည်။ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ ရာဘာစိုက်ဧကပေါင်း (၄၈၉၀၅၃) ခန့်ရှိပြီး (၃၁၃၈၉၃) ဧကမှ စုစုပေါင်း ရာဘာစေး (၁၁၄၆၇၃) တန်ခန့်ထွက်ရှိလေသည်။ ပြည်တွင်းရာဘာသုံးစွဲမှုမှာ စုစုပေါင်းထုတ်လုပ်မှု၏ (၈) ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာရှိပြီး ကျန်ရှိသောရာဘာစေးများကို တရုတ်နိုင်ငံသို့တင်ပို့ရောင်းချလေသည်။ ၂၀၁၆-၁၇ ခုနှစ်ရာဘာ ဈေးနှုန်း မြင့်ခဲ့က တစ်ပေါင်လျှင် မြန်မာကျပ်ငွေ (၁၇၀၀) ခန့်ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၅-ခုနှစ်တွင်ပျမ်းမျှရာဘာဈေးနှုန်းမှာ (၅၃၀) ကျပ်ဖြစ်ပြီး လက်ရှိ ၂၀၁၆- ခုနှစ်တွင် ဈေးနှုန်း အနည်းငယ်တက်လာကာ တစ်ပေါင်လျှင် (၆၀၀) ကျပ် မှ

(၇၀၀) ကျပ်ဖြစ်လာသည် (မုဒုံစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးအရာရှိနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။ Filipski et al. (2017) ၏ နိုင်ငံတကာ အစားအသောက် မူဝါဒဆိုင်ရာ သုတေသနဌာန (IFPRI [the International Food Policy Research Institute]) အစီရင်ခံတွင်လည်း ၂၀၁၅-ခုနှစ် မေလနှင့် ဇွန်လများတွင် ရာဘာစေးတစ်ပေါင်လျှင် မြန်မာငွေကျပ် (၆၀၀) ဝန်းကျင်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြထားရှိပါသည်။ လက်ရှိကျွန်းရွာကျေးရွာတွင် ရာဘာဈေးကွက်ပေါက်ဈေးနှုန်းမှာ တစ်ပေါင်လျှင် (၆၀၀) ကျပ်ဝန်းကျင် ဖြစ်သည်။ ကနားလို အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင်လည်း ရာဘာဈေးနှုန်းမှာ တစ်ပေါင်လျှင် (၃၀၀) ကျပ် မှ (၄၀၀) ကျပ်အထိ ကျဆင်းခဲ့ဖူးသည့် အတွေ့အကြုံရှိသည်ဟုရှင်းလင်းခဲ့ပြီး၊ Filipski et al. (2017) မှလည်း အနိမ့်ဆုံးဈေးနှုန်းမှာ (၃၅၀) ကျပ် ဖြစ်သည်ဟုရေးသားဖော်ပြထားသည်။ တစ်ပေါင်ခန့်ရှိသော ရာဘာပြား တစ်ချပ်လျှင် (၁၅၀၀) ကျပ်ရရှိခဲ့လေသည်။သို့သော် လည်း ၂၀၁၅-ခုနှစ်တွင် ရာဘာဈေးနှုန်းမှာ တစ်ပေါင်လျှင် (၄၀၀) ကျပ်သို့ကျဆင်းသွားပါသည်။ ကနားလိုကျေးရွာသားရာဘာ တောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သူဦးအောင်မြင့်မှလက်ရှိတွင်ရာဘာဈေးနှုန်းမှာ(၆၀၀)ကျပ်မှ(၇၀၀)ကျပ်ကြားရှိသည်ဟုဖြေကြားသည်။ ကုန်သည်များသည် မိမိတို့အနေဖြင့် ရာဘာချပ်ပါးများကိုပြန်လည်ပြုလုပ်ပြီး (၃၀၀) ကျပ်မှ (၄၀၀) ကျပ်အထိ အကျိုးမြတ် ရနိုင်သောကြောင့် ရာဘာချပ်ထူပြားများကိုသာ ဝယ်ယူလိုကြသည် (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ကနားလိုကျေးရွာ)။

ရွာသားအများစုသည် အပင်အမြင့်ကြီးထွားရန်နှင့် အစေးထွက်နှုန်းကောင်းမွန်စေရန် ဓာတ်မြေဩဇာများကို အသုံးပြုကြသည်။ သုံးစွဲသောပမာဏမှာ အသက်အရွယ်အလိုက်ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ရာဘာပင်များတွင် (၆၀) ရာခိုင်နှုန်း ခန့်သောဓာတ်မြေဩဇာ၊ ပေါင်းသတ်ဆေး ၊ပိုးသတ်ဆေး နှင့် အခြားသောစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ သုံးဓာတုပစ္စည်းများ ပါဝင်သည်။ ရာဘာစိုက်ခင်းတစ်ခု၏ကုန်ကျစရိတ်စုစုပေါင်း (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဓာတ်မြေ ဩဇာသုံးစွဲရခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး လုပ်အားခ ကုန်ကျမှုမှာ (၂၅) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိသည်။ ဓာတ်မြေဩဇာသည် အဓိကသွင်းအားစုဖြစ်သော်လည်း ဈေးကွက်တန်ဖိုးကျဆင်း နေပါက ၎င်းသုံးစွဲမှုကို ဖြတ်တောက်ထားလေ့ရှိသည်။ ရာဘာစေးသည် ပိုတက်ဆီယမ်ရရှိမှုအပေါ် မူတည်နေသော်လည်း ရာဘာစိုက်တောင်သူများ၏ မသိနားမလည်မှုကြောင့် အရွက်များကိုစိမ်းစေသော ယူရီးယား (နိုက်ထရိုဂျင်) ကိုသာသုံးစွဲ ကြပါသည်။ တစ်ဧက ဓာတ်မြေဩဇာလိုအပ်မှုနှုန်းမှာ အသက်အရွယ်ပေါ် မူတည်နေပြီး (၇) နှစ်သားရာဘာစိုက်ခင်းအတွက် (၂၃) အိတ်မှ (၃၂) အိတ်အထိလိုအပ်သည် (မုဒုံစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။

ကနားလိုနှင့်ကျွန်းရွာကျေးရွာတို့မှ တောင်သူများသည် အစေးခြစ်လုပ်သားများကို ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ခေါ်ယူငှားရမ်းလေ့ရှိပြီး ကမာဝက်ကျေးရွာမှတောင်သူများသည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လုပ်ကိုင်ကြ သည်။ ရာဘာဈေးနှုန်းကျသောအခါ ဒေသခံများသည် လုပ်သားရှားပါးမှု ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ရာဘာစိုက်တော်သူ များသည် လုပ်သားများနှင့်အတူအကျိုးအမြတ်များကို တစ်ဝက်စီ အညီအမျှပေးရပြီး လုပ်သားတစ်ယောက်အတွက်တစ်နေ့ လျှင်ဝင်ငွေမှာ(၃၀၀၀)ကျပ်ဖြစ်သော်လည်းအစေးခြစ်လုပ်ငန်းကိုလုပ်ကိုင်လိုသူနည်းပါးလှသည်။စိုက်ခင်းပိုင်ရှင်များမှာလည်း ရရှိလာသောအကျိုးအမြတ်များမှာ ကုန်ကျစရိတ်ကို ထေမိခြင်းမရှိပေ (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ကနားလိုကျေးရွာ)။ ထို့ကြောင့် လေ့ကျင့်ပေးထားခြင်းမရှိသော လုပ်သားများကို အစားထိုးအသုံးပြုလာကြပါသည် (ဦးတည် အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ကျွန်းရွာကျေးရွာ)။ လုပ်သားရှားပါးမှုကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် ပေါင်းသတ်ဆေးများကို ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး အပြည့်အဝ နားမလည်ဘဲ လွန်စွာသုံးစွဲလာကြသည် (မုဒုံစိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးအရာရှိ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု)။ ဒေသခံများသည် လွန်ခဲ့သော ၂၀၀၀- ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ယခုအချိန်တွင် တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်အရေအတွက် ကျဆင်းလာပြီး မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်ခြင်းများဖြစ်ပေါ်လာ သည်ကို နားလည်သိရှိသော်လည်း ရာဘာစိုက် တောင်သူအများစုသည် ရာဘာခင်းများတွင် ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ပေါင်းသတ်ဆေး နှင့် အခြားဓာတုပစ္စည်းများကို လွန်ကဲစွာအသုံးပြုသော်လည်း မြေဆီလွှာကိုထိခိုက်ပျက်ဆီးမှုများမဖြစ်စေဟု ထင်မှတ်ထား ကြသည်။ ကမာဝက်ကျေးရွာ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူတစ်ဦးက ပြောင်းလဲမှုများဖြစ်ပေါ်လာပုံကို "ကျွန်တော်တို့ရာဘာခင်းတွေထဲက အရင်ကရခဲ့တဲ့ မှိုတွေဟာ အခုဆိုရင်ရှားပါးလာပြီး ဆက်လက်စားဖို့တောင်မှ ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်တော့ဘူး။ ကျွန်တော်ထင်တာတော့ ပေါင်းသတ်ဆေးတွေကြောင့်ဖြစ်တာလို့ထင်တယ်။ ရေတွင်း တွေထဲက ကျွန်တော်တို့သောက်နေတဲ့ရေတွေကလည်း လုံခြုံစိတ်ချရရဲ့လားတောင် သံသယဝင်မိတယ်" ဟုပြောလေ သည်။ ရာဘာဈေးကွက်တန်ဖိုးအလွန်အမင်းကျဆင်းလာသောအချိန်များတွင် တောင်သူများသည် စိုက်ပျိုးထားသောရာဘာ ပင်များကိုခုတ်လှဲပြီး မန်ဂျန်ရှားပင်များကို အစားထိုးစိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်မန်ဂျန်ရှားပင်များသည် တစ်ပင်လျှင် မြန်မာကျပ်ငွေ (၁၀၀၀၀) မှ (၁၅၀၀၀) ကျပ်အထိဈေးရကြောင်းသိရှိထားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အချို့

တောင်သူများသည် ပိုမိုဝင်ငွေကောင်းသောအလုပ်များကိုလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ အချို့သူများသည် နာနတ်သီး အစရှိသောအခြားသီးနှံများကို ရာဘာနှင့်ရောနှော၍စိုက်ပျိုးလာကြသည်။ သို့သော်လည်း အဆိုပါ သီးနှံများတင်ပို့ရောင်းချနိုင်သော ဈေးကွက်မှာများစွာ မတွင်ကျယ်သောကြောင့် ရွာသူရွာသားများမှာ စိုက်ပျိုး လိုစိတ်မရှိကြပေ (မုဒုံစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု)။ ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲများတွင် နာနတ်သီးပင်နှင့် ရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဆိတ်စသောအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ မွေးမြူခြင်းစသော သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကို လုပ်ကိုင်ရန် အကြံပြုသောအခါ ဆွေးနွေးသူများသည် မဖြစ်နိုင်ဘူး ဟုဆိုကြပြီး စိတ်ပါဝင်စားမှုမရှိကြပေ။ တစ်ယောက်က ကြက်များကိုမွေးမြူရန်အားထုတ်ခဲ့သော်လည်း ကိုယ်တိုင်ကြပ်မတ်မစောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း၊ အခြားသူများမှခိုးယူခြင်းနှင့် ရာဘာစေးခြစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း စသောလုပ်ငန်းများကြောင့်အချိန်မအားလပ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် မွေးမြူရန် လက်လျှော့ခဲ့ကြသည်ဟု ပြောကြားပါသည်။ ကွင်းဆင်းစစ်တမ်းကာလတစ်လျှောက် သုတေသနအဖွဲ့သည် အကောင်ရေ (၁၀) မှ (၁၅) ကောင် အထိရှိသော ဆိတ်ခြံတစ်ခုကိုသာတွေ့ရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါခြံပိုင်ရှင်သည် ကနားလိုကျေးရွာသားဖြစ်ပြီး မိမိပိုင်ဆိုင်သော ဧက (၂၀) ခန့်ရှိသော ရာဘာစိုက်ခင်းမှာ မိမိအတွက်စားကျက်ကြောင်း ရာမြေပင် ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ရာဘာစေးမှာ ဈေးအတန်အသင့်ရသောကြောင့် အလုပ်သမားများသည် (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းအချိုးဖြင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ရာဘာစိုက်ခင်း ပိုင်ရှင်များသည် အလုပ်သမားများကို တစ်လလျှင်ပုံမှန် လစာ မြန်မာကျပ်ငွေ (၆၅၀၀၀) ပေးသည့် အခါများလည်းရှိသည်။

ကနားလိုကျေးရွာဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါဝင်သူတစ်ဦးမှ အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် (၄) ဧကခန့်ရှိပြီး အပင်ရေ (၈၀၀) ခန့် ပေါက်ရောက် နေသော (၁၄) နှစ်သားရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းတစ်ခုကို ငွေကျပ် (၁၈၅၀၀၀၀၀) ခန့်ဖြင့်ဝယ်ယူခဲ့ပြီး၊ အခြားတစ်ဦးမှလည်း အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် (၅) ဧကခန့်ရှိပြီး အပင်ရေ (၁၀၀၀)ခန့် ပါဝင်ပေါက်ရောက်နေသည့် (၇) နှစ်သားရာဘာစိုက်ခင်းကို ငွေကျပ် (၁၈၀၀၀၀၀၀) ဖြင့်ဝယ်ယူခဲ့ကြောင်းသိရှိခဲ့ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရာဘာစိုက်ခင်း ဈေးနှုန်းမှာ သွားရလာရလွယ်ကူမှုနှင့် စိုက်ခင်းသက်တမ်းတို့အပေါ် မူတည်၍ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၅-ခုနှစ်တွင် ကြိုးဝိုင်းတော အတွင်းရှိသော ရာဘာစိုက်ခင်း တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ် (၅) သိန်း မှ (၆) သိန်းအထိပေးရပြီး ကြိုးဝိုင်းပြင်ပမြေတွင်ရှိသော စိုက်ခင်းဖြစ်ပါက ငွေကျပ်သိန်း (၂၀) ခန့်သာပေးရကြောင်းနှင့် ယခုကာလများကဲ့သို့ ငွေများစွာပေးချေရခြင်းမရှိကြောင်း သိရှိခဲ့ရသည်။ ကျွန်းရွာကျေးရွာသား တစ်ယောက်ဆိုလျှင် တစ်ဧကကို ငွေကျပ် (၁၃၃၀၀၀၀) ခန့်ပေး၍ ဝယ်ခဲ့ရဖူးသည်ဟု ဆိုပြန်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ဈေးကွက်တန်ဖိုးအနေသာကျန်ရှိခဲ့ပြီး ယခင်ကကဲ့သို ရာဘာစိုက်ခင်းများ ဝယ်ယူရောင်းချခြင်းများ မရှိတော့ချေ။

မြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲခြင်း

မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများသည် ယခုသုတေသန၏အဓိကအပိုင်းဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ပြောင်းလဲမှုများသည် ကျိုက်မရောမြို့နယ်အတွင်းရှိ သစ်တောများ၏ ဂေဟာစနစ် အတန်းအစားကျဆင်းခြင်းကိုဖြစ်စေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းမငြိမ်မသက်ဖြစ်မှုများကြောင့် ၁၉၉၀-ခုနှစ်များတိုင်အောင် ဝေးလံခေါင်သီသောဒေသများတွင် ရာဘာစိုက်ခင်း တည်ထောင်ခြင်းကို များစွာလုပ်ကိုင်လေ့မရှိကြသေးဘဲ ကျိုက္ကမော့ ကြိုးဝိုင်းတော အတွင်းတွင်လည်း ရာဘာစိုက်ခင်းများစွာ မရှိသေးပေ။ ကျိုက်မရောမြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာန၏ ဖြေကြားချက်များအရ ၁၉၉၅-ခုနှစ်မှ စတင်ကာ မွန်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏တိုက်တွန်းမှုနှင့် သဘောတူမှုများကြောင့် ကြိုးဝိုင်းတောများ အတွင်း ရာဘာစိုက်ခင်းများတည်ထောင်လာခဲ့ကြသည်။ ရာဘာစိုက်ခင်း တည်ထောင်မည်ဆိုပါက ပုဂ္ဂလိကမြေမှလွဲ၍ မိရိုးဖလာစနစ်ဖြင့်လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသောမြေများတွင် မည်သူမဆို မည်သည့်မြေအမျိုးအစားဖြစ်သည်ကို စဉ်းစားရန်မလိုဘဲ မိမိပိုင်သောမြေဖြစ်သည်ဟု စည်းရိုးခတ်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့သည်ဟု သဘောထားခဲ့ပုံရှိသည်ဟုလည်း သိရှိခဲ့ရသည်။ ကျိုက်မရော မြို့နယ်အတွင်းရှိ (၁၄၇၆၃.၈) ဧကကျယ်ဝန်းသောကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းမြေအများစုမှာ ထိုသို့လုပ်ကိုင် လာခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပေမည်။

ရာဘာစိုက်ခင်းအများစုသည် ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းတွင် တည်ရှိလေသည်။ အိမ်ထောင်စု (၁၂၅၀) ခန့်ရှိသော ကျွန်းရွာကျေးရွာသည် ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း တရားဝင် တည်ရှိလေသည်။ ၁၉၉၆-ခုနှစ်တွင် (၁၁၂၁)

အိမ်ထောင်စုကို ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းမှ ထုတ်နှုတ်ခဲ့သည် (ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု)။ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ၂၀၁၃-ခုနှစ်တွင် တိုးချဲ့ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၂၉)အိမ်ထောင်စုအား တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုနိုင်ရန် ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတော ဧရိယာဧက (၅၂.၂) ဧကကို သစ်တောမြေအဖြစ်မှ ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအပြင် ကြိုးဝိုင်းမြေ ဧရိယာ (၁၄.၃) ဧကတွင် ဘာသာရေးအဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ထားပြီး ရာဘာမဟုတ်သောအခြားနှစ်ရှည်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထားပါသည်။ Filipski, et al. (2017) တို့၏ အစီရင်ခံစာအရ ၁၉၉၅-ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၅-ခုနှစ်ကြားကာလများတွင် လူအခြေချနေထိုင်မှု (၁၁) ရာခိုင်နှုန်းခန့် တိုးမြင့်လာခဲ့သည်ကိုလေ့လာသိရှိရသည်။ ထိုအရပ်ဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ အဖြစ် လာရောက်နေထိုင်ရခြင်းမှာ ရာဘာခင်းများတွင် လုပ်သားအဖြစ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်ဖြစ်သည် (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ကနားလို ကျေးရွာ)။ ရာဘာခင်းများမှာ (၈၅) ရာခိုင်နှုန်းအထိများပြားလာခဲ့ပြီး လယ်စပါးကွင်းများမှာ (၁၈) ရာခိုင်နှုန်းခန့် ကျဆင်းလျော့နည်းလာပါသည်။ မြေလွတ်၊မြေရိုင်းများနှင့် သစ်တောမြေများမှာ အများဆုံးလျော့နည်းခဲ့ပြီး ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၉၁) ရာခိုင်နှုန်းခန့်လျော့နည်းခဲ့ရသည်။ ထိုကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မြေလွတ်၊မြေရိုင်းနှင့် သစ်တောမြေများမှ ရာဘာစိုက်ခင်းများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲအသုံးချမှုများမှာ အများဆုံးဖြစ်သည်ကို သိရှိနိုင်ပါသည်။ ရာဘာစိုက်ခင်းများသည် ကြိုးဝိုင်းတောများအတွင်း ကျူးကျော်တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နေသည်ကို ထိန်းချုပ်၍မရဘဲ အလွန်အမင်း များပြားလာခဲ့သော်လည်း ၎င်းရာ ဘာစိုက်ခင်းများကို ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများက ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းမရှိပေ။ ကနဦး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ များပြား သောကြောင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများသည် ရာဘာစိုက်ခင်းတည်ထောင်ရန် မတတ်နိုင်ဘဲ အခြားသူများ၏ စိုက်ခင်းများတွင် လုပ်သားများအဖြစ်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည် (ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲ၊ ကနားလိုကျေးရွာ)။

ကိန်းကဏန်းအချက်အလက်အားဖြင့် ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း သစ်တောဦးစီးဌာနမှ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုသော ရာဘာစိုက်ခင်းဧရိယာများမှာ ၂၀၁၁- ခုနှစ်တွင် (၁၀၈၃၄.၄) ဧကအထိများပြား လာခဲ့သည်။ ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ ကျန်ရှိသောကျူးကျော်တည်ထောင်ထားသည့် စိုက်ခင်း (၃၈၆၃) ဧကကို သစ်တောဦးစီးဌာနမှတရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမရှိသေးပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုရာဘာခင်းများသည် သစ်တောစိုက်ခင်းမြေများတွင်ကျူးကျော်စိုက်ပျိုးတည်ထောင်ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပြီး (ကျိုက်မရောမြို့နယ် သစ်တောဦးစီးဌာန၏ ၂၀၁၅-ခုနှစ် အစီရင်ခံစာအရရာဘာစိုက်တောင်သူများသည် ကျေးရွာသုံး ထင်းစိုက်ခင်းကို (၃၆၀) ဧကတွင်လည်း ရာဘာစိုက်ခင်းများကို ကျူးကျော်တည်ထောင် ထားကြသည်ဟု သိရှိရသည်။) သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ၂၀၁၁-ခုနှစ် ရာဘာစိုက်ခင်းစစ်တမ်းကောက်ယူစဉ်အချိန်တွင် ထိုရာဘာခင်းများမရှိသေးသောကြောင့်ဖြစ်သည် (ကျိုက်မရောမြို့နယ်သစ်တောဦးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံးမေးမြန်းမှု)။ ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ရာဘာစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ရာတွင် သစ်တောဦးစီးဌာနမှ နှစ်ရှည်မြေငှားစာချုပ်များချုပ်ဆိုပေးပြီး တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုပေးထားသည့် ရာဘာစိုက်ခင်းများလည်း ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည် (ပုံ-၄)။ အိမ်ထောင်စု (၃၈၀) ခန့်ရှိသော ကနားလိုကျေးရွာ၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ ရာဘာစိုက်ခင်းတည်ထောင်ခြင်းဖြစ်ပြီး အများစုမှာ ကျိုက္ကမော့

ထားဂယ်မြို့နယ်၊ ဖောင်းတောကြီးကျေးရွာတွင် ဒေသခံများအား မေးမြန်းနေပုံ

ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း တည်ရှိပါသည်။ အခြားသောမြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုမှာ စိုက်ပျိုးမြေမှ ရာဘာစိုက်ခင်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်သည်။ ကနားလိုကျေးရွာတွင် ဇကေ (၄၀) ခန့်ရှိသော လယ်ကွက်များကို ရာဘာစိုက်ခင်းများအဖြစ်ပြောင်း လဲခဲ့သော်လည်း ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ ပိတ်ပင်တားဆီးမှုများ မပြုလုပ်ခဲ့ပါ (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ကနားလို ကျေးရွာ)။ ထိုသို့ပြောင်းလဲအသုံးချရခြင်းမှာ အထက်တွင်ဖော်ပြပြီးသည့်အတိုင်း အတိတ်ကာလများတွင် ရာဘာစေးများ၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုးကောင်းခဲ့ရုံသာမက ရာဘာစိုက်ခင်းများ၏ တန်ဖိုးလည်းမြင့်တက် ခဲ့သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။

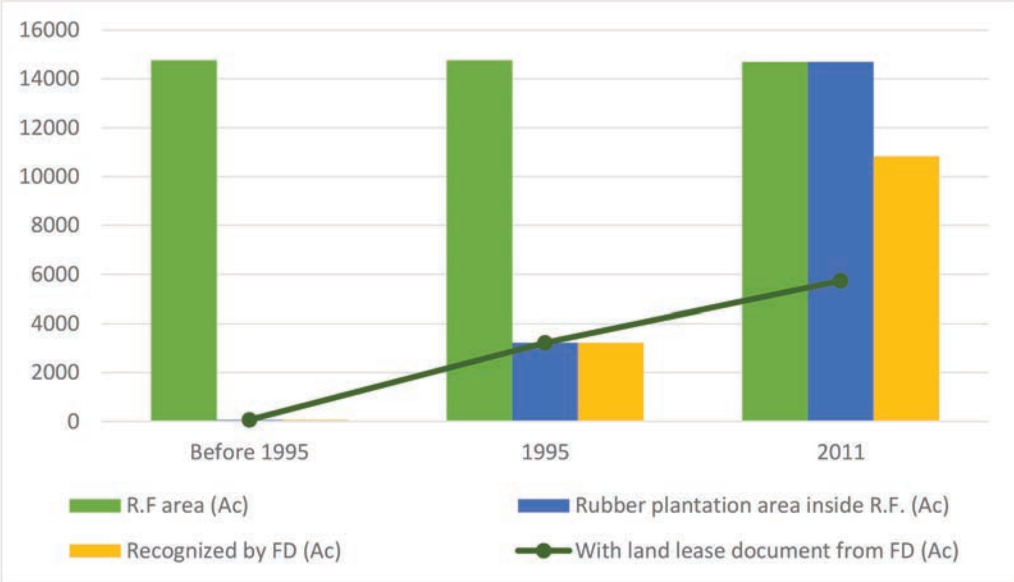

ပုံ (၄) ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း တည်ထောင်ထားသော ရာဘာစိုက်ခင်းများ

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်

စိုက်ပျိုးမြေများအပါအဝင် ကျိုက်မရောမြို့နယ်၏ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေဖုံးလွှမ်းမှုများမှာ ရာဘာစိုက်ခင်းများ အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားလျက်ရှိသည်။ ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းများ၏ ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်များနှင့် ကြိုးဝိုင်းတော ပြင်ပရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းများ၏ ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်တို့မှာတူညီမှုမရှိပေ။ အချို့သောရာဘာစိုက် တောင်သူများသည် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးဌာနမှ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လက်မှတ်၊ ပုံစံ-၇ ကို ရရှိထားကြပြီး ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရာဘာခင်းများတည် ထောင်ထားသူများသည် သစ်တောဦးစီးဌာနမှ မြေငှားစာချုပ်များကို ရရှိထားကြသည် (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ကမာဝက် ကျေးရွာ)။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်ကိုလေ့လာကြည့်ပါက ရာဘာစိုက်တောင်သူများအတွက် ပုံစံ- ၇ ရယူရန်မှာ လွယ်ကူပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကနားလိုကျေးရွာရှိ တောင်သူတစ်ဦးသည် ပုံစံ-၇ ရရှိထားသော လယ်ယာမြေကို ရာဘာစိုက်ခင်းဧရိယာအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ထူးခြားချက်မှာ တောင်သူများတွင် စပါးစိုက်ပျိုးစဉ်အချိန်က စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာနမှထုတ်ပေးသော ထွက်ကုန်သီးနှံအခွန် ပြေစာမှလွဲ၍ အခြား တရားဝင်အထောက်အထားများ ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းမရှိပေ။ သို့သော်လည်း ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း နစ်ရှည် မြေငှားရမ်းစာချုပ်ရယူရန်မှာ များစွာခက်ခဲလေသည်။ ကျေးရွာသုံးရွာတွင် ကျင်းပသော ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲတွင်ပါဝင်သော တောင်သူတိုင်းသည် ၂၀၁၅- ခုနှစ်တိုင်အောင် ထိုမြေငှား စာချုပ်ကို ရရှိထားခြင်းမရှိသေးပေ။ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ကမာဝက်ကျေးရွာတွင်နေထိုင်သော ဦးခိုင်ထူးသည် ၁၉၉၀-ခုနှစ်တွင် ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ရာဘာစိုက်ပျိုးခဲ့ပြီး မြေငှားစာချုပ်လျှောက်ထားခဲ့ရာ ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့သည်။ ရာဘာစိုက်ခင်း နှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ၂၀၁၁-ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၅-ခုနှစ်တွင်စာရင်း ကောက်ယူခဲ့သည်။ ဒုတိယကြိမ်မြောက် အဖြစ်ကောက်ယူသောအခါ သစ်တောဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ သာမက၊ မွန်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံရာဘာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ အသင်း (MRPPA)ကိုယ်စားလှယ်များပါ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အထက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များ၏တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာဖြင့် အသိအမြင်ဖွင့်

သင်တန်းများ ပို့ချပေးမှုစသည်တို့ကြောင့် ဒေသခံရာဘာစိုက်တောင်သူများနှင့် ယုံကြည်မှုများ တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်ဟု ကျိုက်မရောမြို့နယ်သစ်တောဦးစီးအရာရှိမှ ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုသို့ မှတ်ပုံတင်စာရင်းပြုစုသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ပြည်သူလူထုတို့၏ အသံ၊သဘောထားကို မဖြစ်မနေထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်သည်ဟု လည်း ဆက်လက်ထောက်ပြခဲ့သည်။ ခရိုင်သစ်တောအရာရှိ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် MRPPA နှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက် လျက်ရှိသော CARE ၏ ကူညီပံ့ပိုးပေးမှုကြောင့် ကွင်းဆင်းတိုင်းတာသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြန့်ကြာမှုမရှိဘဲ ဆောင်ရွက် ပြီးစီးခဲ့သည် (ကျိုက်မရောမြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။ ဒုတိယအကြိမ်တွင် မြေငှား စာချုပ်ရယူရန် တစ်နှစ်ခန့်စောင့်ဆိုင်းရလေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မြေပြင်ကွင်းဆင်းတိုင်းတာခြင်းကို ၂၀၁၅-ခုနှစ် ဩဂုတ်လ တွင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက စာချုပ်ကို ၂၀၁၆-ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ရရှိနိုင်သည်ဖြစ်သည် (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ကျွန်းရွာ ကျေးရွာ)။ ကျိုက်မရောမြို့နယ် သစ်တောဦးစီးအရာရှိမှ အနည်းဆုံး မြေဧက (၅၀၀) ခန့်ကိုကွင်းဆင်းတိုင်းတာပြီးဖြစ်ကာ မြေငှားစာချုပ် (၈၀) ခန့်ကိုချုပ်ဆို ထုတ်ပေးပြီးဖြစ်သည်ဟုပြောကြားသည်။ မြေငှားစာချုပ်သည် သစ်တောကြိုးဝိုင်း အတွင်း နှစ် (၃၀) ကာလ တိုင်အောင် ရာဘာစိုက်ခင်းတည်ထောင်ခွင့်ပြုသော တရားဝင်အထောက်အထားဖြစ်သည်။

ကျိုက်မရောသစ်တောဦးစီးဌာန၏ဆွေးနွေးချက်များအရ ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းအတွင်းရှိ ရာဘာစိုက်ခင်း များကို (၄) မျိုးခွဲခြားနိုင်ပြီး ပထမတစ်ခုမှာ ၂၀၁၁-ခုနှစ် ကောက်ယူသောစာရင်းတွင် ပါဝင်ကာ မြေငှားစာချုပ်ရယူရန် လျှောက်ထားလျက် ရှိသော ရာဘာစိုက်ခင်းများ၊ ဒုတိယတစ်ခုမှာ ၂၀၁၁- ခုနှစ်ကောက်ယူသော စာရင်းတွင်ပါဝင်သော်လည်း မြေငှားစာချုပ် လျှောက်ထားမှုမပြုသေးဘဲ တရားမဝင်တည်ထောင်ထားသော ရာဘာခင်းများ၊ တတိယတစ်ခုမှာ ၂၀၁၁-ခုနှစ် ကောက်ယူ သော စာရင်းတွင်မပါဝင်ဘဲ ၂၀၁၁-ခုနှစ် နောက်ပိုင်း ကျူးကျော်စိုက်ပျိုးထားသောရာဘာခင်းများနှင့် နောက်ဆုံးတစ်ခုမှာ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ တည်ထောင်ထားသော စိုက်ခင်းများတွင်ကျူးကျော်စိုက်ပျိုးထားသော ရာဘာခင်းများစသည်တို့ဖြစ်ကြ သည်။ ကျိုက်မရောမြို့နယ် သစ်တောဦးစီးဌာန၏ ရာဘာနှင့်ပတ်သက်သည့် ပထမဦးစားပေးလုပ်ငန်းမှာ ၂၀၁၁-ခုနှစ် ကွင်းဆင်း စာရင်းကောက်ယူရာတွင် အကျုံးဝင်ပါရှိသော ရာဘာခင်းများကို မြေငှားစာချုပ်ချုပ်ဆို၍ လက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်တွင် ၂၀၁၁-ခုနှစ် ကောက်ယူသောစာရင်းတွင်မပါရှိသော ရာဘာခင်းများကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုရန် ထည့်သွင်း စဉ်းစားမည် ဖြစ်ပေသည်။ သစ်တောစိုက်ခင်းမြေတွင် ကျူးကျော်ကာစိုက်ပျိုးထားသော ရာဘာစိုက်ခင်းများအတွက်မူ မြို့နယ် အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်မဟုတ်ဘဲ ဝန်ကြီးဌာနရှိ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများ၏ ညွှန်ကြားချက်တစ်စုံတစ်ရာရရှိမှသာ လျှင်ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကြိုးဝိုင်းတောပြင်ပရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းများအတွက်မူ တောင်သူများသည် ကျေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်းရွာနှင့် ကနားလိုကျေးရွာဒေသခံများသည် မြေငှားစာချုပ်ရရှိ ရန် ငွေကျပ် (၃၀၀၀၀) ခန့်သာကုန်လေသည်။ ထိုငွေကျပ် (၃၀၀၀၀) ထဲတွင် ဒဏ်ငွေကျပ် (၅၀၀၀)နှင့် အတူ ၂၀၁၁ -ခုနှစ် စာရင်းကောက်ယူသည့်နှစ်မှစတင်၍ တစ်နှစ်လျှင်ငွေကျပ် (၁၀၀၀) ကျပ်နှင့် စာချုပ်ချုပ် ဆိုသည့် အချိန် တွင်ရာဘာခင်း၏သက်တမ်းအလိုက် တစ်နှစ်လျှင် (၁၀၀၀) ကျပ်၊ အထွေထွေကုန်ကျစရိတ် (၁၄၅၀၀) ကျပ်စသည်တို့

ထားဝယ်မြို့နယ်၊ ဖောင်းတောကြီးကျေးရွာတွင် ကျေးရွားအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအား တွေ့ဆုံနေပုံ

ပါဝင်လေသည်။ ထိုအပြင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနသည် ရာဘာသီးနှံအတွက် ကောက်ယူသော အခွန်ကိုလည်း ပေးရပါသည်။ အချို့အရပ်များတွင် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနသည် ကြိုးဝိုင်းတောများအတွင်းရှိသော ရာဘာခင်းများကို လွဲမှား၍ အခွန်ကောက်ယူလေ့ ရှိပါသည် (မုဒုံ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန၊ဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။

ကျိုက်မရောမြို့နယ်သစ်တောဦးစီးအရာရှိမှ ဆွေးနွေးသည်မှာ ရာဘာစိုက်တောင်သူများသည် မြေငှားစာချုပ် လျှောက်ထားရန်အလို့ငှာ စာရွက်စာတမ်း အနည်းဆုံး (၁၀)မျိုးကို မိတ္တူ (၈) စုံကိုတင်သွင်း ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒေသခံ တောင်သူများအနေဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အဆိုပါကိစ္စကိုဆောင်ရွက်ရန်မှာ ခက်ခဲပါသည်။ မွန်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များ၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများ နှင့် MRPPA ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသဘောတူညီ ချက်ရယူပြီးနောက် ဒေသခံများသည် မှတ်တမ်းတင်စာရင်းသွင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် မြန်မာငွေကျပ် (၁၄၅၀၀) ခန့်ပေးသွင်းရမည်ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ တင်သွင်းရမည့်စာရွက်စာတမ်းများတွင် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း၊၁လက်မ ၁မိုင် မြေပုံ၊ ၄ လက်မ ၁ မိုင်မြေပုံ၊ ၁ လက်မ ၁ မိုင်မြေတိုင်းမြေပုံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာလားရာ သတ်မှတ် ထောက်ခံချက်၊ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ထောက်ခံစာ အစရှိသည်ဖြင့် ပါဝင်လေသည်။ ပေးသွင်းရမည့် ငွေကို ဧကအလိုက်သတ်မှတ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ တည်နေရာဆက်စပ်တည်ရှိမှုကိုမူတည်သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လူတစ်ဦးသည် နေရာတစ်နေရာတည်းတွင် မြေဧက (၁၀) ဧကကိုစိုက်ပျိုးထားပါက (၁၄၅၀၀) ကျပ်သာ ပေးချေရမည်ဖြစ်ပြီး မြေဧက (၁၀) ဧကကို တည်နေရာနှစ်ခုတွင် ခွဲကာပိုင်ဆိုင်ပါက မူလသတ်မှတ်ငွေ၏ နှစ်ဆကိုပေးသွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရာဘာစိုက်တောင်သူများသည် ရှုပ်ထွေးမှုများဖြစ်ကာ မြေငှားစာချုပ် လျှောက်ထား ရယူရန်မှာဈေးကြီးသည်ဟုပြောဆိုကြပါသည်။

သို့သော်လည်း ကျွန်းရွာကျေးရွာ ရှိဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲတွင်ပါဝင်သော ဦးသိန်းဟန်၏ဖြစ်ရပ်မှာမူ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ကွဲပြား လေသည်။ ဦးသိန်းဟန်သည် မိမိ၏ရာဘာစိုက်ခင်းမှာ ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းကျရောက်သည်ကိုမသိရှိဘဲ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ ပုံစံ- ၇ ကိုလျှောက်ထား ရယူထားလေသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများမှ ထိုရာဘာခင်းအတွင် မြေငှားစာချုပ်လျှောက်ထားချုပ်ဆိုရန် အကြံပြုတိုက်တွန်းသောအခါမှ မိမိရာဘာခင်းသည် ကြိုးဝိုင်းတောမြေအတွင်းကျရောက်ပြီးပုံစံ-၇ကိုတရားဝင်အထောက်အထားအဖြစ်အသုံးပြု၍မရကြောင်းသိရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သစ်တောဦးစီးဌာနမှညွှန်ကြားသောလုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း မြေငှားစာချုပ်လျှောက်ထားရယူခဲ့သည်။ ကနားလိုကျေးရွာမှဦးအောင်မြင့်သည် ၂၀၁၁-ခုနှစ်နောက်ပိုင်း၌ ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ တည်ထောင်သောရာဘာစိုက်ခင်း (၁၀) ဧက နှင့် ကြိုးဝိုင်းတောပြင်ပရှိ ရာဘာခင်း (၁၀) ဧက တို့ကို အသီးသီးဝယ်ယူခဲ့သည်။ သစ်တောကြိုးဝိုင်းပြင်ပရှိ ရာဘာခင်းအတွက် ဦးအောင်မြင့်သည် မိမိ၏အမည်ပေါက်ဖြင့် ပုံစံ- ၇ ကို ရယူထားပြီးဖြစ်သည်။ ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ တည်ထောင်သောရာဘာစိုက်ခင်း (၁၀) ဧကနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ၂၀၁၆- ခုနှစ်တွင် ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်းရှိ ရာဘာစိုက်ခင်းများ၏မြေငှားစာချုပ်ကို ထုတ်ပေးသောအခါ ဦးအောင်မြင့်၏အမည်ပါရှိခြင်းမရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ဦးအောင်မြင့်သည် ၂၀၁၅-ခုနှစ်ကွင်းဆင်းတိုင်းတာစဉ် တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်သော်လည်း ၂၀၁၁-ခုနှစ်ကောက်ယူထားသောစာရင်းတွင် ၎င်း၏ အမည်ပါရှိခြင်း မရှိ

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ဘင်္ဂါကြိုးဝိုင်းတွင်း ကျူးကျော်ထားသော ရာဘာစိုက်ခင်းပုံ

သေးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ထို့ကြောင့် ရာဘာစိုက်ခင်းပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သတ်မှတ်ရာတွင် ဦးအောင်မြင့် ပိုင်ဆိုင်ထားသောအထောက်အထားမှာ ခိုင်မာမှုမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဦးအောင်မြင့်သည် မိရိုးဖလာဓလေ့များလိုက်နာ၍ ရောင်းသူ ဝယ်သူအကြားထားရှိသော အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှုကို ရယူထားရန်လိုမည်ဖြစ်သည်။ မြေသိမ်းယူခြင်းများ၏ (၆၄) ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ ဝယ်ယူခြင်းဖြင့်စတင်သောကြောင့် (Filipski, et al. 2017) မြေငှားစာချုပ်ပိုင်ဆိုင်ထားရုံဖြင့် ပြဿနာ အားလုံးကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုစာချုပ်သည်အမွေ ဆက်ခံခွင့်ကိုသာပြုပြီး လွှဲပြောင်း ပေးအပ်ခွင့် မပြုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်မြေယာပြဿနာဖြစ်ပွားခဲ့ပါက မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာတိုင်းသာ ဖြေရှင်းရ မည်ဖြစ်သည်။ ကနားလို့ရွာသားများသည် အငြင်းပွားမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက ရပ်မိရပ်ဖလူကြီး (၃) ဦးမှ (၅) ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော ကော်မတီထံမှ အကြံဉာဏ်များကိုရယူပြီး ထိုသူများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ကမာဝက် ကျေးရွာ ဒေသခံများမှာမူ ထိုသို့အငြင်းပွားမှုမျိုးဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကြိုးဝိုင်းတော အတွင်းနေထိုင်ကာ ရာဘာခင်းများ တည်ထောင်ပြီး အစေးများကို ကိုယ်တိုင်လှီးခြစ်ကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာ (၃)ရွာမှဒေသခံတောင်သူများသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်စိတ် အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ပေးသော မြေငှားစာချုပ်များသည် ဥပဒေအရတိကျ ခိုင်မာသည်ဟု လက်ခံယုံကြည်ထားကြသည်။ ကျွန်းရွာကျေးရွာ ဦးတည်အုပ်ဆွေးနွေးပွဲတွင်ပါဝင်သောသူများပြောကြသည်မှာ ယခုအစီအစဉ်သည် မွန်ပြည်နယ် လွှတ်တော် အမတ်များ၊ သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် MRPPA အသင်းတို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ဖော်ထုတ်ထားသောကြောင့် မြေအသုံးချမှုနှင့် ပတ်သက်သည့်ပြဿနာများ ထပ်မံဖြစ်ပွားစရာမရှိတော့ဟု ဆိုကြသည်။ ဝင်ရောက်ဆွေးနွေးသူများက "စိုးရိမ်နေရမဲ့အစား လက်ရှိအခြေအနေကိုဘဲယုံကြည်လက်ခံရတာပေါ့ဗျာ" "ပုံစံ ၇ လျှောက်ရမယ်ဆိုတော့ လျှောက်တယ်၊ ထပ်ပြီး မြေငှား စာချုပ်ချုပ်ရမယ်ဆိုတော့လည်း လုပ်ရုံပေါ့ဗျာ၊ ဘာဖြစ်လိုလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ပစ္စည်းကို ဆုံးရှုံးမခံနိုင်တာကိုးဗျ" ဟုဆွေးနွေးကြပါသည်။ ကျွန်းရွာကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားအချို့သည် မြန်မာစာမတတ်သောကြောင့် မြေငှားစာချုပ်တွင်ရေး သားထားသည်များကို နားမလည်ကြပေ။ သို့သော်လည်း ရာဘာတောင်သူအများစုနားလည်ထားသည်မှာ ကြိုးဝိုင်းတော အတွင်းရှိ ရာဘာခင်းများကိုဝယ်ယူရောင်းချခဲ့ပါကရှုပ်ထွေးမှုများဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော်လည်း ပုံစံ ၇ ရှိခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့၏ ရာဘာခင်းကို အလွယ်တကူဝယ်ယူရောင်းချနိုင်သည့်အပြင် ဘဏ်မှလည်းချေးငွေများ ရယူနိုင်သည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ မြေငှား စာချုပ်ကိုပိုင်ဆိုင်ထားပါက ဘဏ်မှချေးငွေရယူရန် မဖြစ်နိုင်သည့်အပြင် တရားဝင်ရောင်းချမှုကိုလည်းမပြုနိုင်ပေ။ အငြင်းပွား မှု၊ ပြဿနာများဖြစ်ပေါ်လာပါက အပြန်အလှန်နားလည်မှုများနှင့် ရပ်မိရပ်ဖလူကြီးများ၏ရှေ့မှောက်တွင် ဖြေရှင်းသည့် မိရိုးဖလာအစဉ်အလာကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေရဆဲ ဖြစ်သည်။

သုတေသနအဖွဲ့မှ တွေ့ရှိခဲ့သည့်အချက်တစ်ခုမှာ ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စာချုပ်တွင် မြန်မာအမည်များကိုသာ ထည့်သွင်းထားသော်လည်း တောင်သူအများစုသည် မွန် အမည်ကိုသာ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ နိုင်ငံသားစီစစ်ရေးကတ်ပြား (မှတ်ပုံတင်ကတ်ပြား) တွင်ပါရှိသည့် အမည်ကိုသာ မြေငှားစာချုပ်တွင်ဖော်ပြရေးသားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သစ်တောဦးစီးဌာန နှင့် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနသည် တရားဝင်အထောက်အထားများတွင် မွန်အမည်ကိုပါ ထည့်သွင်းရေးသား ဖော်ပြ သင့်ပါသည်။

4.1.2 [illegible]

သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သော ကျေးရွာများတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ရွာသူရွာသားများသည် မိမိတို့၏ ရာဘာ စိုက်ခင်းများသည် ကြိုးဝိုင်းတော (သို့မဟုတ်) သစ်တောမြေအတွင်းကျရောက်နေသည်ကိုသိရှိခြင်းမရှိပေ။ ဒေသခံများသည် ရာဘာခင်းများကို ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများတွင် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ပေးသောမြေအသုံးချခွင့်လက်မှ တ်ဖြင့် တည်ထောင်ထားရှိကြသည်။ လက်ဝယ်ထားရရှိကြသော လက်မှတ်များမှာ လွန်ခဲ့သော (၃)နှစ်မှ (၁၀) နှစ်အတွင်း ထုတ်ပေးထားခဲ့သော လက်မှတ်များဖြစ်ကြသည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ၂၀၁၅- ခုနှစ်မှစတင်၍ ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း မြေယာအငြင်းပွားမှု

ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် မြေငှားစာချုပ်များကိုထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၅- ခုနှစ်မတိုင်မီ ကာလများတွင် မြေငှားစာချုပ်ချုပ်ဆိုပေးခြင်းမရှိသောကြောင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့်မှားယွင်းသောလုပ်ဆောင်ချက်များရှိခဲ့သည်။

သစ်တောဥပဒေ (၁၉၉၂) ပုဒ်မ-၉ (က) တွင် သစ်တောနယ်မြေကို ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ သစ်တောဦးစီးဌာနမှစီမံခန့်ခွဲရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ (က)တွင် မည်သူမဆို သစ်တောနယ်မြေနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည့်အစိုးရကစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသောမြေအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွားရေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကိုလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လိုလျှင် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ကိုရယူရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

သို့သော်လည်း ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှစတင်၍ ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ရာဘာစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်းကို မွန်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏သဘောတူညီချက်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၀-ခုနှစ် မတိုင်မီ ကာလများတွင် ပြည်တွင်းမငြိမ်မသက်မှုများကြောင့် ရာဘာစိုက်ခင်းအနည်းငယ်သာရှိခဲ့သော်လည်း ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ရာဘာနှင့် ပတ်သက်သည့်မူဝါဒများသည် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ လိုက်နာမှု အားနည်းခြင်းများကိုဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၁-ခုနှစ်ထိ ကျိုက္ကမော့ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ရာဘာစိုက်ခင်း ဧရိယာမှာ (၄၃၈၄.၅၁) ဟက်တာခန့်များပြားလာခဲ့သည်။

ထိုသို့လွဲမှားသော လုပ်ဆောင်ချက်များကိုဖြစ်ပေါ်စေသည့် နောက်ခံအကြောင်းအရင်းများမှာ (က) ကြေးတိုင် နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနသည်တည်ဆဲဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုမလိုက်နာခြင်း (ခ)သစ်တော ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည့်မြေကို အသုံးချမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေများနှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကိုမသိရှိခြင်း (အထူးသဖြင့် မြေအသုံးချခွင့်လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းများတွက်)၊ (ဂ) ရာဘာဈေးကွက် တန်ဖိုးမြင့်တက်ချိန်တွင် သစ်တောအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုလုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်း၊ နှင့် (ဃ) တရားဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာမှုအားနည်းခြင်းစသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ကန်ပေါက်ကျေးရွာတွင် သတ္တုထုတ်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီမှ လျော်ကြေးအဖြစ် ဆောက်လုပ်ပေးထားသော အိမ်ပုံ

သစ်တောဦးစီးဌာနသည် အဆိုပါပြဿနာကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကရာဘာစိုက်ခင်းများကို မြေငှားစာချုပ်များချုပ်ဆိုပေးခြင်း နှင့် သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးသည့်စနစ်များကို မိတ်ဆက်ကျင့်သုံးစေခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကြိုးဝိုင်/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများတွင် ပုဂ္ဂလိက (ရာဘာ) စိုက်ခင်း တည်ထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး

လုပ်နည်းများကို ၂၀၁၅- ခုနှစ်တွင် စတင်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါ သည် (ပုံ ၅)။ သို့သော်လည်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင်ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ပြည်နယ်အဆင့်ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်နယ်ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန၊ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ စသည်တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ထိုအပြင် မြေငှားစာချုပ်လျှောက်ထားချုပ်ဆိုရာတွင် ကနဦးကုန်ကျစရိတ်ကြောင့် ဒေသခံတောင်သူများသည် အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရပါသည် (တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ပျမ်းမျှ ၃၀၀၀၀- ကျပ်ခန့်)။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနသည် လယ်ယာမြေမှ ရာဘာစိုက်ခင်း ပြောင်းလဲတည်ထောင်သူများကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လက်မှတ် (ပုံစံ ၇)ထုတ်ပေးသည်မှာလည်း မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်လာပါသည် (ကနားလိုကျေးရွာတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ)။

ရာဘာစိုက်ခင်းနှင့် စာချုပ်မချုပ်ဆိုထားသောကြိုးဝိုင်းမြေများအကြား ရှင်းလင်းတိကျသော နယ်နိမိတ်ရှိ သင့်ပါသည်။ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းများကို ထုတ်ပြန်ထားပြီး ဖောက်ဖျက်ခဲ့ပါက စာချုပ်ပြန်လည်ရုတ်သိမ်းရန် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုကြောင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမလိုက်နာသူများကို ပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ထိရောက်စွာအရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးခြင်း နည်းစနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရသည်ကို သိရှိခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနသည် ရာဘာခင်းများတွင် Anthurium andraeanum ရောနှောစိုက်ပျိုးသော ပုံစံစနစ်ကို တောင်သူများကျင့်သုံးနိုင်ရန်စမ်းသပ်ပြသခဲ့သည်။သို့သော်လည်း ရာဘာစတင်စိုက်ပျိုးသည့် ပထမ (သို့) ဒုတိယနှစ်ကာလများတွင်သာထိုစနစ်ကိုကျင့်သုံးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် သီးနှံသစ်တော ရောနှောစိုက်ပျိုးသည့်စနစ်အနေဖြင့် ရာဘာစိုက်ခင်းများတွင် ရောနှောစိုက်ပျိုးရန်သင့်တော်မည့် မျိုးစိတ်များကို သုတေသနပြုလေ့လာ ဖော်ထုတ်သင့်ပါသည်။

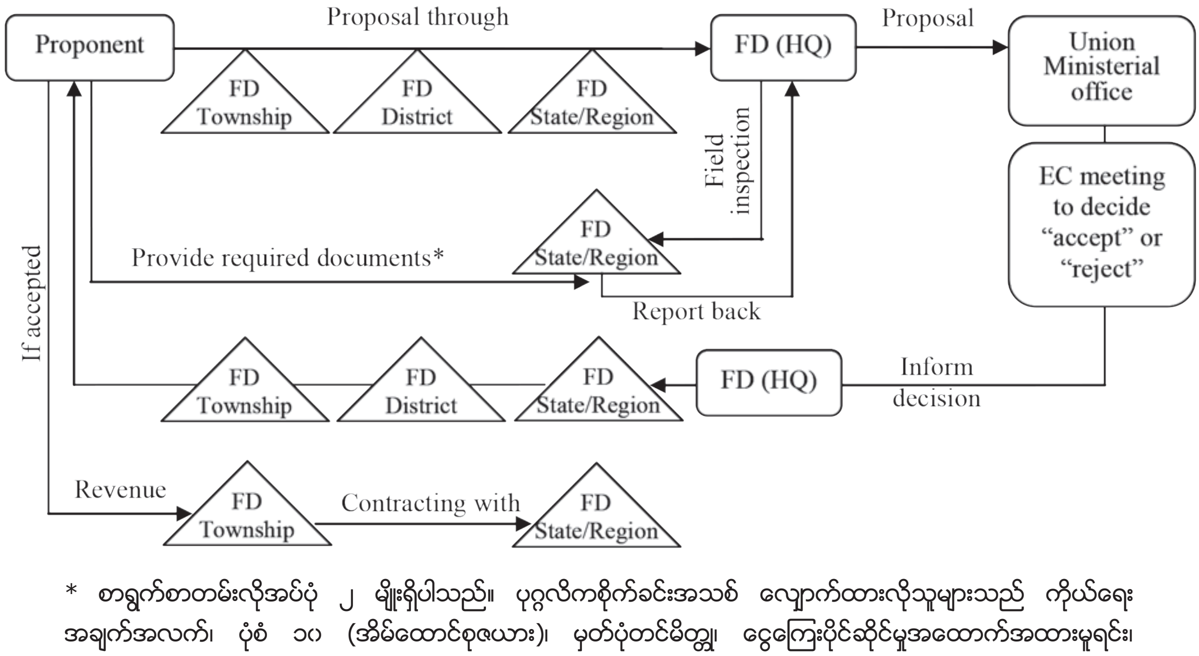

* စာရွက်စာတမ်းလိုအပ်ပုံ ၂ မျိုးရှိပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်းအသစ် လျှောက်ထားလိုသူများသည် ကိုယ်ရေးအချက်အလက်၊ ပုံစံ ၁၀ (အိမ်ထောင်စုဇယား)၊ မှတ်ပုံတင်မိတ္တူ၊ ငွေကြေးပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားမူရင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ထောက်ခံချက် နှင့် နှစ်အလိုက်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မည့် လုပ်ငန်း စီမံချက်စသော စာရွက်စာတမ်းများဖြင့်တင်ပြလျှောက်ထားရမည်ဖြစ်သည်။ ရာဘာစိုက်ပျိုးပြီးသူများ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခွင့်တင်ပြလျှောက်ထားသူများသည် အထက်ဖော်ပြပါစာရွက်စာတမ်းများနှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ထောက်ခံချက်စသည်တို့ကို ရယူတင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

ပုံ (၅) ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများတွင် ပုဂ္ဂလိကရာဘာစိုက်ခင်းတည်ထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ

လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂) ပုဒ်မ ၂၈၊၂၉၊ ၃၀ တွင် မူလစိုက်ပျိုးထားသော သီးနှံအစား အခြားသီးနှံများ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးရန် လျှောက်ထားနိုင်သော နည်းလမ်းများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်နိုင်သော နည်းလမ်း များ နှင့် သတ်မှတ်ချက် နှင့် မကိုက်ညီပါက မြေသိမ်းယူမည်ဖြစ်ပုံ စသည်တို့ကို ပြဌာန်းထားပါသည်။

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ကန်ပေါက်ကျေးရွာတွင် လျော်ကြေးအဖြစ် ပြန်လည်ပေးထားသော မြေနေယာသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုပုံ

4.2 ydJwfka'oiuD

၄.၂.၁ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများ၊ အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့ရခြင်း နှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ခိုင်မာမှုဆိုင်ရာကိစ္စများ

၄.၂.၁.၁ သုတေသနပြုဒေသရွေးချယ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် စံနှုန်းများ

UFES သုတေသနအဖွဲ့သည် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကာ ဖြစ်ရပ်အခြေနေလေ့လာနိုင်ရန် သင့်တော်သော ကျေးရွာများကို ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ တောင်ငူမြို့သည် မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများစွာရှိသောကြောင့်ဒေသရှိမြေယာအငြင်းပွားမှုပြဿနာအားလုံးကိုကိုယ်စားပြုလေ့လာသိရှိနိုင်သောဖြစ်ရပ်အခြေအနေတစ်ခုကို ရွေးချယ်ရန်မှာမဖြစ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် သုတေသနအဖွဲ့သည် မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာအမျိုးမျိုးဖြစ်ပွားလျက်ရှိပြီး ဖြစ်ရပ်တစ်ခုခွဲခြားလေ့လာနိုင်သော ထုံးဖို -နဂါးမောက် ကျေးရွာ (BTa)၊ ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာ (BTb)၊ ကျွန်းကုန်းကျေးရွာ (BTc) စသော ကျေးရွာသုံးခုကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ သုတေသနအဖွဲ့ပထမဦးဆုံးလေ့လာခဲ့သော ကျေးရွာမှာ ထုံးဖို-နဂါးမောက် ကျေးရွာဖြစ်ပြီး ဖြေရှင်းရန်လိုသည့် ပြဿနာများစွာဖြစ်ပွားနေကြောင်းကို ရွာအမည်ကလည်း ဖော်ညွှန်းလျက်ရှိသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနအရာရှိများ၏ ပြောကြားချက်အရ ပဲခူတိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ငူမြို့နယ်တွင်ရှိသော ထုံးဖို-နဂါးမောက် ကျေးရွာတွင် ဒေသခံပြည်သူများ၊ ရေအားလျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီ နှင့် ပုဂ္ဂလိက စိုက်ခင်းကုမ္ပဏီစသော အကျိုးဆက်စပ် ပတ်သက်သူများအပေါ် သက်ရောက်သော အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့ရခြင်း၊ အသိအမှတ်မပြုသည့်အပြင် တိကျခိုင်မာမှုမရှိသည့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များစသည်တို့ အပါအဝင်ရှုပ်ထွေးသောမြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။

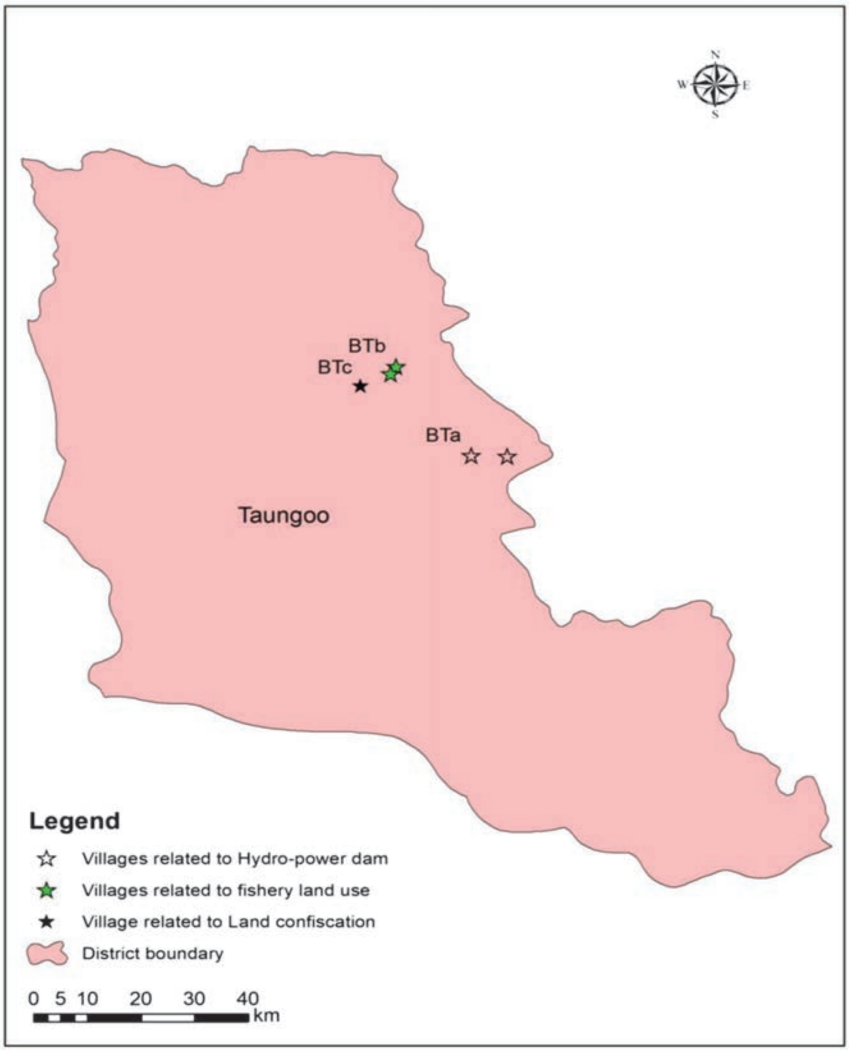

ပုံ (၆) ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကျေးရွာတည်နေရာပြမြေပုံ

၄.၂.၁.၂ ကျေးရွာသမိုင်းကြောင်း

ကျေးရွာတစ်ခုချင်းစီတွင် ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲများတွင်အောက် ဖော်ပြပါ အရေးပါသော ဖြစ်ရပ်များကိုလေ့လာ ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။

ဇယား (၃) ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိသုတေသနပြုခဲ့သည့် ကျေးရွာတစ်ခုချင်းစီ၏ သမိုင်းကြောင်း အရ အရေးပါသော ဖြစ်ရပ်များ

ခုနှစ် (အချိန်ကာလ)	ထုံးဖိုး-နဂါးမောက် (BTa)	ကုက္ကိုဘောက် (BTb)	ကျွန်းကုန်း (BTc)
၁၉၇၈-ခုနှစ် မတိုင်မီ			ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။
၁၉၇၈-၇၉ ခုနှစ်			ဖေယျုဝတီသကြားစက်ရုံအတွက် လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းများ ရယူနိုင်ရန် မြစ်ပြားရွှေပြေ သမဝါယမ အသင်းမှ ကြံစိုက် စီမံကိန်းကို တည်ထောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၉၁-ခုနှစ်	ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကိုစတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။		
၁၉၉၂-ခုနှစ်		လယ်မြေချဲ့ထွင်ရန်တိုက်တွန်းအားပေးသောမူဝါဒများကြောင့်ရေအင်းအိုင်များကို လယ်မြေအဖြစ်ပြောင်းလဲအသုံးချမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်၊ (အရင်းမြစ်-ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန)	
၁၉၉၃-ခုနှစ်		မရင်းစပါးများကို ရာသီအလိုက်အင်းမြေများတွင်စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။	
၂၀၀၄-၂၀၀၅ ခုနှစ်			သကြားစက်ရုံကုန်ကြမ်း လိုအပ်ချက်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် စီမံကိန်းအရတည်ထောင် သော ကြံစိုက်ခင်း ၅၀၀ ဧကထဲမှ ၂၄၂ ဧကကိုစိုက်ပျိုးမြေအဖြစ် နောက်ပိုင်းတွင်ပြောင်းလဲသုံးစွဲခဲ့သည်။
၂၀၀၆-ခုနှစ်	ကေအန်ယူ (KNU) သည်နယ်မြေကို လုံခြုံမှုရှိစေရန်ထိန်းသိမ်းလိုက်သည်။		
၂၀၁၂-ခုနှစ်			မြေဈေးတက်လာပြီး လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂)ပါပြဌာန်းချက်များ နှင့် လယ်ယာ မြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုကော်မတီဖွဲ့စည်းမှုစသည်တို့ကြောင့် (သစ်တောမြေ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကို စိုက်ပျိုးမြေအဖြစ်ပြောင်းလဲခဲ့သည်) သစ်တောများ အားလုံးကိုပြုန်းတီးခဲ့ရသည်။
၂၀၁၃-ခုနှစ်	ကောင်းမြန်မာကုမ္ပဏီလီမိတက်သည် ကျေးရွာတွင်နစ်နာကြေးများ ပေးကာပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခဲ့သည်။		
၂၀၁၆-ခုနှစ် (နိုဝင်ဘာ)			မြေယာဖွဲ့စည်းခြင်း (Establishment of Land)

၄.၂.၁.၃ လူဦးရေအတက်အကျပြောင်းလဲမှုများ

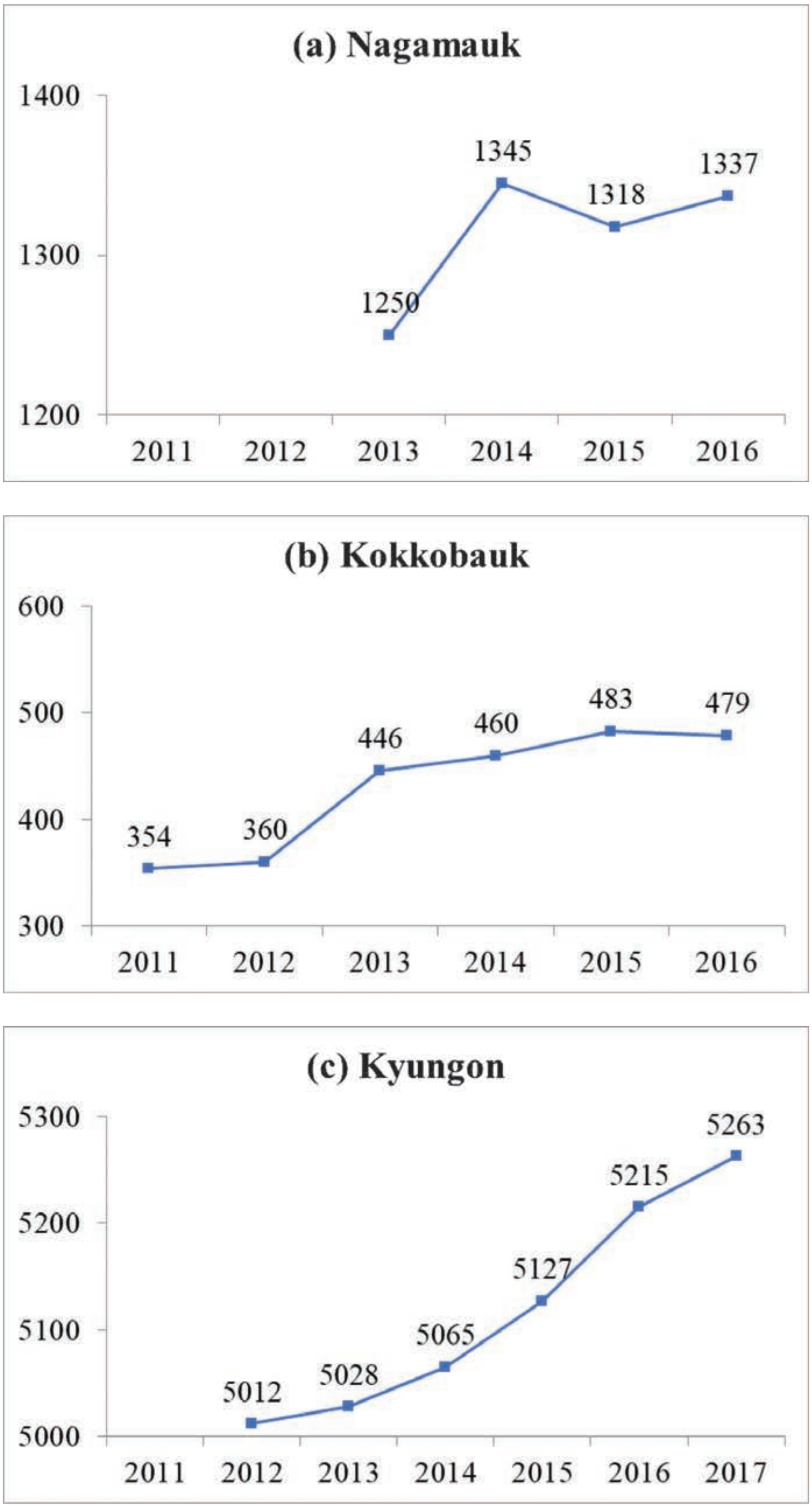

ပုံ (၇) တောင်ငူခရိုင်ရှိ သုတေသနပြုခဲ့သည့် ကျေးရွာ (၃)ရွာ၏လူဦးရေအတက်အကျပြောင်းလဲမှုများ

အရင်းအမြစ်- ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန

၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်သောဆည်၏ ရေဝေဧရိယာတွင်တည်ရှိသော ထုံးဖိုကျေးရွာကို ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားခြင်းအစီစဉ်များကြောင့် ထုံးဖို-နဂါးမောက်ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၌လူဦးရေ တိုးပွားလာခဲ့သည် (ပုံ- ၇ (က))။ ထိုသို့ပြောင်းရွှေ့နေရာချမှုများကြောင့် ၂၀၁၃-ခုနှစ်တွင် ထုံးဖို-နဂါး မောက်ရွာသား (၁၂၅၀) ခန့်ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၄-ခုနှစ်တွင် (၁၃၄၅) ဦးသို့ ရုတ်ချည်းတိုးပွားလာခဲ့သည်။ လူအချို့မိမိတို့၏ မူလ အရပ် ဒေသများသို့ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွာသွားခဲ့သောကြောင့် လူဦးရေသည် (၁၃၁၈) သို့ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၂၀၁၆-ခုနှစ်တွင်လူဦးရေမှာ (၁၃၃၇) ခန့်တိုးပွားခဲ့သည်။

ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၁-ခုနှစ်တွင် လူဦးရေ (၃၅၄) ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆-ခုနှစ်တွင် (၄၇၉) ဦးထိရှိလာခဲ့သည် (ပုံ-၇ (ခ)) ။

အလားတူတိုးတက်လာခဲ့သောပုံစံကို ကျွန်းကုန်းကျေးရွာတွင်လည်းတွေ့ရှိရပြီး (ပုံ- ၇ (ဂ))၊ ၂၀၁၂- ခုနှစ်တွင် (၅၀၁၂) ဦးသာရှိသော်လည်း ၂၀၁၇-ခုနှစ်တွင် (၅၂၆၃)ဦးခန့်ရှိလာခဲ့သည်။

၄.၂.၁.၄ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများကိုလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိမြေအသုံးချမှုနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲများကို လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များကို ဖြစ်ရပ် ၃ ခုတွင် သီးခြားစီခွဲခြားဖော်ပြထားပါသည်။ပုံ (၈) တွင် ၂၀၀၀ခုနှစ် နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကြား ကာလများရှိ မြေပြောင်းလဲ အသုံးချမှုများကို တင်ပြထားပါသည်။

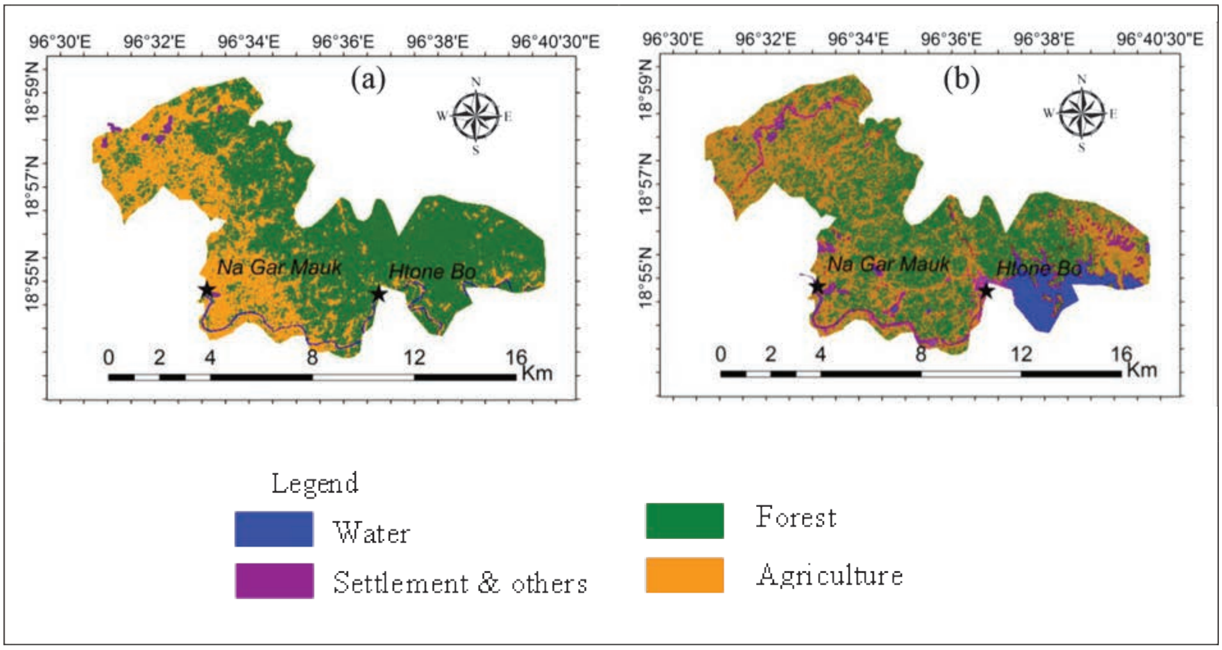

ပုံ (၈) ထုံးဖို-နဂါးမောက်ကျေးရွာ၏ (က) ၂၀၀၀ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုမြေပုံ (ခ) ၂၀၁၅ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုမြေပုံ

ရေသိုလှောင်သည့် ဆည်တည်ဆောက်နေသည်ကို လေ့လာရေးအဖွဲ့ကွင်းဆင်းစဉ်တွေ့ရှိခဲ့ပြီး ကျေးရွာ အုပ်စုပေါင်းကိုဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသော ရေဝေဧရိယာမှာ (၄.၆၆) စတုရန်းကီလိုမီတာ ခန့်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည် (ဇယား ၄)။ ဆည်တည်ဆောက်မှုကြောင့် ထုံးဖိုရွာသားများသည် နဂါးမောက်ကျေးရွာတွင် အခြေကျနေထိုင်ကြရပါသည်။

ဇယား (၄) နဂါးမောက်ဒေသ၏ ၂၀၀၀ခုနှစ် မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကြားကာလများတွင် မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများ

	၂၀၀၀ ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာလ		၂၀၁၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ		ပြောင်းလဲမှုများ	
ဧရိယာ (စတုရန်း ကီလိုမီတာ)		ရာခိုင်နှုန်း	ဧရိယာ (စတုရန်း ကီလိုမီတာ)	ရာခိုင်နှုန်း	ဧရိယာ (စတုရန်း ကီလိုမီတာ)	ရာခိုင်နှုန်း
သစ်တောမြေ	၅၂.၉၉	၆၃.၈၆	၃၆.၁၉	၄၃.၆၂	-၁၆.၇၀	-၃၁.၅၂
စိုက်ပျိုးမြေ	၂၈.၅၆	၃၄.၄၂	၃၆.၂၇	၄၃.၇၁	၇.၆၁	၂၆.၆၃
ဓနိပြင်	၀.၉၂	၁.၁၁	၄.၆၆	၅.၆၂	၃.၇၄	၄၀၇.၁၅
လူနေအိမ်မြေများနှင့် အခြား	၀.၅၀	၀.၆၁	၅.၈၅	၇.၀၅	၁.၄၆	၂၈၉.၆၈

ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာတွင်မူ ယခင်က ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင်အသုံးပြုခဲ့သော ဆီလောင်အင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အငြင်းပွားမှုများဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ပုံ (၉) တွင် ၂၀၀၁-ခုနှစ် ၂၀၁၆-ခုနှစ်ကာလများအကြား ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာ၏မြေ အသုံးချမှု အပြောင်းအလဲများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ မှတ်တမ်းများအရ အင်းဓနိပြင်ဧရိယာ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ (၂၅၀၁.၀) ဟက်တာဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ သို့သော်လည်း ၂၀၀၁-ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဓနိပြင်အကျယ်မှာ (၆၀) ဟက်တာခန့်သာ ကျန်ရှိသည်။ ဂြိုလ်တုဓာတ်ပုံများကို လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များအရ ၂၀၁၆-ခုနှစ်တွင် (၃၄.၀) ဟက်တာခန့်သာကျန်သည်ဟု ခန့်မှန်းသိရှိရသည်။ မရင်းလယ်မြေများသည် ၂၀၀၁-ခုနှစ်တွင် (၂၄၈.၇) ဟက်တာရှိရာမှ ၂၀၁၆-ခုနှစ်တွင် (၅၁၂.၂) ဟက်တာထိတိုးများလာပြီး ထိုအထဲတွင် ၂၀၀၁-ခုနှစ်တွင် (၁၇၆.၉) ဟက်တာမှ ၂၀၁၆- ခုနှစ်တွင် (၃၀၇.၃) ဟက်တာအထိ တိုးလာသော ဆီလောင်အင်းရှိ လယ်မြေများလည်းပါဝင်လေသည် (ဇယား ၅)။

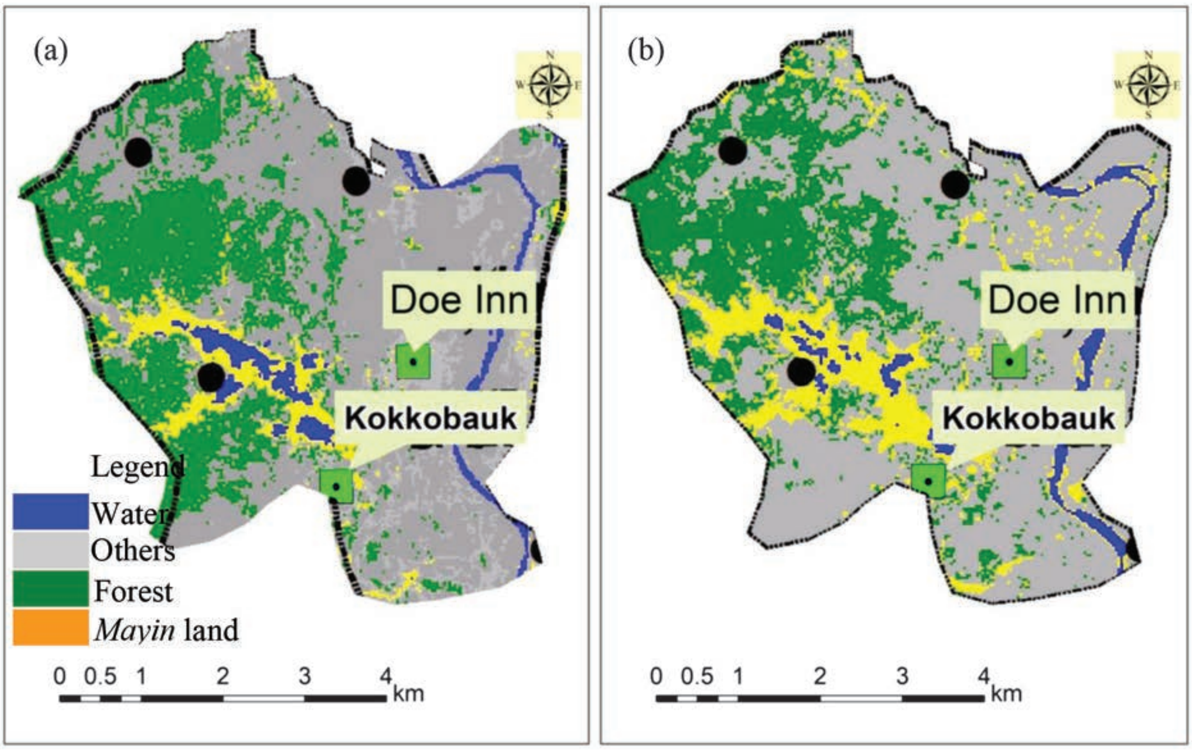

ပုံ (၉) ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာ၏ (က) ၂၀၀၁ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုမြေပုံ (ခ) ၂၀၁၆ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုမြေပုံ

ဇယား (၅) - ကုက္ကိုပေါက်ဒေသ၏ ၂၀၀၁ခုနှစ် မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကြားကာလများတွင် မြေပြောင်းလဲ အသုံးချမှုများ

	၂၀၀၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ		၂၀၁၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ		ပြောင်းလဲမှုများ		ပြောင်းလဲမှု ရာခိုင်နှုန်း	
	စုစုပေါင်း ဧရိယာ (၄၅၈၉ ဟက်တာ)	ဆီလောင် အင်း ဧရိယာ (၂၅၀၁ ဟက်တာ)	စုစုပေါင်း ဧရိယာ (၄၅၈၉ ဟက်တာ)	ဆီလောင် အင်း ဧရိယာ (၂၅၀၁ ဟက်တာ)	စုစုပေါင်း ဧရိယာ (၄၅၈၉ ဟက်တာ)	ဆီလောင် အင်း ဧရိယာ (၂၅၀၁ ဟက်တာ)	စုစုပေါင်း ဧရိယာ (၄၅၈၉ ဟက်တာ)	ဆီလောင် အင်း ဧရိယာ (၂၅၀၁ ဟက်တာ)
သစ်တောမြေ	၁၁၁၈.၀		၁၀၃၆.၄		-၈၁.၅		-၇.၃	
မရင်းလယ်မြေ	၂၄၈.၀	၁၇၆.၉	၅၁၂.၂	၃၀၇.၃	၂၆၃.၅	၁၃၀.၄	၁၀၆.၀	၇၃.၇
ရေပြင်	၁၃၄.၂	၅၉.၉	၁၂၆.၆	၃၄.၀	-၇.၆	-၂၅.၉	-၅.၆	၄၃.၂

ပုံ (၁၀)တွင် ကျွန်းကုန်းကျေးရွာ၏ ၂၀၀၀ခုနှစ် မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကြားကာလများရှိ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဇယား (၆) တွင် လေ့လာဆန်းစစ်စဉ်ကာလတွင် အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီလိုက် မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲသည့် အတိုင်းအတာကို တင်ပြထားသည်။ အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းစီလိုက် ပြောင်းလဲမှုမှာ သိသာထင်ရှားခြင်းမရှိသော်လည်း အဆိုပါ ကျေးရွာရှိမြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများမှာ လွန်စွာရှုပ်ထွေးလေသည်။

ဇယား (၆) ကျွန်းကုန်းကျေးရွာ၏ ၂၀၀၀-ခုနှစ် မှ ၂၀၁၅- ခုနှစ်ကြားကာလများတွင် မြေပြောင်းလဲ အသုံးချမှုများ

	၂၀၀၀ ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာလ		၂၀၁၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ		ပြောင်းလဲမှုများ	
	ဧရိယာ (ဟက်တာ)	ရာခိုင်နှုန်း	ဧရိယာ (ဟက်တာ)	ရာခိုင်နှုန်း	ဧရိယာ (ဟက်တာ)	ရာခိုင်နှုန်း
သစ်တောမြေ	၅၈၈.၆	၂၂.၇	၅၉၀.၁	၂၂.၈	၁.၅၃	၀.၃
ရေပြင်	၂၀.၈	၀.၈	၂၂.၇	၀.၉	၁.၈၉	၉.၁
လူနေအိမ်မြေများ	၉၂၉.၈	၃၅.၉	၁၀၂၂.၈	၃၉.၄	၉၂.၉၇	၁၀.၀
စိုက်ပျိုးမြေ	၁၀၅၃.၉	၄၀.၆	၉၅၇.၅	၃၆.၉	-၉၆.၃၉	-၉.၁

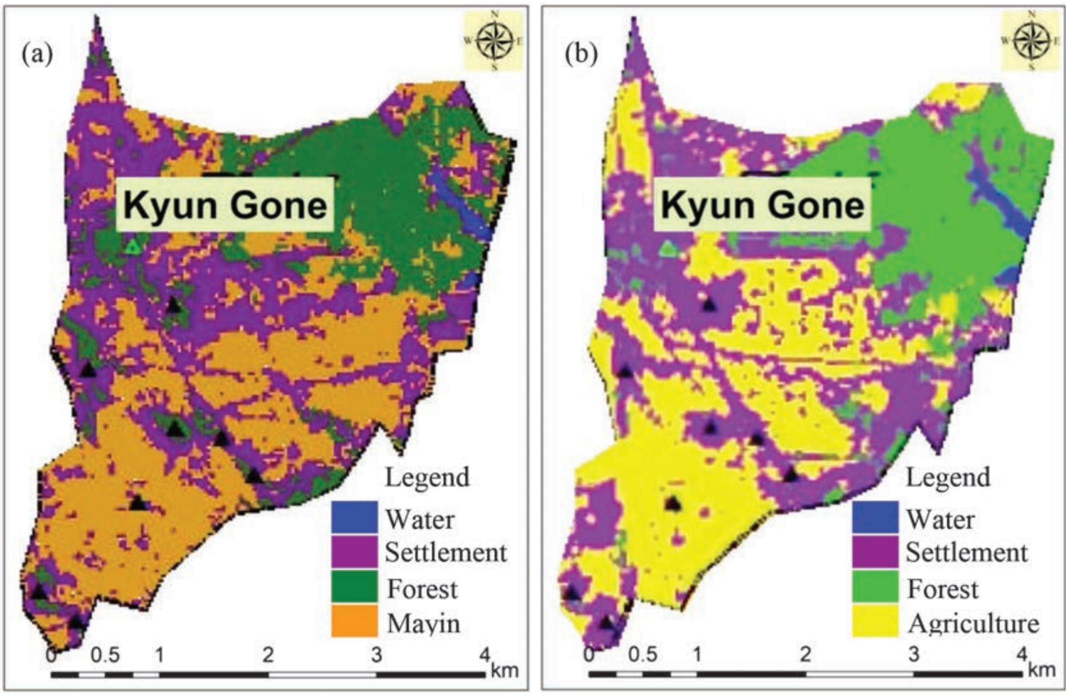

ပုံ (၁၀)- ကျွန်းကုန်းကျေးရွာ၏ (က) ၂၀၀၀ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုမြေပုံ (ခ) ၂၀၁၅ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုမြေပုံ

၄.၂.၁.၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု၏ရလဒ်များကိုသုံးသပ်တင်ပြချက်

အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့ရခြင်း

ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း၏ မြေယာပြောင်းရွှေ့နေရာချထားရေး အစီအစဉ်များကြောင့် ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် ထုံးဖို-နဂါးမောက်ကျေးရွာပေါ် ပေါက်လာခဲ့သည်။ အဆိုပါ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးလုပ်ငန်းစတင်ဖွဲ့စည်းလုပ်ကိုင်စဉ် ၁၉၉၁-ခုနှစ်တည်းက အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း အေရှားဝေါလ်ကုမ္ပဏီခွဲတစ်ခုဖြစ်သော ရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီနှင့် ဘီအိုတီစနစ်ဖြင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီး စီမံကိန်းကို ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် စတင်၍ လုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်း အခြေချရသော ကျေးရွာ (၄) ရွာထဲတွင် ထုံးဖိုကျေးရွာသည် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ တောင်ထိပ်ဒေသတွင် တည်ရှိ၍ စီမံကိန်းကြောင့် နဂါးမောက် ကျေးရွာအနီးသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချစေခဲ့ကြသည်။ ထုံးဖိုကျေးရွာသားများသည် မိမိတို့၏ မြေယာများကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသောကြောင့် လျော်ကြေးများရရှိခဲ့သော်လည်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများအတွက် မိမိတို့၏မြေများကို ပေးအပ်ခဲ့ရသော နဂါးမောက်ရွာသားများမှာ မူလျော်ကြေး ရရှိခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ လျော်ကြေးငွေများစွာရရှိသော ထုံးဖိုရွာသားများသည် မိမိတို့၏ ရွာဟောင်းကို စွန့်လွှတ်ရသည်ကိုများစွာ ပျော်ရွှင်ခြင်းမရှိကြပေ။ ထုံးဖိုဒေသခံများမှာ ကရင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖြစ်ကြပြီး မိရိုးဖလာ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းမှာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ငန်း ဖြစ်သည် (ဦးတည် အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ထုံးဖိုကျေးရွာ)။ အသစ်အခြေချနေထိုင်သောနေရာတွင် ဒေသခံများသည် ငွေကြေးပိုက်ဆံများရှိသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် မြေနေရာမရှိပေ (တောင်ငူမြို့နယ် သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။

ကွင်းဆင်းစစ်တမ်းကောက်ယူစဉ် ထုံးဖိုရွာသားများသည် နေရာနှစ်ခုတွင် နှစ်စုခွဲပြီးနေထိုင်ကာ ပထမတစ်စုသည် ပြောင်းရွှေ့နေရာချထားသောနေရာတွင်နေထိုင်ပြီး နောက်တစ်စုသည် မိမိတို့၏ထုံးဖို ကျေးရွာဟောင်းတွင် နေထိုင်၍ မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံးထမ်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံး နေပါသည်။ လက်ရှိ အချိန်တွင် ထိုသို့ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်းကို အစိုးရမှသော်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီမှသော်လည်းကောင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသေးပေ။ ကရင်လူမျိုးဒေသခံများသည် အသစ်ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရသောနေရာကို စွန့်ခွါကာ မိမိတို့၏ဌာနေဟောင်းတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းကို ရာသီအလိုက် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လေသည်။ (၁၀) မိုင်ခန့်ဝေးသော တောင်ထိပ်တွင် ယာယီတဲများဆောက်လုပ်ကာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ စိုက်ပျိုးစဉ်ကာလတစ်လျှောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင် စားသောက်ပါသည်။ ကရင်လူမျိုးများသည် ၄င်းတို့ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်သောနေရာသစ်သို့ ပြန်ရောက် သောအခါ မိမိတို့၏မြေနေရာကို မူလပိုင်ရှင်နဂါးမောက်ရွာသားများမှ ရောင်းချလိုက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အငြင်းပွားမှုတစ်စုံတစ်ရာမရှိဘဲ မိမိတို့၏ ရွာဟောင်းသို့ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့ကာ အခြေချနေထိုင်ကြပြန်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ထုံးဖိုရွာသားများသည် လက်ရှိတွင် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်း တည်ရှိသော မိမိတို့၏ ရွာဟောင်းတွင် ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်ခွင့်ကို တောင်းဆိုနေကြပါသည် (တောင်ငူမြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု၊ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ထုံးဖို ကျေးရွာ)။

မြေသိမ်းယူခြင်းဖြစ်စဉ်များ

ဈေးကွက်တန်ဖိုးအနည်းငယ်ဖြင့် မြေများကိုဝယ်ယူခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်တွေ့ရသော မြေသိမ်း ယူခြင်းနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း (Ghimire 2011) ထုံးဖိုရွာတွင်မူ မတူကွဲပြားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီမှ မြေဧက (၂၉၄၀) တွင် အကောင်ထည်ဖော်သော သောက်ရေခပ် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် မိမိတို့၏ မိရိုးဖလာပိုင်ဆိုင်ခဲ့သောမြေဧက ပေါင်း (၁၇၆၅) ဆုံးရှုံးခဲ့ရကြောင့် အတန်အသင့်ရှိသောလျော်ကြေးငွေများကို လက်ခံရရှိခဲ့သည် (တောင်ငူမြို့နယ် သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။ ကုမ္ပဏီမှမြေများကို ဝယ်ယူရာတွင် ရွာသူသားများကို တရားဝင်မဖြစ်မနေရောင်းချရန်တိုက်တွန်း၍ ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဒေသခံများမှာ မိမိတို့ သဘောအတိုင်းဆုံးဖြတ်ခွင့်မရဘဲ ရောင်းချခဲ့ရသည်။ ထိုသို့မြေဝယ်ယူသိမ်းဆည်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်တွင် ဒေသခံပြည်သူလူထုနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ မိသားစု တစ်စုလျှင် ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်ရန် မြေစတုရန်းပေ

(၂၄၀၀) နှင့် လျော်ကြေးငွေ (၃၀၀၀၀၀၀) ကျပ်ကို ရရှိခဲ့သည် (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ ထုံးဖိုကျေးရွာ)။ ထိုသို့မြေသိမ်းယူခြင်းဖြစ်စဉ်များသည် ထုံးဖိုကျေးရွာတွင် အငြင်းပွားမှုတစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ပွားခြင်းမရှိဘဲ ပြီးစီးသွားခဲ့သော်လည်း နဂါးမောက်ရွာသား (၄) ဦးမှာမူ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သောမြေ (၁၅) ဧကခန့်ကို လျော်ကြေးငွေတစ်စုံ တစ်ရာမရရှိဘဲ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ နဂါးမောက်ရွာသားများသည် ထိုစဉ်က အကြောင်းကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် (ဥပမာအားဖြင့် မြေသိမ်းယူစဉ်တွင် မိမိတို့၏ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်မရှိခြင်း၊ မိသားစုအနည်းငယ်ကိုသာ ထိခိုက်ခြင်း နှင့် မြေဈေးနိမ့်ပါးခြင်း) ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြကန့်ကွက်မှုများကို မပြုလုပ်ခဲ့ကြပေ။ လျော်ကြေးငွေ မရရှိသည့်အပြင် နဂါးမောက်ဒေသခံများသည် ထို (၁၅) ဧကခန့်ရှိသောမြေနှင့်မြေအပေါ် ပေါက်ရောက်နေသော သစ်ပင်များကို မိမိတို့အနေဖြင့် မိရိုးဖလာအစဉ်အလာအတိုင်းဆက်လက်ပိုင်ဆိုင်လျက်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်လက်ခံထားကြသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် စီမံကိန်းဧရိယာအနီးတစ်ဝိုက်ရှိကျေးရွာများသည် စီမံကိန်း၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုများကြောင့်လျှပ်စစ်မီး၊ လမ်းတံတားများ၊ စာသင်ကျောင်းများနှင့် သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေများစသည်တို့ကို ရရှိကာဖွံ့ဖြိုး လာကြပြီးဖြစ်ကာ ဆည်ဆောက်ပြီးကတည်းက ရေကြီးမှုများ မဖြစ်တော့ချေ။ (နဂါးမောက်ကျေးရွာမှ ဘုန်းကြီးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ) ဒေသဖွံ့ဖြိုးလာသည်နှင့်အတူ မြေဈေးများလည်း တက်လာခဲ့ပြီး အခြားဒေသမှလူများသည် ထုံးဖိုနဂါးမောက် ကျေးရွာရှိ မြေများကို ဝယ်ယူရန် စိတ်ဝင်စားလာခဲ့ကြသည်။ ထိုကြောင့် ထုံးဖိုရွာသားများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန်ရွာမှ ထွက်ခွာသွားကြစဉ် ကျေးရွာရှိ မူလမြေပိုင်ရှင် (၄) ဦးသည် ထိုမြေများကို သိမ်းယူကာ အခြားသူများ ထံရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုမူလပိုင်ရှင်များပြောသည်မှာ "ဝါးအိမ်တွေကစုတ်နေပြီး လူမှမနေတော့တာ ဒါကြောင့် ပြန်ရောင်းလိုက် တာပါ" ဟုဆိုသည်။ လူဦးရေ အတက်အကျဖြစ်လာသည်နှင့်အညီ ထိုကိစ္စများ သည် ၂၀၁၅-ခုနှစ်ဖြစ်ခဲ့သည် (ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲ၊ နဂါးမောက်ကျေးရွာ)။

ထုံးဖိုနဂါးမောက်ကျေးရွာတွင် ထပ်မံဖြစ်ပွားသောမြေယာအငြင်းပွားမှုတစ်ခုမှာ ပုဂ္ဂလိက စိုက်ခင်းကုမ္ပဏီနှင့် ရွာသားများအကြားဖြစ်ပျက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကောင်းမြန်မာပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်းကုမ္ပဏီသည် ကျွန်းစိုက်ခင်း ဧက (၂၄၀၀) ခန့်တည်ထောင်ရန်မြေငှားစာချုပ်ရရှိခဲ့ပြီး ၎င်းတို့နက်ဧက (၅၀၀) မှာ မြေလွတ်မြေလပ်မြေရိုင်းများ ဖြစ်သည်။ နဂါးမောက်ရွာသူရွာသားများသည် မိမိတို့ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာနှင့် ငှက်ပျောစသော ဥယျာဉ်ခြံ လုပ်ငန်းများကိုမိရိုးဖလာအစဉ်အလာအတိုင်းလုပ်ကိုင် စားသောက်လျက်ရှိသော ထိုမြေများကိုပြန်ပေးရန် ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်များကို တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ နဂါးမောက်ဒေသခံများသည် မိရိုးဖလာပိုင်ဆိုင်သော ဧက (၁၀၀၀) ထဲမှ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာအတွက်နှစ်စဉ် ဧက (၂၀၀) ခန့်ကိုမီးရှို့ရှင်းလင်းပါသည် (ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲ၊ နဂါးမောက်ကျေးရွာ)။ ကုမ္ပဏီသည် မြေလွတ်မြေရိုင်းများအတွင်းရှိသော စိုက်ပျိုးမြေများကို လျော်ကြေးပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး နှစ်စဉ်စိုက်ခင်းအချိန်ဇယား နှင့် အညီပေးချေခဲ့ကြသည်။ ကုမ္ပဏီသည် ဒေသသို့မရောက်မီ မြေသည် အဖိုးတန်ခြင်းမရှိဘဲ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှဝယ်ယူရောင်းချမှုမပြုချေ။ ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် ကုမ္ပဏီသည် တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ် (၅၀၀၀၀) ဖြင့်တန်ဖိုးဖြတ်လျော်ကြေးပေးခဲ့သည်။ လျော်ကြေး ငွေနှုန်းသည် တစ်ဧကလျှင် (၁၀၀၀၀၀)ကျပ် ခန့်မြင့်တက်လာသည်။ ၂၀၁၃-ခုနှစ်တွင် ကုမ္ပဏီသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးထားခြင်းမရှိသောမြေတစ်ဧကကို ငွေကျပ် (၃၀၀၀၀၀) ပေးရပြီး သီးနှံစိုက်ပျိုးထားပါက (၆၀၀၀၀၀) ကျပ်အထိပေးရကာ (၂) နှစ် (သို့မဟုတ်) (၃) နှစ်သားရာဘာပင်များစိုက်ပျိုးထားသောမြေဖြစ်ပါက ငွေကျပ် (၃၀၀၀၀၀၀) အထိပေးချေရပါသည် (ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ၊ နဂါးမောက်ကျေးရွာ)။ ထိုအချိန်တွင် မြေရောင်းချထားပြီးသောသူများလည်း တူညီငွေများကိုထပ်မံပေးချေရန်တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၅-ခုနှစ် ဝန်းကျင်တွင် ထိုဒေသများတွင်ကျွန်းပင်များစိုက်ပျိုးထားရပြီးဖြစ်ကာ အငြင်းပွားမှုများကို မဖြစ်စေလို သောကြောင့် လျော်ကြေးငွေများကို ထပ်မံပေးချေခဲ့သည်။ ရွာသူရွာသားများသည် ကျွန်းစိုက်ခင်း တည်ထောင်ရန်လျာထားသည့်ဧရိယာအတွင်းပါရှိသည့် မြေဧက (၇၀) ခန့်အတွက် ငွေကျပ် (၃၀၀၀၀၀၀၀) ခန့်လျော်ကြေးပေးရန်တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ထိုတွက်ချက်ထားသောပမာဏတွင် စိုက်ပျိုးခွင့်မရှိသောကြောင့် သီးနှံများမှရရှိမည့် (၂) နှစ် (၃) နှစ်စာအကျိုးအမြတ်များဆုံးရှုံးသည့်အတွက် ထိုငွေကြေးများကိုလည်းပါဝင်သည် (လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။ နောက်ဆုံးတွင် ကုမ္ပဏီသည် လျော်ကြေးငွေပေးရန်မတက်နိုင်တော့သောကြောင့် လျာထားဧက (၄၀) ကိုစိုက်ခင်း ဆက်လက်မတည်ထောင်တော့ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုနောက် ကုမ္ပဏီသည် လျာထားဧရိယာများကို ဆက်လက် တည်ထောင်ခြင်းမပြုတော့သလို လျော် ကြေးငွေများလည်းမပေးချေတော့ပေ (လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၊ တောင်ငူမြို့နယ် သစ်တောဦးစီးအရာရှိတို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများ

ဤဖြစ်ရပ်အခြေအနေလေ့လာချက်တွင် ကျေးရွာတစ်ခုတည်း၌ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော မြေယာပြဿနာနှစ်ခု (မြေသိမ်းယူခြင်း)ကို ဖော်ထုတ်မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပြီး ပထမတစ်ခုမှာ ရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် ရေအားလျှပ်စစ်စွမ်းအင်စီမံကိန်းကြောင့်ဖြစ်ကာ ကျန်တစ်ခုမှာ ကောင်းမြန်မာကုမ္ပဏီ၏ ပုဂ္ဂလိကကျွန်းစိုက်ခင်းတည်ထောင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာကိစ္စများသည် နိုင်ငံရေးအရဆုံးဖြတ်ချက်ချခွင့်ပြုခြင်း၊ စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဖြစ်တန်စွမ်းဆန်းစစ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းဒီဇိုင်းပုံစံဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လည်ပတ်ခြင်း စသောရေအားလျှပ်စစ်စွမ်းအင်စီမံကိန်း၏ အရေးပါသောလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်လျက်ရှိသည် (Oud 2002)။ ထို့ကြောင့်ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ရေရှည်တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် တိုင်းပြည်၏စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် များစွာအရေးပါလှသည်။ နိုင်ငံရေးအရ ခွင့်ပြုမပြုဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်အဆင့်၌ လျှပ်စစ်စွမ်းအင် လိုအပ်သောဒေသကို စီမံကိန်းဧရိယာဖြစ်ရွေးချယ်ရာတွင် အပြန်အလှန်ထိန်းကြောင်းပေးနိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမူဝါဒ မရှိသည့်အပြင် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒလည်းမရှိသေးပေ။ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ၏ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအပေါ် သက်ရောက်နှောင့်ယှက်မှုများမှာ ရှောင်ရှားရန်မဖြစ်နိုင်ပေ (GTZ 1998)။ ထိုသက်ရောက်မှုများကိုလျှော့ချနိုင်ရန်အလို့ငှာ မြေယာပြောင်းရွှေ့နေရာချထားခြင်းလုပ်ငန်းကို စီမံချက်ရေးဆွဲပြီးဖြစ်တန်စွမ်းလေ့လာဆန်းစစ်သည့်အဆင့်တွင် ထိခိုက်ခံသည့် ဒေသခံပြည်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီ၊ KNU နှင့် အစိုးရဌာနများစသော အကျိုးဆက်စပ် ပတ်သက်သူများ၏ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည် (Ghimire 2011)။ ရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူညီချက်များရရှိနိုင်ရန် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို အစိုးရ ၊ KNU တို့နှင့်သာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဒေသခံပြည်သူများ၏ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရယူခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ထိုအချက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အရေးပါသောဆက်စပ်ပတ်သက်သူများနှင့်သာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ရခြင်းမှာ ကုမ္ပဏီများမှာ မိမိတို့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပိုမိုခိုင်မာတိကျလာစေရန်နှင့် မိမိတို့အကျိုးစီးပွားများကို ကာကွယ်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်ဟုလေ့လာသုံးသပ်နိုင်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ပြောင်းလဲသွားပြီး ကရင်များသည် မိမိတို့ ဒေသ များကိုပြန်လည်အခြေချပါက အဆိုပါနှစ်ဦးသဘောတူစာချုပ်များသည် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့မှုကို အာမခံနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ စီမံကိန်းဒီဇိုင်းပုံစံဖော်ထုတ်ရေးဆွဲသည့် အဆင့်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆိုင်ရာ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများကို ဆောင်ရွက်စဉ်ကာလ၌ ထိရောက်သော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် အကျိုးဆက်စပ်ပတ်သက်သူများ၏ မျှော်မှန်းချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာကိစ္စများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည် (Ghimire 2011)။ သို့သော်လည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ယခုထက်ထိတိုင် နိုင်ငံတော်သည်

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ပရဒတ်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအား တွေ့ဆုံနေပုံ

မြေယာအားလုံးနှင့် သဘာဝသယံဇာတများအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်ပြီး ရွှေစွမ်းအင်ကဲ့သို့သော ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းသည် နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်း စီမံကိန်းဖြစ်သောကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများသည် အသေးစိတ်ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက်များကိုပြုလုပ်သည်ထက် အခြေခံအဆောက်အဦးများကို ဆောက်လုပ်ခြင်းကို အားပေးခဲ့ကြသည်။ King et al. (2004) တို့၏အဆိုအရ မြေသိမ်းယူမှုကို စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်သည့်အဆင့်တွင် ပြုလုပ်ကြသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ယခုဖြစ်ရပ်တွင် မြေသိမ်းယူခြင်းကို အတင်းအဓမ္မအာဏာဖြင့် သိမ်းပိုက်ဝယ်ယူသော နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ကုမ္ပဏီသည် စီမံကိန်းဧရိယာသည် လုံခြုံစိတ်ချမှု အားနည်းသောနယ်မြေ (သို့မဟုတ်) အညိုရောင်ဇုန်တွင် တည်ရှိသောကြောင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် KNU နှင့်လိမ္မာပါးနပ်စွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီသည် KNU မှ ပြုစုသည့် တကယ်တမ်းစာရင်းထက်များပြားသော အိမ်ထောင်စုများသည် လျော်ကြေးငွေပေးခဲ့သည် (တောင်ငူမြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာန၊ဦးစီးအရာရှိနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုမှ)။ လျော်ကြေးငွေများကို KNU ၏ကြီးကြပ်မှုဖြင့်ပေးချေခဲ့ပြီး ထုံဖိုးမိသားစုလက်ခံရှိသော အသားတင်ငွေကြေး ပမာဏမှာ (၃၀၀၀၀၀၀၀) ကျပ်ထက်နည်းနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မိသားစုတစ်စုလျှင်ရရှိသည့် လျော်ကြေး ငွေအတိအကျကို ထုံးဖိုကျေးရွာဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပစဉ်မမေးမြန်းခဲ့ရပေ။ ထုံးဖိုရွာသားများ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သော နဂါးမောက်ရွာသားများ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေများမှာမူ လျော်ကြေးငွေ တစ်စုံတစ်ရာမရရှိဘဲ သိမ်းယူခဲ့သည်။အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နဂါးမောက်ရွာသားများ၏မိရိုးဖလာ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို တရားဝင်အသိအမှတ်မပြုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအဆင့်သည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်သည့် အဆင့်ဖြစ်ကာ အကျိုးဆက်စပ်ပတ်သက်သူများ၏ သဘောထားများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ မြေယာအငြင်းပွားမှုဆိုင်ရာဖြေရှင်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကောင်းမြန်မာကုမ္ပဏီနှင့်ပတ်သက်၍ ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြမှုများ ၂၀၁၅-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာနှင့် ၂၀၁၆ -ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတို့တွင် နှစ်ကြိမ်တိုင်အောင်ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြရာတွင် မိမိတို့၏ မိရိုးဖလာမြေများတွင် စိုက်ခင်း တည်ထောင်ခြင်းမပြုရန်၊ ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်ထားသောမြေမှထွက်ခွာရန်နှင့် တရားဥပဒေနှင့်အညီ မြေယာပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးရန်စသည်တို့ကိုတောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ကောင်းမြန်မာကုမ္ပဏီသည် လျော်ကြေးငွေပေးကာ ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သောလည်း အချည်းနှီးပင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပြည်သူလူထုတို့သည် ကျေးရွာအဆင့်မှ အမျိုးသားအဆင့်ထိဖွဲ့စည်းထားသော မြေယာကော်မတီများကို မြေယာအငြင်းပွားမှုပြဿနာများကိုဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပြီး တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူများထံပေးအပ်ရန် မျှော်လင့်ခဲ့ကြသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ပြောကြားချက်များအရ အချို့မြေယာပြဿနာများကို ညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း နောက်ခံရည်ရွယ်ချက်အကြောင်းအမျိုးမျိုးရှိသောပြဿနာများကိုမူ အလွယ်တကူသဘောတူညီ ဖြေရှင်းနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ပရဒတ်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအား တွေ့ဆုံနေပုံ

4.2.2 ydkwfa'oubDar, mqkaEqkaEBEkwfaBEsyf&vkyf0fonfjyó erm;

(က)ထုံးဖို-နဂါးမောက်ဖြစ်ရပ်

ဤဖြစ်ရပ်တွင် ရေအားလျှပ်စစ်ဆည်တည်ဆောက်မှုကြောင့်မြေသိမ်းယူမှုနှင့် ပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်း များကြောင့် မြေသိမ်းဆည်းမှုများစသော မြေယာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ပြဿနာနှစ်မျိုးရှိလေသည်။

လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂)၊ ပုဒ်မ ၂၆ တွင် "တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ နိုင်ငံတော်အကျိုးငှာဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူအကျိုးငှာဖြစ်စေ သိမ်းယူသည့်လယ်ယာမြေနှင့် ယင်းလယ်ယာမြေပေါ်၌ အဆောက်အဦဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ပြုပြင်ခြင်းအပါအဝင် မူလလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားသူဆောင်ရွက်ထားသည့်ကိစ္စရပ်များအတွက်နစ်နာမှုလုံးဝမရှိစေရန် လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် အခြား နည်းလမ်းဖြင့် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို သက်ဆိုင်ရာပြုလုပ်ပေးနိုင်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်လိုအပ်သလို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်" ဟုပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ထုံးဖိုကျေးရွာသည် ဆည်တည်ဆောက်ဧရိယာအတွင်း တည်ရှိသောကြောင့် ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် ရွာသားများသည် နဂါးမောက်ကျေးရွာအနီးသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ရသည်။ ထုံးဖိုရွာသားများသည် မိမိတို့ မြေယာများဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့်အတွက် လျော်ကြေးငွေများကိုရရှိခဲ့သော်လည်း နဂါးမောက်ကျေးရွာသားများသည် ပြောင်းရွှေ့ခြေချသူများကိုမြေနေရာပေးခဲ့ရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရမှုများအပေါ် လျော်ကြေးငွေ တစ်စုံတစ်ရာမရရှိခဲ့ပေ။ ဆည်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် မြေသိမ်းဆည်းမှုများကို ၂၀၀၆- ခုနှစ်တွင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ တောင်ငူမြို့နယ်ရှိ ထုံးဖိုနဂါးမောက်ကျေးရွာကို ကုမ္ပဏီများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများအကြားမြေယာအငြင်းပွားမှုအမျိုးမျိုးကို လေ့လာနိုင်ဦးစွာရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ထုံးဖိုရွာဟောင်းသည် တောင်ထိပ်တွင် တည်ရှိကာ ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန်သိမ်းယူခြင်းခံခဲ့ရပြီး ဒေသခံများသည် နဂါးမောက်ကျေးရွာအနီး ပြောင်းရွှေ့အခြေချနိုင်ထိုင်ခဲ့သည်။ ထုံးဖိုရွာသားများသည် မိမိတို့ဆုံးရှုံးခဲ့ရသောမြေနှင့် ခြံများ အတွက်လျော်ကြေးငွေများရရှိခဲ့သော်လည်း နဂါးမောက်ရွာသားများမှာမူ လျော်ကြေးငွေတစ်စုံတစ်ရာမရရှိဘဲ မိမိတို့ပိုင် မြေ (၁၅) ဧကခန့်ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ မြေသိမ်းဆည်းခဲ့စဉ် အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ငွေကျပ်သိန်း (၃၀)၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးထားခြင်းမရှိ သောမြေတစ်ဧကလျှင် (၃) သိန်း၊ ၂-နှစ် (သို့မဟုတ်) ၃-နှစ်သားရာဘာစိုက်ခင်းတစ် ဧကလျှင်ငွေကျပ်သိန်း (၃၀) စသည်ဖြင့် အသီးသီးပေးလျော်ခဲ့သောကြောင့် အငြင်းပွားမှုတစ်စုံတစ်ရာမရှိခဲ့ပေ။ နဂါးမောက်ရွာသားများမှာလည်း ထိုစဉ်က မြေတန်ဖိုးသည် နည်းပါးသောကြောင့် ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြခြင်းများ မပြုလုပ်ခဲ့ပေ။ ထိုရွာသားများသည် မိမိတို့သည် ထိုမြေများကို မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာအတိုင်း ဆက်လက်ပိုင်ဆိုင်သေးသည်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် စွမ်းအင်စီမံကိန်း၏ လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးနှင့် ကျေးလက်လမ်းများဆောက်လုပ်ပေးမှုကြောင့် မြေဈေးများ မြှင့်တက်လာခဲ့သည်။ထုံးဖိုရွာသာများသည် တောင်ယာလုပ်ငန်း

ထားဂယ်မြို့နယ်၊ သစ်တောဦးစီးဌာနတွင် သစ်တောဦးစီးဌာနဂန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံနေပုံ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေဖြူမြို့နယ်၊ မူးဒူးကျေးရွာ၏ မြေယာအသုံးချမှုပုံ

များကို လုပ်ကိုင်ရန်ရှာမှ ထွက်ခွာသွားစဉ် နဂါးမောက်ဒေသခံများသည် ထိုမြေများကိုရောင်းချကြသောကြောင့် ထုံးဖိုရွာသားများမိမိတို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ရာ နဂါးမောက်ကျေးရွာသို့ ပြန်လာနေထိုင်သောအခါ မိမိတို့၏မြေများရောင်းချလိုက်ပြီးဖြစ်လေရာ မူလရွာဟောင်းသို့တစ်ဖန်ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြပြန်သည်။ ထုံးဖိုနဂါးမောက်ကျေးရွာရှိ နောက်ထပ်မြေယာအငြင်းပွားမှု တစ်ခုမှာ ပုဂ္ဂလိကကျွန်းစိုက်ခင်းတည်ထောင်ရန် မြေဧကပေါင်း (၂၄၀၀) ခန့်ကိုမြေငှား စာချုပ်ရယူထားသော စိုက်ခင်းကုမ္ပဏီ နှင့် ဒေသခံပြည်သူများအကြားပြဿနာပင်ဖြစ်သည်။၂၀၁၃-ခုနှစ်တွင် မိမိတို့၏မိရိုးဖလာပိုင်မြေဧက (၅၀၀) အတွက် သီးနှံ စိုက်ပျိုးမထားပါက တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ် (၃) သိန်းနှင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးထားပါက ငွေကျပ် (၆) သိန်းအထိ လျော်ကြေးအသီးသီး ရရှိခဲ့သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ကုမ္ပဏီသည် မြေများကိုလျော်ကြေးငွေပေးရန်မတတ်နိုင်တော့ချေ။

ထားဝယ်မြို့နယ်၊ သစ်တောဦးစီးဌာနတွင် သစ်တောဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံနေပုံ

(ခ) ကျွန်းကုန်းကျေးရွာ

ကျွန်းကုန်းကျေးရွာသည် ရန်ကုန်-မွန္တလေးကာလမ်းမဟောင်းဘေးတွင်တည်ရှိပြီး ၁၉၇၈-၇၉ ခုနှစ်များတွင် ဒေသခံများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပြီး မိမိတို့၏တောင်ယာမြေများကို ချဲ့ထွင်ရန်အားထုတ်

ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ဒေသခံများသည် မြေဆီသြဇာနည်းပါးလာခဲ့သောကြောင့် ထိုမြေများကိုစွန့်လွှတ်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် မြစ်ဖျားသမဝါယမလုပ်ငန်းသည် ထိုမြေများကို သိမ်းယူခဲ့ပြီးနောက်များ မကြာမီစွန့်လွှတ်ခဲ့ပြန်သည်။ ထိုနောက် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၏ လမ်းညွှန်မှုများဖြင့် ထိုဒေသအခြေစိုက်စစ်တပ်သည် ကြံစိုက်ခင်းများ တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဒေသခံပြည်သူများကိုလည်း ကြံစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆော်သြတိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ကျွန်းကုန်းရွာနှင့် ၄င်းအနီးတစ်ဝိုက်ကျေးရွာရှိဒေသခံများသည် ကြံစိုက်ခင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းခဲ့ပြီး မြေရှင်းလင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၈-၇၉ ခုနှစ်တွင်ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာလုပ်ကိုင်ခဲ့သော သူများသည် ထိုစီမံကိန်းတွင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ထို့အပြင် ဒေသခံအချို့သည် မြေရှင်းရာတွင်ခက်ခဲခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာညံ့ဖျင်းခြင်းစသော အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကြံစိုက်ခင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းခြင်းမပြုတော့ပေ။ အခြားလူသစ်များလည်း အင်အားဖြည့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ စစ်တပ်မှသိမ်းဆည်းထားသောမြေများကို ပြန်လည်စွန့်လွှတသောအခါ ၁၉၇၈-၇၉ ခုနှစ်များတွင် တောင်ယာလုပ်ကိုင်စားသောက်ခဲ့သောသူများသည် မိမိတို့၏မြေများကိုပြန်လည်ရရှိရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

ကျွန်းကုန်းကျေးရွာသားများ ကြုံတွေ့ရသောပြဿနာမှာ လယ်ယာမြေများနှင့်သက်ဆိုင်လေသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂) (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ ၂၀၁၂)အရ လယ်ယာမြေများတွင် လယ်မြေ၊ ယာမြေ၊ ကိုင်းကျွန်းမြေ၊ တောင်ယာမြေ၊ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးသောမြေ၊ ဓနိမြေ၊ ဥယျာဉ်မြေဟု သော်လည်းကောင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ပန်းမန်စိုက်ပျိုးသည့် ခီမြေဟုသော်လည်းကောင်း၊ မြေနုကျွန်းမြေ ဟုသော်လည်းကောင်းသတ်မှတ်သည့်မြေများကိုဆိုသည်။ လယ်ယာမြေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသောသူသည် ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းအတည်မပြုမီ တည်ဆဲမြေယာဥပဒေများနှင့် အညီတရားဝင်လက်ရှိလက်ငုတ်လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်ရမည်ဟုဖော်ပြထားသည်။ (လယ်ယာ မြေ ဥပဒေ (၂၀၁၂)ပုဒ်မ ၆ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ (၂)နှင့် လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ပုဒ်မခွဲ (ဃ)) (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊၂၀၁၂၊ MoAI ၂၀၁၂) ကျွန်းကုန်းကျေးရွာတွင် ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင်မြေကို စတင်ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းလုပ်ကိုင်စားသောက်ခဲ့သူများသည် စစ်တပ်မှသိမ်းဆည်းမြေယာများစွန့်လွှတ်စဉ် မိမိတို့မြေယာများ ပြန်လည်ရယူရန် အငြင်းပွားတောင်းဆိုနေကြပါသည်။ ထိုသူများသည် မိမိတို့၏မြေများကို နှစ်ကာလရှည်စွာ စွန့်လွှတ်ပစ်ထားပြီးဖြစ်သည့်အပြင် ကြံစိုက်ခင်းတည်ထောင်စဉ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ ခြင်းမရှိပေ။ ထိုစဉ်က အခြားသောဒေသခံများသည် (မြစ်ဖျားသမနှင့် ကြံစိုက်တောင်သူများ) ထိုမြေများကို လုပ်ကိုင်စားသောက်ခဲ့ကြသည်။ စစ်တပ်မှမြေပြန်လည်စွန့်လွှတ်ခဲ့သောကြောင့် ရှုပ်ထွေးသောမြေယာ ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

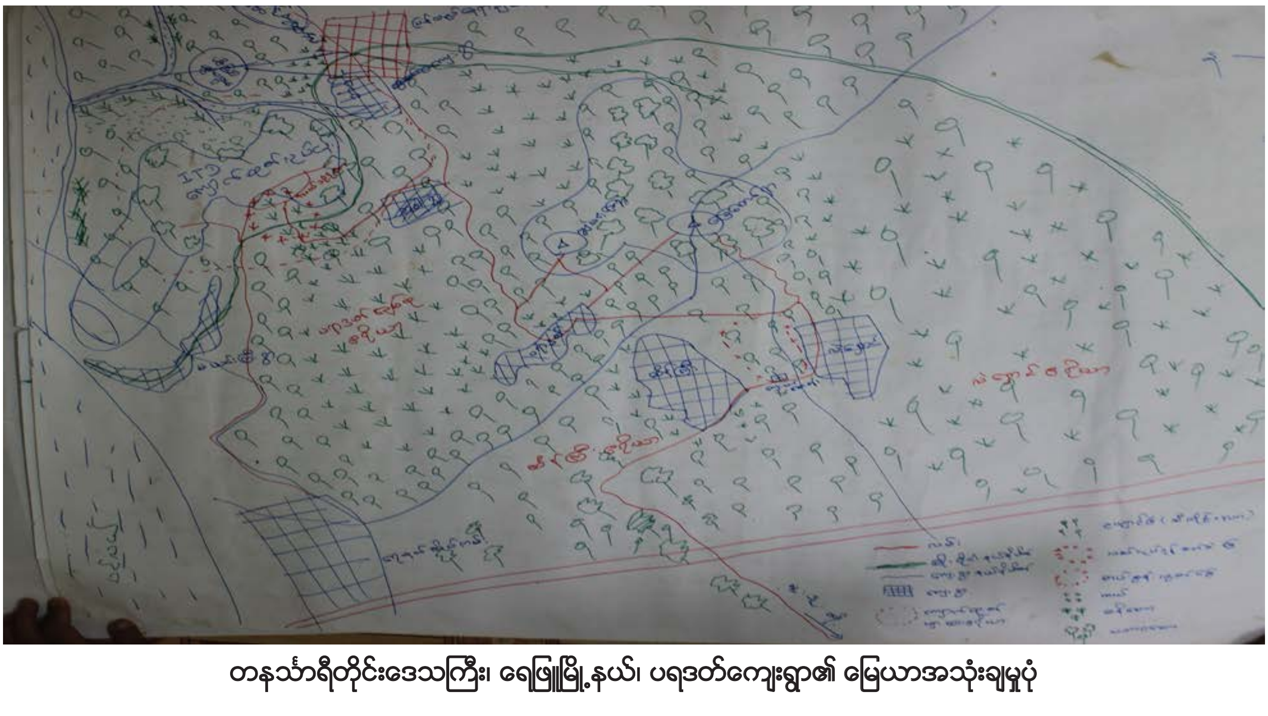

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေဖြူမြို့နယ်၊ ပရဒတ်ကျေးရွာ၏ မြေယာအသုံးချမှုပုံ

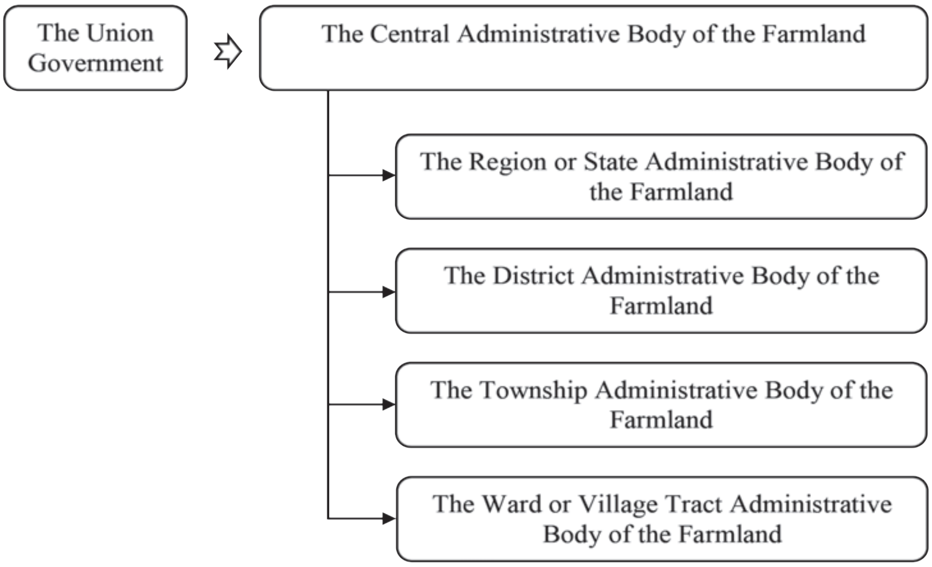

ပုံ (၁၁) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းထားရှိပုံ

အရင်းအမြစ်- လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂) ၏ ပုဒ်မ ၁၅ နှင့် ပုဒ်မ ၁၆ (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ ၂၀၁၂)

အလားတူပင် လယ်ယာမြေဥပဒေ (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊၂၀၁၂) ပုဒ်မ ၇ နှင့် လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ (MoAI၊ ၂၀၁၂) ပုဒ်မ ၁၆) တို့တွင် "မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ဤဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက် လယ်မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်လည်သိမ်းယူသောလယ်မြေနှင့် နိုင်ငံတော်ကအခါအားလျော်စွာ ဖော်ထုတ်သောလယ်ယာမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါလူပုဂ္ဂိုလ်သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကို ခရိုင် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံး တွင် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးဆောင်စေ၍ မှတ်ပုံတင်ပြီး လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ်ထုတ် ပေးရမည်" ဟုဖော်ပြထားပြီး ဤဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ တွင်လည်း "ဤဥပဒေ အာဏာတည်ပြီးသည့်နောက် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင် ခွင့် အပြောင်းအလဲမှုအရပ်အရင်းဖြစ်လာလျှင် ဦးစီးဌာနတွင်မှတ်ပုံတင်ထားပြီးမှသာ တရားဝင်မြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိသည်" ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ ထပ်မံ၍ "လယ်ယာမြေဥပဒေအာဏာမတည်မီ တည်ဆဲဥပဒေအရစစ်ဆေးဆောင်ရွက်လျက် ရှိသော မြေယာမှုခင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းမှုခင်းများ အပြီးအပြတ်ဖြစ်သည့်အခါမှသာ သက်ဆိုင်ရာလယ်ယာမြေအတွက် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဤနည်းဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီဆောင်ရွက်ရမည်"ဟု လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ ပုဒ်မ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေဖြူမြို့နယ်၊ ကန်ပေါက်ကျေးရွာ၏ မြေယာအသုံးချမှုပုံ

၁၅ တွင်ပြဌာန်းထားပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှစတင်၍ အတည်ပြုခဲ့သော်လည်း ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမရှိသေးပေ။ ကာလရှည်ညောင်းစွာတည်ရှိခဲ့သော မြေယာအငြင်းပွားမှုများကို လက်ရှိအချိန်ထိဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း မရှိသေးသည်မှာ မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်လာပါသည်။ မပြတ်သားသော ဆုံးဖြတ်ချက်မှုများ၏ရလဒ်များကြောင့်ပင် ပြဿနာများ ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာရခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း ချမှတ်ထားသောလုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေ (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ ၂၀၁၂)အရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်သည့် အငြင်းပွားမှုပြဿနာများဖြေရှင်းရာတွင်လိုက်နာရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကိုပုံ ၁၁ နှင့် ပုံ ၁၂ တွင် ဖော်ပြထား ပါသည်။

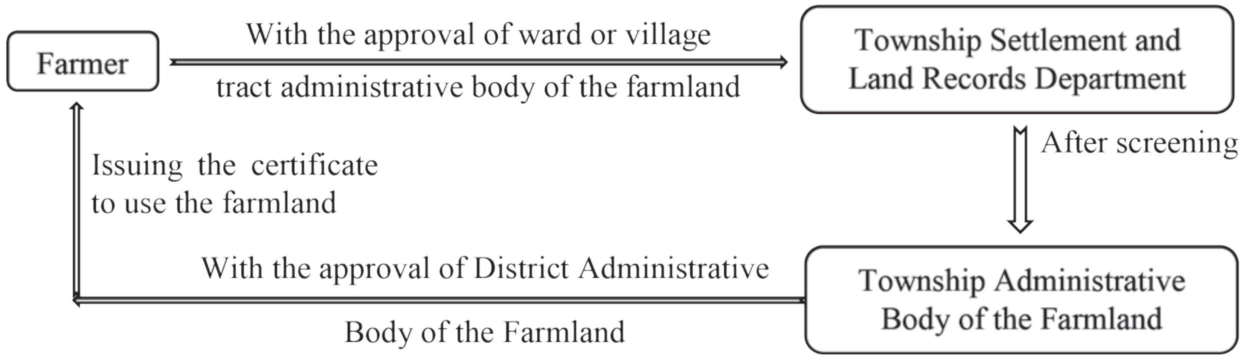

ပုံ (၁၂) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်
အရင်းမြစ်- လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂)၊ပုဒ်မ ၅မှ ၈ အထိ (ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊၂၀၁၂)

(ဂ) ကုက္ကိုပေါက်ဖြစ်ရပ်အခြေအနေ

ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာတွင် တောင်သူလယ်သမားများနှင့် ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့် လက်မှတ်ရရှိထားသူများအကြား မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာအနီးရှိ ရေချိုရေပြင်ကို လိုင်စင်ဖြင့်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုသော ငါးလုပ်ငန်းရေပြင်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားကြသည်။ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၊ ၁၉၉၁) ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများကြောင့် အဆိုပါ ရေပြင်၏အချို့နေရာများသည် စိုက်ပျိုးမြေအဖြစ်ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုဒေသကို ဥပဒေပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီခွင့်ပြုချက်လိုင်စင်ထုတ်ပေးပြီးဖြစ်သည်။ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၊ ၁၉၉၁) လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်ထားသူသည် ခွင့်ပြုထားသောရေပြင်တွင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေပြီး အချို့နေရာများကို ဒေသခံတောင်သူများကို လယ်စိုက်ပျိုးရန်ငှားရမ်းထားပါသည်။ လိုင်စင်စာချုပ်တွင် (ခရိုင်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှတွင်မှတ်ပုံတင်ထားသော) ရေချိုငါးဖမ်း လုပ်ငန်း ဧရိယာစုစုပေါင်းမှာ ၅၅- ဧက (၂၂.၂၇-ဟက်တာ) ဖြစ်ပြီး UTM မြေပုံကိုအခြေခံ၍ ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားသော ရေပြင်ဧရိယာစုစုပေါင်းမှာ ၅၅၂-ဧက (၂၂၃.၄၈-ဟက်တာ) ခန့်ရှိပါသည် (ပုံ-၁၃)။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ဒေသခံတောင်သူများတွင် မြေအသုံးချလုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိဘဲ ၎င်းတို့၏ မြေယာ အသုံးချခွင့်သည် စာချုပ်လိုင်စင်ပိုင်ရှင်အပေါ် သာမူတည်လေသည်။

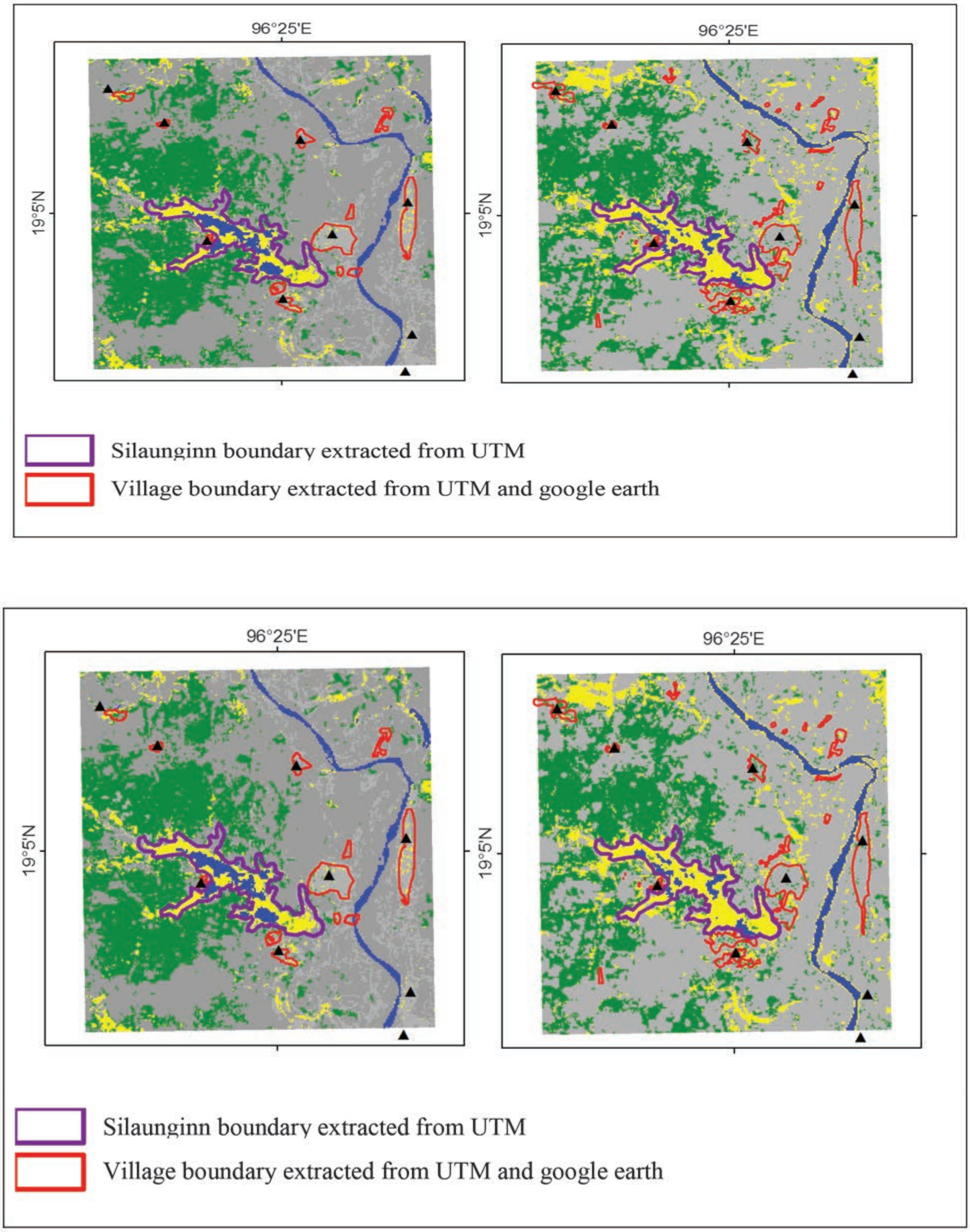

ပုံ (၁၃) မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပြမြေပုံ နှင့် ဂူးဂဲလ်မြေပုံတို့မှရရှိသော ရွာနယ်နိမိတ်၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ရေပြင် နယ်နိမိတ်တို့ ပါဝင်သော ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာ၏ (ဝဲ) ၂၀၁၁ ခုနှစ် မြေအသုံးချမှုပြမြေပုံ နှင့် (ယာ) ၂၀၁၆ ခုနှစ်မြေအသုံးချမှုပြမြေပုံ

ရေဖြူမြို့နယ်၊ ကန်ပေါက်ကျေးရွာတွင် လျော်ကြေးအဖြစ် ပြန်လည်ပေးထားသော မြေနေရာသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုပုံ

၁၉၉၁-ခုနှစ် ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေအရ ယာယီသဘာဝအလျောက်ဖြစ်ပေါ်လာသော ကန်ငယ်များသည်ပင် ရေချိုငါးဖမ်းရေပြင်တွင်ပါဝင်လေသည်။ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့၊ ၁၉၉၁၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်) ခရိုင်တာဝန်ခံများထံပြန်ထားသည့် လိုက်နာရမည့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများတွင် (စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ ၂၀၁၃) လိုင်စင် စာချုပ်ပိုင်ဆိုင်ထားသူများ လိုက်နာရမည့် မှုများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုအနက်မှ အထက်ဖော်ပြပါအငြင်းပွားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းလျက်ရှိသည့် မှု (၃) ရပ်ကို အောက်တွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်။

(က) လေလံပွဲကျင်းပစဉ်တွင် ရေချိုငါးဖမ်းရေပြင်လုပ်ကိုင်ခွင့်စာချုပ်လိုင်စင်ရယူလိုသူသည် စာချုပ်၏မူသဘောတရားများနှင့် ရေပြင်နယ်နိမိတ်ကို တိကျစွာသတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည် (အပိုဒ် ၁၄)။

(ခ) ခရိုင်တာဝန်ခံ၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လိုင်စင်ရရှိထားသူသည် မိမိတို့ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအားလုံးကြောင့် (မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊တစ်ဆင့်လွှဲပြောင်းလက်ခံထားသူများကြောင့်သော်လည်းကောင်း) ဖြစ်ပေါ်လာသော သက်ရောက်မှုများကိုတာဝန်ယူဖြေရှင်းပေးရမည်ဖြစ်သည် (အပိုဒ် ၁၆)။

(ဂ) လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းရေပြင်မှရေများကို စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း အတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေးရမည်ဖြစ်သည် (အပိုဒ် ၂၂)။

ထိုအပြင် ၁၉၉၁ ခုနှစ် ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေပုဒ်မ ၃၉ တွင် မည်သူမျှ အင်းချောင်းနယ်နိမိတ်အတွင်း သီးနှံ စိုက်ပျိုးခြင်းမပြုလုပ်ရ ဟုပြဌာန်းထားပါသည်။

ပြဿနာများသည် (က) လိုင်စင်စာချုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရာတွင် မတိကျမှုများ၊ (ခ) ဒေသခံတောင်သူများ၏ မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံထမ်းအစဉ်အလာအရ ကျင့်သုံးလာခဲ့သော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း၊ နှင့် (ဂ) ဒေသခံတောင်သူများနှင့် စာချုပ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများအနေဖြင့် ဥပဒေပြဌာန်းချက်များကိုကောင်းစွာနားလည်သိရှိမှုမရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်ပွားလာရပါသည်။

4.3 weoFm&Dwdkif;a'ouBuD

ပုံ (၁၄) တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ သုတေသနပြုကျေးရွာ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ

မြေအသုံးချမှုလေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် Google Earth Pro မှ ကောင်းကင်ဓာတ်ပုံများကိုအသုံးပြု၍ဖြစ်ရပ်အသီးသီး၏ မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲခြင်းများကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။

4.3.1 weoFm&Dwdkif;a'ouBuD;&Sd ydkif;a'Gomfu csif;aus;&Gm (azmif;awmfuBuD;aus;&Gm)

ပေါင်းတော်ကြီးကျေးရွာ၏ Google Earth Pro ဓာတ်ပုံ တွင်မြင်တွေ့ရသော မြေအသုံးချမှု အပြောင်းအလဲများကို အနီရောင်အကွက်ဖြင့်သတ်မှတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဟိန်းဒါကြိုးပြင်ကာကွယ် တောကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင်သတ်မှတ်ကြေညာခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် စိုက်ခင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း Google Earth Pro မှ ရရှိသော ပုံတွင်မြေရှင်းလင်းမှုများကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင်စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည် (ပုံ- ၁၅)။

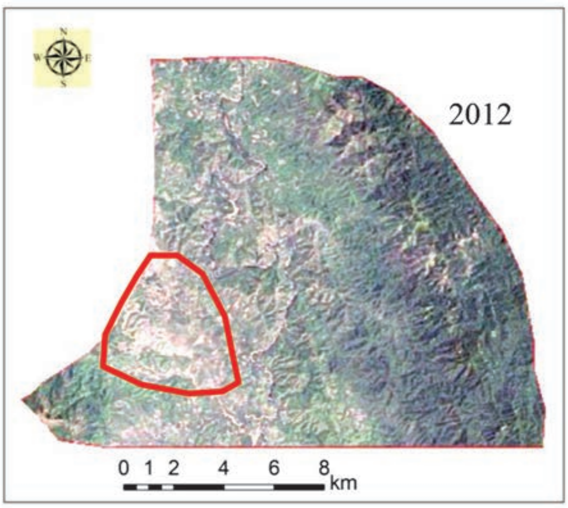

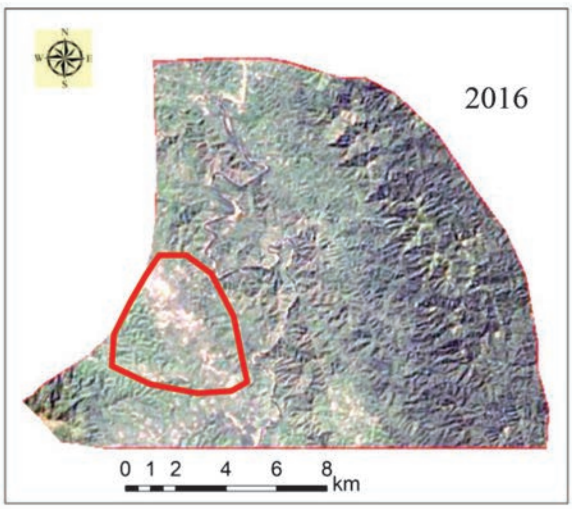

ပုံ (၁၅) ဟိန်းဒါးကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအနီးရှိ ဖောင်းတောကြီးကျေးရွာ၏ ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကိုနှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက်
(အရင်းအမြစ်- Google Earth Pro)

4.3.2 weo&Dka'ouBDftfyfcaeavhmcuf2(uefayufu;&G)

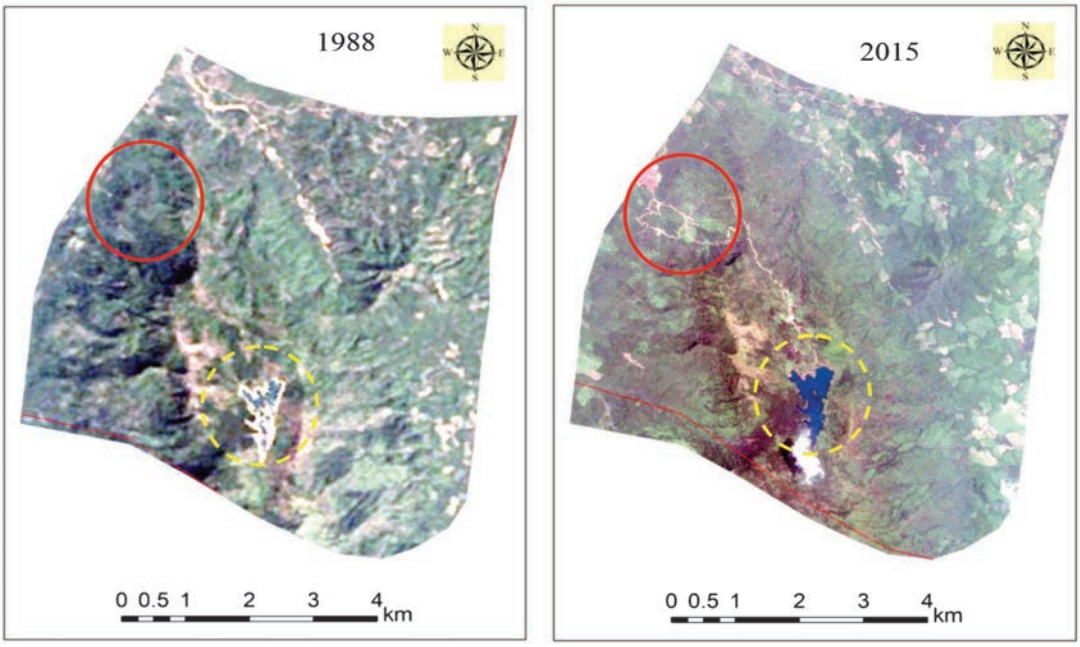

ပုံ (၁၆) ကန်ပေါက်သတ္တုတွင်းနယ်မြေ၏ ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တို့ရှိ မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက်
(အရင်းအမြစ်- Google Earth Pro)

ကန်ပေါက်သတ္တုတွင်းနယ်မြေတွင် အနီရောင်အကွက်များသည် ကန်ပေါက်ကျေးရွာဖြစ်ပြီး (ပုံ ၁၆) အဝါရောင်အကွက်များသည် သတ္တုမိုင်းအနည်ကျရေကန်ဖြစ်သည်။

4.3.3 weo&Dka'ouBDftfyfcaeavhmcuf3(rl'ESh&m'wfu;&G)

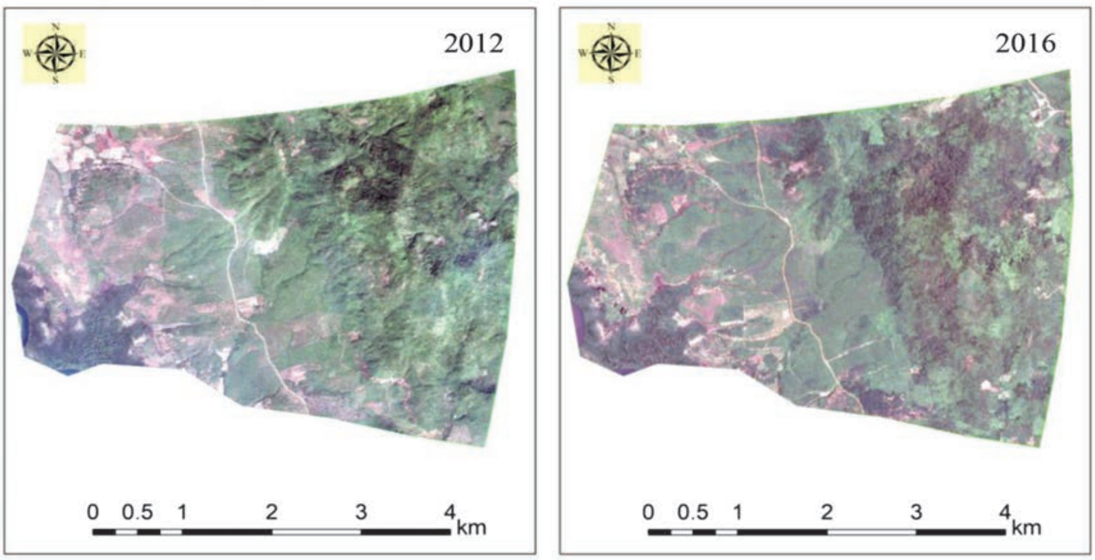

ပုံ (၁၇) အထူးစီးပွားရေးဇုန်အတွင်းရှိ မူးဒူးကျေးရွာ၏ ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တို့ရှိ မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများကိုနှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက်
(အရင်းအမြစ်- Google Earth Pro)

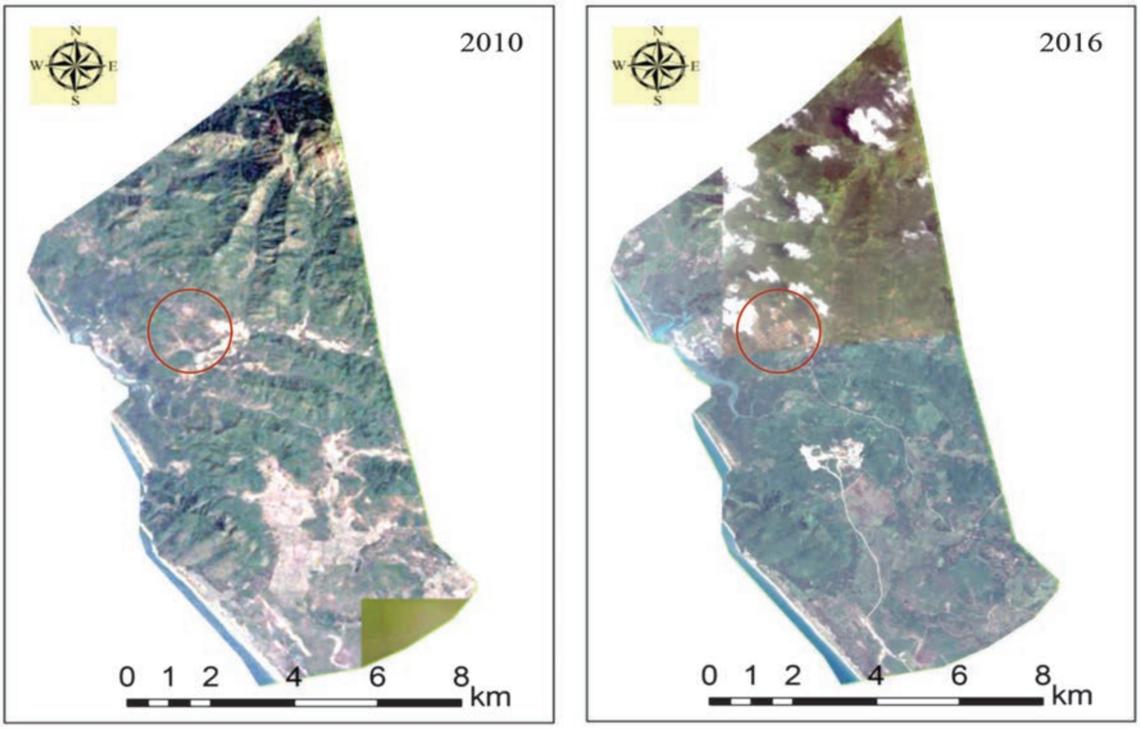

ပုံ (၁၈) အထူးစီးပွားရေးဇုန်အတွင်းရှိ ပရာဒတ်ကျေးရွာ၏ ၂၀၁၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တို့ရှိ မြေအသုံးချမှုအပြောင်းအလဲများ ကိုနှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြချက်
(အရင်းအမြစ်- Google Earth Pro)

အထူးစီးပွားရေးဇုန် (ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်း) အတွင်းရှိ မူးဒူးကျေးရွာနှင့် ပရာဒတ်ကျေးရွာ တို့တွင် မူးဒူးကျေးရွာ၌ ပြောင်းရွှေ့မှုများမတွေ့ရသော်လည်း ပရာဒတ်ကျေးရွာတွင်မှုပြောင်းလဲမှုများကို အနီရောင် အကွက်ဖြင့် ပုံ (၁၈) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

4.3.4 weo&Wd;a'oluDS;a&;yaonar , vkyfudkifrIqkdif&mjó enrsm;

(က) ဖောင်းတောကြီးကျေးရွာ

ဖောင်းတောကြီး ကျေးရွာသည် နယ်မြေလုံခြုံစိတ်ချမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကြောင့် သစ်တောဦးစီးဌာနဂနိထမ်းများ အနေဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင်ရေဖြူမြို့နယ်ရှိ ဟိန်းဒါကြိုးပြင်ကာကွယ်တော သတ်မှတ်ကြေညာခြင်းအား ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကို အသိပေးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် ဒေသခံပြည်သူလူထုတို့ အကြား မြေယာအငြင်းပွားမှုများဖြစ်လာခဲ့သည်။

၁၉၉၅ မြန်မာ့သစ်တောမူဝါဒအရ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကုန်းမြေဧရိယာစုစုပေါင်း၏ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းကို ကြိုးဝိုင်းကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ရမည်ဟု မူဝါဒအရလျာထားချက်များ ချမှတ်ထားခဲ့သည် (သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ ၁၉၉၅)။ ထိုကြောင့် သစ်တောဦးစီးဌာနသည် သစ်တောဥပဒေ (၁၉၉၂)နှင့်အညီ ကြိုးဝိုင်းကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများကိုဖွဲ့စည်းကြေညာခဲ့ပါသည် (နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၊ ၁၉၉၂)။

ခရိုင်သစ်တောဦးစီးဌာန၏ ပြောကြားချက်အရ ရေဖြူမြို့နယ်အတွင်းရှိ ဟိန်းဒါကြိုးပြင် ကာကွယ်တောကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင်သတ်မှတ်ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ ထိုသို့သတ်မှတ်ရာတွင် မြို့နယ်သစ်တောဦးစီးဌာနသည် နယ်မြေလုံခြုံစိတ်ချမှုမရှိသောကြောင့် ချမှတ်ထားသည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို တိကျစွာလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန်ခက်ခဲခဲ့လေသည်။ မြေပြင်တွင်သတင်းအချက်အလက်များကို ထိရောက်စွာမဖြန့်ဝေနိုင်ဘဲ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောကို သတ်မှတ်ကြေညာခဲ့လေသည်။ ရည်ရွယ်ကြောင်းကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ရာတွင် တားမြစ်ထားသည့်လုပ်ရပ်များကို (အများပြည်သူတို့ထိခိုက် နစ်နာမှု

များကိုစုံစမ်းဆေးပြီးနောက်) ထည့်သွင်းရမည်ဟု သစ်တောဥပဒေပုဒ်မ ၆ (ဂ)နှင့် သစ်တောနည်းဥပဒေ (၁၉၉၅) ၏ ပုဒ်မ- ၃ နှင့် ၅ တို့တွင်ပြဋ္ဌာန်း ဖော်ပြထားပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း ဒေသခံပြည်သူများသည် မိမိတို့အနေဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်များကို ထုတ်ဖော် တောင်းဆိုခွင့်ပင် မရရှိခဲ့ကြောင်းပြောဆိုကြသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရသစ်တောနည်းဥပဒေ(၁၉၉၅)ပုဒ်မ(၁၃)တွင်တွင်ဖော်ပြထားသော ရည်ရွယ်ကြောင်းထုတ်ပြန်ပြီးသည့်နောက် ရက်ပေါင်း (၉၀) အတွင်းမိမိတို့၏ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းနှင့် မြေအသုံးချမှုစသည် တို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ခွင့်များကို တောင်းဆိုခွင့်ရှိသည်ကို မသိရှိခဲ့ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။

သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအတွင်း ၂၀၁၇-ခုနှစ်မှစတင်ကာ တစ်နှစ်လျှင် ဧက (၂၀၀) ဖြင့် စုစုပေါင်း သစ်တောစိုက်ခင်း ဧက (၁၀၀၀) တည်ထောင်ရန်စီမံကိန်းရေးဆွဲခဲ့သည်။ ဖောင်းတော်ကြီး ကျေးရွာဒေသခံ တောင်သူများသည် လျာထားစိုက်ခင်းမြေနေရာများသည် မိမိတို့၏ ကွမ်းသီးခြံမြေများတွင် ကျရောက်သည်ဟု ပြောဆိုသော ကြောင့် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် ဒေသခံပြည်သူလုထုတို့အကြား မြေယာအငြင်းပွားမှုများဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ သစ်တောဦးစီး ဌာနမှလျာထားသော အချို့မြေနေရာများ တွင်ဒေသခံတောင်သူများသည် ကွမ်းသီးခြံတည်ထောင်ရန်မြေနေရာများကိုရှင်း လင်းပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သစ်တောနည်းဥပဒေ (၁၉၉၅) တို့တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပုဒ်မ ၁၀၅၊ ၁၇ (က) နှင့် ၁၉ တို့မှလွဲ၍ လက်ရှိ သစ်တောဥပဒေ (၁၉၉၂) တွင်ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများအတွင်း ကျူးကျော်တရားမဝင် ပြစ်မှုတစ်စုံ တစ်ရာကို ကျူးလွန်ခဲ့ပါလျှင် အရေးယူနိုင်သော ပြစ်ဒဏ်များကိုပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပေ။

အထက်ဆွေးနွေးဖော်ပြခဲ့သော ပြဿနာများဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရခြင်းမှာ (က) ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော ဖွဲ့စည်းရာတွင် သစ်တောဥပဒေ(၁၉၉၂)နှင့်သစ်တောနည်းဥပဒေ(၁၉၉၅)တို့တွင်ပါရှိသည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း၊ (ခ) ဒေသခံပြည်သူလူထုတို့သတင်းအချက်အလက်များကိုရရှိမှုမရှိခြင်း နှင့် (ဂ) သစ်တောဥပဒေ (၁၉၉၂) နှင့် သစ်တော နည်းဥပဒေ (၁၉၉၅) တို့တွင် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောဆိုင်ရာ ပြစ်မှုနှင့်ပြစ်ဒဏ်များကိုပြဋ္ဌာန်းထားမှုမရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ခ) ကန်ပေါက်ကျေးရွာ

ကန်ပေါက်ကျေးရွာသည် သတ္တုတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းများကို ၁၉၁၁-ခုနှစ်မှစတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သတ္တုတူး ဖော်ရေးနယ်မြေတွင်တည်ရှိပါသည်။ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲရလဒ်များအရ အဆိုပါ ကျေးရွာကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၁၅၀) ခန့်မှစတင်တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၆-ခုနှစ်မှစတင်၍ စွန့်ဦးတည်ထွင်သူများပြန်ကြားဆက်သွယ်ဆောက်လုပ်ပူး ပေါင်းရေးကုမ္ပဏီသည်(DELCO)သည်သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန(လက်ရှိသယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန် ကြီးဌာန) ၏အောက်ရှိ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ကန်ပေါက်ဒေသခံများ ကြုံတွေ့ရသောပြဿနာမှာ ကုမ္ပဏီနှင့်သတ္တုမိုင်းတွင်းများအတွင်းနေထိုင်သောသူများအကြားမြေယာ အငြင်းပွားမှုများပင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၆-ခုနှစ်မှစတင်၍ ကျေးရွာတွင်းရှိချောင်းမြောင်းများတွင် ကုမ္ပဏီများ၏ တူးဖော်သော စွန့်ပစ်မြေစာများကြောင့် ညစ်ညမ်းလာခြင်းနှင့် မိမိတို့ နိစ္စဓူဝအသုံးပြုလျက်ရှိသော ရေအရင်းအမြစ်များရှားပါးလာခြင်း စသည့်ပြဿနာများကို ကြုံတွေ့ရလျက်ရှိသည် (နန်းမြနဒီ၊ ၂၀၁၆)။ သတင်းအစီရင်ခံစာများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ(နန်းမြ နဒီ၊ ၂၀၁၆) အရ ကျေးရွာအတွင်းရှိ ကုမ္ပဏီမှ ဆောက်လုပ်ခဲ့သော မြေစာထိန်းသိမ်းကန်နံရံများ ပြိုကျခဲ့ခြင်းကြောင့် ဒေသခံ (၃၀၀) ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရကာ ကလေးငယ်တစ်ဦးအသက်ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ ဒေသခံများသည် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများကိုလေးစားလိုက်နာပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုထိန်းသိမ်းရန် ဆန္ဒပြထုတ်ဖော်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ကိုထွေး (၂၀၁၆) ၏ပြောပြချက်အရ ကုမ္ပဏီသည် အိမ်သစ် (၁၉) လုံးကိုတည်ဆောက်ပေးခဲ့ပြီး လျော်ကြေးငွေများကိုလည်းပေးချေ ခဲ့သည်။

ကန်ပေါက်ကျေးရွာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာ့သတ္တုတွင်းဥပဒေ (၁၉၉၄)၊ သတ္တုတွင်း ဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၅) နှင့် မြန်မာ့သတ္တုတွင်းနည်းဥပဒေ (၁၉၉၆)များတွင်(က) သတ္တုတူးဖော်သည့်နယ်မြေ

အတွင်းကျေးရွာတည်ထောင်ခြင်း (ခ) လိုင်စင်စာချုပ် ပိုင်ဆိုင်ထားသူများ၏ တာဝန်များစသည့်အချက်များကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားပြဌာန်းသင့်ပါသည်။

ပထမအချက်တစ်ခုနှစ်ပတ်သက်၍ သတ္တုတွင်းနယ်မြေအတွင်းကျေးရွာတည်ထောင်ခြင်းကို ကန့်သတ်ထားသည့် ပုဒ်မများကို မြန်မာ့သတ္တုတွင်းဥပဒေ (၁၉၉၄)၊ အဆိုပါဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (၂၀၁၅) နှင့် မြန်မာ့သတ္တုတွင်းနည်းဥပဒေ (၁၉၉၆) တို့တွင်ပြဌာန်းထားခြင်းမရှိပါ။ သို့သော်လည်း ထိုဥပဒေများတွင် ပြဌာန်းထားသည့် ယေဘုယျဖော်ပြချက်များကို အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

ပုဒ်မ ၃၃။ မည်သူမဆို ဤဥပဒေအရသတ်မှတ်ထားသည့် ဓာတ်သတ္တုကန့်သတ်နယ်မြေ သို့မဟုတ် ရတနာမြေအတွင်း ခွင့်ပြုချက်တစ်စုံတစ်ရာမရှိဘဲ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ် ၆ လ အထိဖြစ်စေ၊ငွေဒဏ်ကျပ် ၅၀၀၀၀ အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

ပုဒ်မ ၃၃ (က)။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၃၃ ကို ကျူးလွန်ခဲ့ပါက ထောင်ဒဏ် ၆ လအထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်ငွေကျပ် ၅၀၀၀၀ အထိဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

မြန်မာ့သတ္တုတွင်းနည်းဥပဒေ (၁၉၉၆) တွင် မတော်တဆထိခိုက်မှုများကို စုံးစမ်းစစ်ဆေးရေ အရာရှိများ စစ်ဆေးသည်မှလွဲ၍ သတ္တုတွင်းလုပ်သားများ၏ လုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို ပြဌာန်းထားပါသည် (မြန်မာ့သတ္တုတွင်းနည်းဥပဒေ ၁၉၉၆၊ ပုဒ်မ ၁၁၃)။

ဒုတိယအချက်ဖြစ်သော လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်ထားသူများ၏တာဝန်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြန်မာ့သတ္တုတွင်းဥပဒေ (၁၉၉၄) ၏အခန်း (၄) နှင့် အဆိုပါဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (၂၀၁၅) တို့တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဌာန်းထားပါသည်။

ပုဒ်မ ၁၃။ ခွင့်ပြုမိန့်ရသူသည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဤဥပဒေဖြင့်ဖော်ပြထားသော နည်းဥပဒေများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ (စ) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းတွင်းဖြစ်ပွားသော မတော်တဆမှုများ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထိခိုက်ပျက်ဆီးမှုနှင့် အသက်ဆုံးရှုံးမှုများ

အဆိုပါနည်းဥပဒေ (၁၉၉၆) တွင် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက် ပျက်ဆီးမှုများကို ပြန်လည်ကုစားထိန်းသိမ်းရမည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို (နည်းဥပဒေ အခန်း ၂၁) သာ ဖော်ပြထားပြီး ပြည်သူလုထုကိုလျော်ကြေးများပေးဆောင်ရမည်ဟု စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများချမှတ်ထားခြင်း မရှိပေ။

DELCO ကုမ္ပဏီ၏ သမိုင်းကြောင်းအကျဉ်းချုပ်[1]

၁၉၁၀ ၁၉၁၀ ခုနှစ်စောပိုင်းကာလများတွင် မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ထားဝယ်ခရိုင်၌ သတ္တုတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းများကိုရှေးစဉ်အလာအတိုင်းလုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည်။

၁၉၁၁ ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှဗိုလ်မှူးကြီး Radcliffe ဦးစီးသော Messrs Radcliffe ကုမ္ပဏီသည် ဒေသအတွင်း သတ္တုတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းများကို ကနဦးလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၁၈ ကုမ္ပဏီသည် ဆင်ရပ်ဆည်ကိုတည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင်ပြီးစီးခဲ့သည်။

1 http://www.delcoltd.com/Mineral-processing-and-metallurgical-Tungsten-mining-Myanmar-largest-privately-owned-producers-of-tin-Mixeds-ores-mining

၁၉၂၆ ကန်ပေါက်သတ္တုတူးဖော်ရေးလီမိတက်မှလုပ်ငန်းများကိုလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၅၄ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ၁၉၅၄ ခုနှစ်ဝန်းကျင်တွင် လုပ်ငန်းများကို ထပိုင်းထရေးဒင်းလီမိတက် (Tavoy Trading Limited) သို့လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၈ Tavoy Trading Limited သည် နှစ်ပေါင်း ၁၄ နှစ်ကြာအောင်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက် သတ္တုတူးဖော်ရေးကော်ပိုရေးရှင်းထံသို့ ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင်လွှဲပြောင်း ပေးအပ်ခဲ့ သည်။

၁၉၇၁ ထိုခုနှစ်တွင်ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး Tin-Tungsten ကော်ပိုရေးရှင်း အောက်သို့ နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းအဖြစ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တိုင်အောင် သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနသည် အမှတ် (၂) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအမည်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၉၆ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကိုကျင့်သုံးလာခဲ့ကြောင့် ရှယ်ယာခွဲဝေထုတ်လုပ်ဆောင်ရွက်သည့် အခွင့်အလမ်းများ ပွင့်လန်းခဲ့သည်။

၁၉၉၈ ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်ထိ DELCO သည် သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် အကျိုးတူးပူးပေါင်းသည့်စနစ်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂၀၀၇ Mr. Ding Ying သည် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းအသွင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး လက်ရှိအချိန်တွင် DELCO သည် ရာနှုန်းပြည့်ပုဂ္ဂလိကပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်လာသည်။

(ဂ) မူးဒူးနှင့် ပရာဒတ်ကျေးရွာ

ဤဖြစ်ရပ်အခြေအနေတွင် အောက်ပါကိစ္စရပ် (၃) ခုကိုလေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

(၁) ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းကြောင့် မြေယာအငြင်းပွားမှုများ

(၂) စီမံကိန်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းအခြေချရမှုများ

(၃) ရေဝေရေလဲဒေသများတွင် သတ္တုတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုပြဿနာများ

(၁) ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းကြောင့် မြေယာအငြင်းပွားမှုများ

ယင်းမြေယာပြဿနာတွင် မြေယာရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့် လျော်ကြေးပေးမှုများ ပါဝင်သည်။ အငြင်းပွားမှုများဖြေရှင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် (မြန်မာ့အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေ (၂၀၁၄) ၏အခန်း ၁၁ နှင့်အဆိုပါနည်းဥပဒေ (၂၀၁၅) ၏အခန်း ၁၃) ဥပဒေများနှင့်နည်းဥပဒေများတွင် ရင်းနှီးတည်ဆောက်သူများ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား (သို့မဟုတ်) ရင်းနှီးတည်ဆောက်သူများနှင့် ဆက်စပ်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများအကြား (သို့မဟုတ်) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်ဆက်စပ်သည့်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများအကြား (သို့မဟုတ်) ရင်းနှီတည်ဆောက်သူများအကြား (သို့မဟုတ်) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား အစရှိသည့်ဖြစ် နှစ်ဖက်အကြား ဖြစ်ပေါ်လာသော အငြင်းပွားမှုများကိုသာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ပြဌာန်းထားပြီး ဒေသခံပြည်သူများနှင့် အခြားပတ်သက်သူများအကြား အငြင်းပွားမှုပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်သောနည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပေ။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များအရ မြေယာခွဲဝေရေးကော်မတီကို အဖွဲ့ဝင် (၄) ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်ကို လေ့လာ သိရှိရသည်။ (လယ်သမားကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ စာရေးတစ်ဦးနှင့်

သမာသမတ်ကျပြီး ရွာသားများလေးစားရသူတစ်ဦး) အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရန် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုဝါဒကိုရေးဆွဲ ချမှတ်ခဲ့သော်လည်း ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့်စနစ်များမပါဝင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အငြင်းပွားမှုများကိုဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့် စနစ်များကို အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေ (သို့) အခြားသောဥပဒေများထဲတွင်ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းရန်လိုအပ်လာပြီဖြစ်သည်။ အမျိုးသားမြေ အသုံးချမှုမူဝါဒ အပိုဒ် ၄၀ (ဂ)တွင် "သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းပြုရာတွင် အမျိုးသားမြေဥပဒေနှင့်ညီညွတ်ပြီး အောက်ပါအချက်များကိုလည်း အခြေခံ ရမည်- မြေသိမ်းယူခြင်းကြောင့် အကျိုးထိခိုက်သူများအားလျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းတို့ပြုရာတွင် ထိရောက်ပြီး ရှေ့နောက်ညီညွတ်မှုတသည့် တန်ဖိုးတွက်ချက်မှုစနစ်များကို ဖော်ပြရမည်" ဟုချမှတ်ထားပါသည်။

(၂) စီမံကိန်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းအခြေချရမှုများ

ဒုတိယပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဒေသခံများသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပြန်လည်နေရာချထားသည့်နေရာများ တွင်နေထိုင်လိုခြင်းမရှိကြပါ။ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ထိုသို့သောနေရာရွေးချယ်ရာတွင် ဒေသခံများ၏ သဘောထား များကို မေးမြန်းခဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားမြေအသုံး ချမှုမူဝါဒ (၂၀၁၆) ၏အခန်း ၃၂(က) တွင် "ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာစီစစ်မှုနှင့် လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်များကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် အများပြည်သူ့အကျိုးစီးပွား အလို့ငှာ ပြောင်းရွှေ့ရန်အမှန်တကယ်လိုအပ်ပါက အကျိုးသက်ဆိုင်သူများအား စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနည်းလမ်းဖြင့် ပူးပေါင်း ပါဝင်စေရန် စည်းရုံးဆောင်ရွက်ရမည်" ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသားမြေယာဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအမြင်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

(၃) ရေဝေရေလဲဒေသများတွင် သတ္တုတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ပြဿနာများ

ကွင်းဆင်းလေ့လာချက်များနှင့် မေးမြန်းမှုများအရ အထူးစီးပွားရေးဇုန်နယ်မြေအတွင်း ကျောက်တူးဖော်ထုတ်လုပ် သည့် လုပ်ငန်းများကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများပျက်ဆီးကာ ရေအရင်းအမြစ်များ ဆုံးရှုံးပျောက်ကွယ်လာခဲ့ရပါသည်။ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှုမူဝါဒ (၂၀၁၆) တွင် "အစိုးရကစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်း နှင့် ငှားရမ်းခြင်းပြုရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အများပြည်သူ့အကျိုးထိခိုက်မှုမရှိစေရန် အလို့ငှာ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများကိုကြိုတင်အကြောင်းကြား ခြင်း၊ သဘောဆန္ဒရယူခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစီစစ်မှုနှင့် လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းများကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်" ဟုပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ (၂၀၁၂) ပုဒ်မ ၁၃ (င) တွင် "ဝန်ကြီးဌာနသည် ကော်မတီ၏လမ်းညွှန်ချက်အရ အောက်ပါလုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များတွင် မိမိဝန်ကြီးဌာနကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ဖြစ်စေ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ဘက်စုံစောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရေးစနစ်ထားရှိ၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်- ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း"ဟုပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တိကျသည့် သတ်မှတ်ချက် များကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသေးပေ။

5/ edkESt u,ylcuf

ယခု အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထူးသဖြင့်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ၃ ခုရှိ (မွန်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး နှင့် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီး) မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြောင်းလဲမှုများအပေါ် လေ့လာထားချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ မွန်ပြည်နယ်တွင် ၂၀၀၀ မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း ကြိုးဝိုင်းတောများမှ ရာဘာစိုက်ခင်းများအဖြစ်ပြောင်းလဲအသုံးချမှုများကို လေ့လာသိရှိခဲ့ပြီး ဈေးကွက်ဝယ်လိုအားကောင်းမွန်ခြင်းနှင့် မူဝါဒပြုပြင်သတ်မှတ်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ရာဘာစိုက်ခင်းများကို တစ်ခွင်တစ်ပြင်တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုကြောင့် ပြည်နယ်အတွင်း မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများ ဖြစ်ပွားလာခဲ့သည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ကြိုးဝိုင်းတောအတွင်း ရာဘာအခြေပြုဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောတည်ထောင်ခြင်း နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရာဘာစိုက်ခင်းများတည်ထောင်ခြင်းစသော နည်းလမ်းများကိုအသုံးပြု၍ ဖြေရှင်းလျက်ရှိသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနသည် ကြိုးဝိုင်းမြေများကို ပုံစံ ၇ ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် မြေယာပြဿနာများမှာ ပိုမိုရှုပ်ထွေးလာခဲ့သည်။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ နောက်ခံအကြောင်းအရင်းများမှာ (က) ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနသည် တည်ဆဲဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မလိုက်နာခြင်း (ခ) ဒေသခံပြည်သူများက သစ်တောဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည့်မြေကို အသုံးချမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေများနှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို မသိရှိခြင်း (အထူးသဖြင့် မြေအသုံးချခွင့်လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းများတွက်)၊(ဂ) ရာဘာဈေးကွက်တန်ဖိုးမြင့်တက်ချိန်တွင် သစ်တောအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်း၊ နှင့် (ဃ) တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုအားနည်းခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျွန်းကုန်းကျေးရွာတွင်ဖြစ်ပွားသောဖြစ်ရပ်မှလွဲ၍ သစ်တောမြေများ သိသာစွာ လျော့နည်းလာခဲ့သည်။ စစ်တပ်မှ ထိန်းသိမ်းထားသော မြေများကို ပြန်လည်စွန့်ပစ်ထားသော်လည်း ကျွန်းကုန်းရွာရှိ လယ်ယာမြေများမှာ တိုးပွားလာခြင်းမရှိပေ။ ရေချိုငါးဖမ်းရေပြင်များကို မရင်းလယ်များအဖြစ်ပြောင်းလဲအသုံးချခဲ့သော ကုက္ကိုပေါက်ကျေးရွာမှလွဲ၍ သုတေသနပြုလုပ်သည့် ကျေးရွာများရှိ ရေပြင်ဧရိယာများမှာ များပြားလာခဲ့သည်။ အတင်းအဓမ္မပြောင်းရွှေ့ရခြင်း၊ မြေသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့်ပြန်လည်ခွဲဝေခြင်း၊ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကြောင့်ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရခြင်း၊ပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်းများကြောင့် မြေများဆုံးရှုံးခြင်း နှင့် မြေများမဖြစ်မနေရောင်းချရခြင်း၊ လုံခြုံစိတ်ချမှုမရှိသော လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းများတွင် ဒေသခံများနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုမရှိခြင်း၊ ရေချိုငါးဖမ်းရေပြင် လုပ်ကိုင်ခွင့် ဆိုင်ရာကိစ္စများစသည့် အခြားမြေယာပြဿနာများကိုလည်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ပြဿနာတစ်ခုချင်းစီကို ဖြစ်ရပ်အသီးသီးဖြင့် ဖော်ပြထားကာ အကြောင်းအရင်းများနှင့် ဖြေရှင်းနိုင်သောနည်းလမ်းများကိုလည်းဆွေးနွေးထားပါသည်။

ထားဝယ်မြို့နယ်၊ ဖောင်းတောကြီးကျေးရွာအနီးရှိ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအတွင်း မြေအသုံးချမှုပုံ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ မြေပြောင်းလဲအသုံးချမှုများမှာ အစိုးရ၏စိုက်ခင်းတည်ထောင်မှုစီမံကိန်း၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးကန့်သတ်နယ်မြေသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပွားရခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစီမံကိန်းတွင်ပါရှိသည့် မြေယာပြန်လည်ခွဲဝေရေးနှင့် လျော်ကြေးပေးသည့်အစီစဉ်များကြောင့် မြေယာရောင်းဝယ်မှုပြဿနာများနှင့် ရေဝေရေလဲဒေသများတွင် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများက ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရာမှာ မလွဲဧကန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သောဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်စဉ်မှာပင် အမျိုးသားအဆင့်ချမှတ်ထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာမူဝါဒလျာထားချက်များကို ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အောက်ဖော်ပြပါအကြံပြုချက်များကိုဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။

၁။ တည်ဆဲစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍

- လယ်ယာမြေဥပဒေတွင်ဖော်ပြထားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ကာပြင်ဆင်မွမ်းမံပြဌာန်းသင့်ပါသည်၊ (အဆင့်အသီးသီးတွင်ရှိသော CABF and ABF)
- ပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်းတည်ထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို သစ်တောဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရာ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။
- သစ်တောဦးစီးဌာန၏ မြေငှားရမ်းစာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှာ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသင့်ပြီး တန်ဖိုးနှုန်းထားသင့်တင့်လျောက်ပတ်ရမည်ဖြစ်သည်။
- ရှင်းလင်းတိကျမှုမရှိသော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများ (ရွှေ့ပြောင်းခံရသောကိစ္စများ နှင့် မြေယာမျှဝေသောကိစ္စများ) ကိုဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- ရှင်းလင်းပြတ်သားမှုမရှိသော လျော်ကြေးပေးခြင်းဆိုင်ရာစနစ်များကို ဥပဒေတစ်ခုစီတွင် ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ဒေသခံတောင်သူများ၏ မိရိုးဖလာဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြုသင့်ပါသည်။

၂။ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့်စနစ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍

- ဒေသတွင်းလုံခြုံစိတ်ချမှုမရှိသော နယ်မြေများတွင် (ဥပမာ ကြိုးပိုင်းအတွင်းရာဘာစိုက်ခင်းများကျူးကျော်တည်ထောင်မှုကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသည့်နေရာ) စီမံအုပ်ချုပ်သည့်လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်ခက်ခဲသည်ကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်စဉ်တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုရှိရန်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- ပြည်သူလူထုများသည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ကောင်းစွာသိရှိခြင်းမရှိသောကြောင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးလုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ရန်လိုသည်။ လွဲမှားစွာဆောင်ရွက်မှုများကို အရေးယူဖြေရှင်းနိုင်သည့်စနစ်များကို ချမှတ်သင့်ပါသည်။
- မြေယာဥပဒေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်သူလူထု၏သဘောထားအမြင်များကို ရယူထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။
- အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ နည်းဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားသောဥပဒေတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ အငြင်းပွားမှုများဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သည့် စနစ်များကိုမဖြစ်မနေရေးဆွဲပြဌာန်းထားသင့်ပါသည်။

ရည်ညွှန်းကိုးကားစာအုပ်များ

Ababa, A. (2012). Tracking Progress in Land Policy Formulation and Implementation in Africa, Background Document.

ARD, Inc. (2007). Land tenure and property righTownship

Balsiger J., Bahdon J., and Whiteman, A. (2000). The utilization, processing and demand for rubber wood as source of wood supply. Working paper No. APFSOS/WP/50. FAO. Rome.

Borras, S.M. Jr. and J. Franco. 2011. Political dynamics of land-grabbing in Southeast Asia: Understanding Europe's Role. Transnational Institute.

Central Statistical Organization, CSO (2014): Population Census, Ministry of National Planning and Economic Development, and National Population Census, 2014, and provisional details published by the Department of Population, Ministry of Immigration and Population.

Cresswell, J.W. (2009). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 3rd ed. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc. 260pp.

Creswell, J. W. (1998). Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Dararath, Y., Top, N. and Lic, V. (2011). Rubber Plantation Development in Cambodia: At What Cost?

Eaton, P. (2005). Land Tenure, Conservation and Development in Southeast Asia.

FAO (1991). Procedures Conferring the Right to Cultivate Land/Right to Utilize Land (Notification No. 1/91). https://www.ecolex.org/details/legislation/procedures-conferring-the-right-to-cultivate-landright-to-utilize-land-notification-no-191-lex-faoc139047/ .

FAO (2002) Land Tenure and Rural Development (FAO Land Tenure Studies 3). Rome: FAO.

Filipski, M., Asselt, J. V., Nischan, U., Belton, B., Htoo, K., Win, M. T., Hein, A., Kham, L.S., Naing, Z. M., Payongayong, E., Boughton, D. (2017). Rural Livelihood in Mon State. Evidence from a Representative Household Survey. IFPRI Discussion Paper 01638.

Franco, J., et al. (2015). The meaning of land in Myanmar.

Ghimire, S. (2011). Assessing the Role of Land Tenure in Hydropower Development for Social and Environmental EffecTownship Master Thesis. Faculty of Geo-Information Science and Earth Observation of the University of Twente, Netherlands.

GTZ (2007). Land Tenure in Development Cooperation: Guiding Principles. Deutsche Gesellschaft fur

Technische Zusammenarbelt (GTZ) GmbH. https://wocatpedia.net/ images/7/70/GIZ_%281998%29_Land_Tenure_in_Development_Cooperation.pdf.

Joshi, P. (2016). Assessing Land Use Changes and Impact on Land Tenure in the Context of Climate Change: A Case in Nepal. Master Thesis. Faculty of Geo-Information Science and Earth Observation of the University of Twente, Netherlands.

Khun, K. (2006). Triple Potential of Hevea-culture in Cambodia. Master Thesis. Kyushu University, Japan.

King, D.R., Dalton, D.R., Daily, C.M. and Covin, J.G. (2004) 'Meta-analyses of post-acquisition

Land Use Allocation and Scrutinizing Committee (2016). National Land Use Policy 2016. http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/mya152783.pdf.

Lubowski, R.N., M. Vesterby, S. Bucholtz, A. Baez, and M.J. RoberTownship 2006. Major Uses of Land in the United States, 2002. Economic Information Bulletin No. (EIB-14).

McCartan, B. (2013). Land grabbing as big business in Myanmar. Asia Times.

Mead, D. J. (2001). Non-forest Tree Plantations. Forest Plantations Thematic Papers. Based on the Work of W. Killmann. Working Paper FP/6. FAO, Rome.

Ministry of Forestry (1995). Myanmar Forest Policy 1995.

Ministry of Information (2008). The Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008). http://www.burmalibrary.org/docs5/Myanmar_Constitution-2008-en.pdf.

Ministry of Planning and Finance (2017). Myanmar Investment Rules 2017. https://www.dica.gov.mm/sites/dica.gov.mm/files/document-files/mir_english_0.pdf.

Morse, J. M. (1994). Designing funded qualitative research. In Denizin, N. K. & Lincoln, Y. S., Handbook of qualitative research (2nd Ed). Thousand Oaks, CA: Sage.

Neuman, W.L., 2000. Social research Method-qualitative and quantitative approaches. Allyn and Bacon, USA. Allyn and Bacon, USA.

No. 2, pp.187–200.

Palmer, D., Fricska, S., Wehrmann, B., Augustinus, C., Munro-Faure, P., Törhönen, M., Anni Aria, A. (2009). Towards Improved Land Governance. http://www.fao.org/3/a-ak999e.pdf Accessed date: 11/23/17 .

performance: indications of unidentified moderators', Strategic Management Journal, Vol. 25,

Proudhon, P.R. (1840). What is Property, ed. And translated D.R. Kelly and B.G. Smith, 1991, Cambridge University Press.

Robert, B. O., J.D. (2012). Legal review of recently enacted farmland law and vacant, fallow and virgin lands management law.

SLORC (1988). The Judiciary Law 1988. http://www.burmalibrary.org/docs15/1988-SLORC_Law1988-02-The_Judiciary_Law-en.pdf

SLORC (1991). The Freshwater Fisheries Law 1991. http://extwprlegs1.fao.org/ docs/html/mya63898.htm.

SLORC (1992). The Forest Law 1992. http://displacementsolutions.org/wp-content/uploads/ THE-FOREST-LAW-1992.pdf.

SPDC (1996). Myanmar Mines Rules 1996.

SPDC (2011). The Dawei Special Economic Zone Law. http://www.burmalibrary.org/ docs15/2011-SPDC_Law2011-17-Dawei-SEZ-Law-en&bu-ocr.pdf.

Srinivas, S. and Hlaing, S. (2015). Myanmar: Land tenure issues and the impact on rural development.

Thawnghmung, A. (2013). Status and Trend in Land Access of Smallholder Rubber Farmers in Mon State.

The Pyidaungsu Hluttaw (2012). The Environmental Conservation Law 2012. http://www.burmalibrary.org/docs15/2012-environmental_conservation_law-PH_law-09-2012-en.pdf.

The Pyidaungsu Hluttaw (2012). The Farmland Law 2012. http://extwprlegs1. fao.org/docs/pdf/mya139026.pdf.

The Pyidaungsu Hluttaw (2012). The Vacant, Fallow and Virgin Land Management Act 2012. http://www.myanmar-law-library.org/law-library/laws-and-regulations/laws/myanmar-laws-1988-until-now/union-solidarity-and-development-party-laws-2012-2016/myanmar-laws-2012/pyidaungsu-hluttaw-law-no-10-2012-vacant-fallow-and-virgin-land-management-act.html.

The Pyidaungsu Hluttaw (2013). The Law of Protection of the Farmer Rights and Enhancement of their Benefits 2013. http://www.burmalibrary.org/docs21/2013-10-08-Protection_of_Farmers%27_Rights-32-en.pdf.

The Pyidaungsu Hluttaw (2014). Myanmar Special Economic Zone Law, 2014. https://www.dica.gov.mm/sites/dica.gov.mm/files/document-files/sez_law.pdf.

The Pyidaungsu Hluttaw (2015). Law Amending the Foreign Investment Law 2015. http://www.myanmar-law-library.org/law-library/laws-and-regulations/laws/myanmar-laws-1988-until-now/union-solidarity-and-development-party-laws-2012-2016/myanmar-laws-2015/pyidaungsu-hluttaw-law-no-67-2015-law-amending-the-foreign-investment-law.html.

The Pyidaungsu Hluttaw (2015). Myanmar Mines Law 1994, and its Amending Law 2015.

The Pyidaungsu Hluttaw (2015). The Law Protecting Ethnic Rights 2015. http://www.myanmar-law-library.org/law-library/laws-and-regulations/laws/myanmar-laws-1988-until-now/union-solidarity-and-development-party-laws-2012-2016/myanmar-laws-2015/pyidaungsu-hluttaw-law-no-8-2015-law-protecting-ethnic-rights-burmese.html.

Union of Burma (1948). The Constitution of the Union of Burma (1948). http://displacementsolutions.org/wp-content/uploads/THE-CONSTITUTION-OF-THE-UNION-OF-BURMA-19483.pdf.

Union of Burma (1953). The Land Nationalization Act (1953).

Union of Burma (1963). The Tenancy Law 1963.

Union of Burma (1965). The Tenancy Law Amending Law 1965.

Union of Burma (1974). The Constitution of the Union of Burma (1974). http://www.burmalibrary.org/docs07/1974Constitution.pdf.

USGS. http://glovis.usgs.gov

Verheye, W.H. (1987). Land Suitability Evaluation in Major Agro-ecological Zones and its Application in Land Use Planning and Nature Protection. DOI: 10.1007/978-94-009-3451-1_21.

Website:

Wu, Junjie. (2008). Land use changes: Economic, social and environmental impacTownship Choices: The magazine of food, farm, and resource issues.

Zondag, B. & Borsboom, J. (2009). Driving Forces of Land Use Change.

Land Core Group

University of Forestry and Environmental Science

UFES